

Valsts darba inspekcija

2014. gada
darbības pārskats

RĪGA

2015

Saturs

	lpp.
Saīsinājumi un abreviatūras.....	3
1. Pamatinformācija par Valsts darba inspekciju.....	4
1.1. Juridiskais statuss.....	4
1.2. Kompetences jomas, funkcijas un uzdevumi.....	4
1.3. Darbības virzieni un mērķi, īstenotā budžeta programma.....	5
1.4. Darbības prioritātes 2014. gadā.....	5
1.4.1. Neregistrētās nodarbinātības samazināšanas politikas īstenošana.....	6
1.4.2. Letālo nelaimes gadījumu darbā un to nelaimes gadījumu darbā, kuru rezultātā cietušajam radušies smagi veselības traucējumi, skaita samazināšana	8
1.4.2.1. Tematiskās pārbaudes darba aizsardzībā.....	8
1.4.2.2. Eiropas informatīvā kampaņa „Veselīgas darba vietas uzvar stresu”....	16
1.4.2.3. Interaktīvs rīks darba vides risku novērtēšanai (OiRA).....	17
1.5. Padotībā esošās iestādes.....	18
2. Valsts darba inspekcijas finanšu resursi un darbības rezultāti.....	18
2.1. Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums.....	18
2.2. Budžeta programmas rezultatīvo rādītāju izpildes analīze.....	19
2.3. Eiropas Reģionālā attīstības fonda projektu īstenošanas rezultāti.....	21
2.4. Valsts darba inspekcijas darbības rezultāti un sniegtie publiskie pakalpojumi.....	22
2.4.1. Uzņēmumu apsekošana.....	22
2.4.2. Iesniegumu izskatīšana.....	28
2.4.3. 2014. gadā notikušo nelaimes gadījumu darbā izmeklēšana un reģistrācija.....	31
2.4.4. 2014. gadā sagatavoto darba vietas higiēnisko raksturojumu un to apstiprinājumu analīze.....	34
2.4.5. Konsultāciju sniegšana un sociālo dialogu organizēšana.....	36
2.4.6. Rūpniecisko avāriju riska uzņēmumu uzraudzība.....	39
2.4.7. Streiku norises uzraudzība.....	40
2.5. Valsts darba inspekcijas vadības un darbības uzlabošanas sistēmas efektīvas darbības nodrošināšanai.....	40
2.5.1. Iekšējā kontrole.....	40
2.5.2. Amatspersonu apmācība.....	40
2.5.3. Strukturālās reformas.....	42
3. Personāls.....	43
4. Komunikācija ar sabiedrību.....	43
4.1. Sabiedrības informēšanas un izglītošanas pasākumi.....	43
4.2. Sadarbība ar nevalstisko sektoru.....	44
5. Plāni 2015. gadam.....	45
<i>1. pielikums:</i> Valsts darba inspekcijas pārskats – analīze par notikušajiem nelaimes gadījumiem darbā 2014. gadā.....	47
<i>2. pielikums:</i> Valsts darba inspekcijas pārskats par pirmreizēji apstiprinātajiem arodslimniekiem un arodslimību izveidošanās cēloņiem 2014. gadā.....	58

Saīsinājumi un abreviatūras

Aģentūra – Eiropas Darba drošības un veselības aizsardzības aģentūra
Darba inspekcija – Valsts darba inspekcija
DAS – darba aizsardzības speciālists
DVHR – darba vietas higiēniskais raksturojums
ERAF – Eiropas Reģionālās attīstības fonds
ES – Eiropas Savienība
IAL – individuālie aizsardzības līdzekļi
IS – informācijas sistēma
Kontaktpunkts – Eiropas Darba drošības un veselības aizsardzības aģentūras nacionālais kontaktpunkts
LAPK – Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodekss
LBAS – Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība
LDDK – Latvijas Darba devēju konfederācija
LM – Labklājības ministrija
MK – Ministru kabinets
NVA – Nodarbinātības valsts aģentūra
NVD – Nacionālais veselības dienests
OiRA – risku interaktīva novērtēšana tiešsaistē (Online interactive Risk Assessment)
OVP – obligātā veselības pārbaude
RSU DDVVI – Rīgas Stradiņa universitātes Darba drošības un vides veselības institūts
RVDI – reģionālā Valsts darba inspekcija
SLIC – Vecāko darba inspektoru komiteja
VID – Valsts ieņēmumu dienests

1. Pamatinformācija par Valsts darba inspekciju

1.1. Juridiskais statuss

1993. gada 4. maijā Latvijā tika atjaunots 1939. gada likums „Par Valsts darba inspekciju”, kas kļuva par tiesisko pamatu Valsts darba inspekcijas (Darba inspekcija) darbības atjaunošanai un vienotas valsts kontroles un uzraudzības sistēmas izveidošanai darba tiesisko attiecību un darba aizsardzības jomā. 2001. gada 13. decembrī tika pieņemts un 2002. gada 1. janvārī stājās spēkā Valsts darba inspekcijas likums, kas noteica Darba inspekcijas juridisko statusu, funkciju un uzdevumus līdz 2008. gada 10. jūlijam, kad spēkā stājās 2008. gada 19. jūnijā pieņemtais Valsts darba inspekcijas likums, kas pašlaik nosaka Darba inspekcijas tiesisko statusu, funkciju, uzdevumus un darbības kārtību.

Darba inspekcija ir labklājības ministra pārraudzībā esoša tiešās pārvaldes iestāde. Darba inspekcijas uzraudzībai un kontrolei ir pakļauti darba devēji, komersanti, to pilnvarotas personas un uzņēmumi, būvobjekti, tajā skaitā privātpersonai piederošie būvobjekti būvdarbu laikā, kā arī darba vietas un darba aprīkojums.

1.2. Kompetences jomas, funkcijas un uzdevumi

Darba inspekcijas galvenā funkcija ir nodrošināt efektīvu valsts politikas īstenošanu, uzraudzību un kontroli darba tiesisko attiecību un darba aizsardzības jomā. Realizējot minēto funkciju, Darba inspekcija pilda šādus uzdevumus:

1. uzrauga un kontrolē darba tiesisko attiecību un darba aizsardzības normatīvo aktu prasību ievērošanu;
2. kontrolē, kā darba devēji un darbinieki savstarpēji pilda darba līgumos un darba koplīgumos noteiktos pienākumus, un veic pasākumus, lai sekmētu domstarpību novēršanu starp darba devēju un darbiniekiem;
3. veicina sociālo dialogu un sniedz darba devējiem un darbiniekiem bezmaksas konsultācijas par darba tiesisko attiecību un darba aizsardzības normatīvo aktu prasībām;
4. analizē darba tiesisko attiecību un darba aizsardzības jautājumus, lai sniegtu priekšlikumus normatīvo aktu pilnveidošanai;
5. normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā veic nelaimes gadījumu darbā izmeklēšanu un vienotu reģistrāciju, kā arī piedalās arodsaslimšanas gadījumu izmeklēšanā;
6. kontrolē darba vietās esošo darba aprīkojumu, kā arī personāla individuālo un kolektīvo aizsardzības līdzekļu, veselībai kaitīgo un bīstamo vielu izmantošanu, atbilstoši normatīvo aktu prasībām;
7. sniedz Labklājības ministrijas (LM) kompetento institūciju darba aizsardzības jautājumos izvērtēšanas komisijai informāciju par kompetento institūciju un speciālistu darbību darba aizsardzības jomā Darba inspekcijas uzraudzībai un kontrolei pakļautajos objektos; nodrošina Eiropas Darba drošības un veselības aizsardzības aģentūras (Aģentūra) nacionālā kontaktpunkta (Kontaktpunkts) darbību.

1.3. Darbības virzieni un mērķi, īstenojot budžeta programmu

Darba inspekcija ir noteikusi trīs galvenos darbības virzienus:

1. darba tiesisko attiecību un darba aizsardzības jomas efektīva uzraudzība un kontrole;
2. Darba inspekcijas sniegto pakalpojumu pieejamības un kvalitātes pilnveidošana un iekļaušana publiskās pārvaldes elektroniskās informācijas aprītē;
3. Darba inspekcijas cilvēkresursu attīstība un vadības sistēmu pilnveidošana.

Darba inspekcijas darbības galvenais mērķis ir attīstīt tiesiski sakārtotu, drošu un veselībai nekaitīgu darba vidi uzņēmumos, samazināt neregistrēto nodarbinātību, darba tiesību un darba aizsardzības normatīvo aktu pārkāpumu un nelaiemes gadījumu darbā skaitu.

Darba inspekcija īsteno valsts budžeta programmas „Darba apstākļu uzlabošana” (21.00.00) apakšprogrammu „Darba tiesisko attiecību un darba apstākļu kontrole un uzraudzība” (21.01.00), kuras mērķis ir īstenot darba tiesisko attiecību, t.sk. neregistrētās nodarbinātības mazināšanas, un darba aizsardzības politiku, nodrošinot minēto jomu regulējošo normatīvo aktu ievērošanas uzraudzību un kontroli.

Valsts budžeta apakšprogrammas „Darba tiesisko attiecību un darba apstākļu kontrole un uzraudzība” (21.01.00) galvenie sasniedzamie rezultāti ir:

- ✓ sekmēta darba tiesisko attiecību un darba aizsardzības normatīvo aktu ievērošana, t.sk., mazināta neregistrētā nodarbinātība;
- ✓ izglītota sabiedrība, lai preventīvi novērstu normatīvo aktu pārkāpšanu;
- ✓ efektīva un klientorientēta Darba inspekcijas darbība.

Budžeta apakšprogrammā „Darba tiesisko attiecību un darba apstākļu kontrole un uzraudzība” noteiktie rezultatīvie rādītāji ir iestrādāti Darba inspekcijas darba plānā 2014. gadam.

1.4. Darbības prioritātes 2014. gadā

Darba inspekcijas darbības plānošanas pamatā ir prioritāšu princips. Prioritātes tiek noteiktas, balstoties uz aktuālās situācijas analīzi darba tiesību un darba aizsardzības jomā, kā arī, ņemot vērā Eiropas Savienības (ES) politikas plānošanas dokumentus (ES stratēģisko satvaru darba drošībā un veselības aizsardzībā no 2014. līdz 2020. gadam; Vecāko darba inspektoru komitejas (SLIC) darbības programmu) un nacionālos politikas plānošanas dokumentus (Nacionālo attīstības plānu).

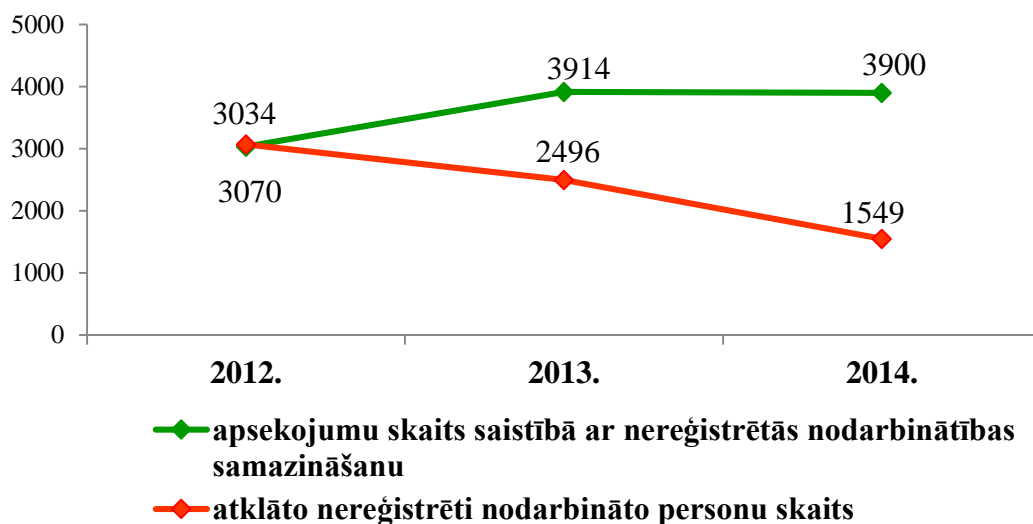
Darba inspekcijas prioritārie darbības virzieni 2014. gadā bija:

- ✓ neregistrētās nodarbinātības samazināšanas politikas īstenošana, veicot apsekojumus uzņēmumos, kuru saimnieciskajā darbībā ir paaugstināts neregistrētās nodarbinātības risks;
- ✓ letālo nelaiemes gadījumu darbā un to nelaiemes gadījumu darbā, kuru rezultātā cietušajam radušies smagi veselības traucējumi, skaita samazināšana, organizējot tematiskās pārbaudes darba aizsardzībā un Eiropas informatīvo kampaņu „Veselīgas darba vietas uzvar stresu”, kā arī attīstot rīku darba vides risku interaktīvai novērtēšanai tiešsaistē (OiRA – Online interactive Risk Assessment) u.c.

1.4.1. Nereģistrētās nodarbinātības samazināšanas politikas īstenošana

Nereģistrētās nodarbinātības samazināšanas politikas īstenošana ir Darba inspekcijas prioritāte, kuras mērķis ir samazināt neregistrētās nodarbinātības apjomu valstī, padarot efektīvāku kontroles mehānismu, līdz ar to samazinot arī negodīgas konkurences iespējamību, kā arī informēt sabiedrību par neregistrētās nodarbinātības negatīvajām sekām u.c.

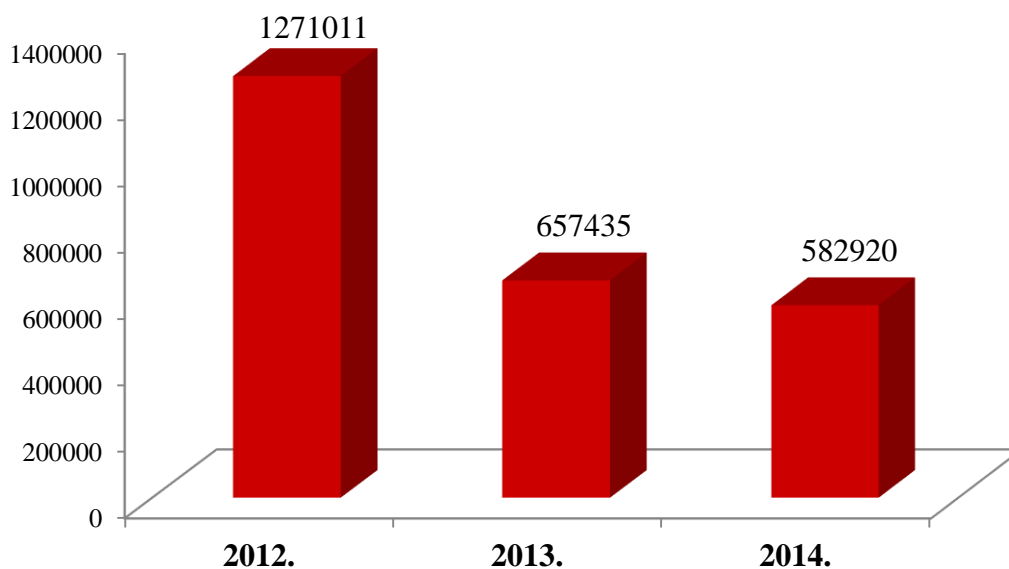
2014. gadā Darba inspekcija veica 3 900 apsekojumus saistībā ar neregistrētās nodarbinātības samazināšanu, no tiem 21,2% apsekojumu bija rezultatīvi. Tas nozīmē, ka katrā piektajā pārbaudē tika konstatētas personas, ar kurām nebija noslēgti rakstveida darba līgumi un/vai kuras darba devējs nebija deklarējis Valsts ieņēmumu dienestā (VID) kā darba ņēmējus. Augsta neregistrētās nodarbinātības riska uzņēmumos tika veikti 549 atkārtoti apsekojumi, kas veido 14 % no visiem veiktajiem neregistrētās nodarbinātības samazināšanas apsekojumiem (skat. 1. grafiku).

1. grafiks: Uzņēmumu apsekojumu skaita un atklāto neregistrēti nodarbināto personu skaita dinamika (2012. – 2014.)

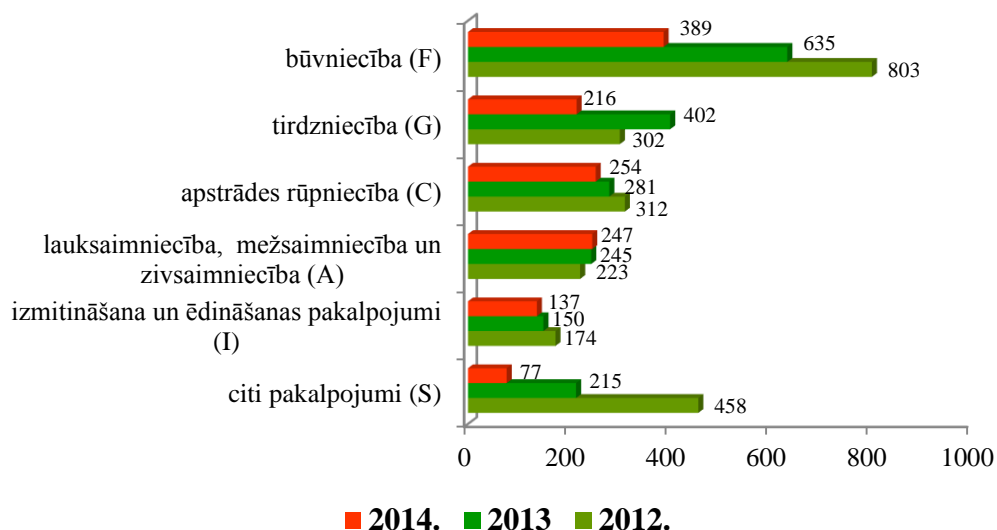
2014. gadā tika konstatētas 1 549 neregistrēti nodarbinātas personas, no tām 1 129 personas bez rakstveidā noslēgta darba līguma un bez deklarēšanas VID; 360 personas ar rakstveidā noslēgtu darba līgumu, bet bez deklarēšanas VID un 60 personas bez rakstveidā noslēgta darba līguma, bet deklarētas VID.

Konstatējot nodarbināšanu bez rakstveidā noslēgta darba līguma un/vai deklarēšanas VID, saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (LAPK) normām Darba inspekcijas amatpersonas 2014. gadā piemēroja 827 administratīvos sodus par kopējo summu 582 920 eiro (salīdzinājumu dinamikā skat. 2. grafikā).

2. *grafiks*: Par neregistrēto nodarbinātību piemēroto naudas sodu summas (eiro) dinamika (2012. – 2014.)

Analizējot atklātos neregistrētās nodarbinātības gadījumus konkrētās tautsaimniecības nozarēs, jāsecina, ka vislielākais neregistrēti nodarbinātu personu skaits joprojām tiek konstatēts būvniecības nozarē. Atklāto neregistrēti nodarbināto personu skaits būvniecībā 2014. gadā veido 25 % no kopējā Darba inspekcijas konstatēto neregistrēti nodarbināto skaita (skat. 3. *grafiku*).

3. *grafiks*: Neregistrēti nodarbināto personu skaita dinamika (2012. – 2014.) tautsaimniecības nozarēs

Analizējot neregistrētās nodarbinātības statistiku par pēdējiem trim gadiem (2012. – 2014.), konstatējama pozitīva tendence, proti, 2013. un 2014. gadā neregistrētā nodarbinātība, tās klasiskajā izpratnē, mazinās. Tas liecina, ka arvien vairāk uzņēmumos, kas līdz šim darbojušies “ēnu ekonomikā”, darba tiesiskās

attiecības pilnībā vai daļēji sāk noformēt atbilstoši normatīvo aktu regulējumam. Tomēr jāuzsver, ka Darba inspekcija arvien biežāk praksē saskaras ar jaunām neregistrētās nodarbinātības formām, kuras darba devēji izmanto, cenšoties slēpt vai legalizēt neregistrēto nodarbinātību (pašnodarbinātās personas, pakalpojumu sniedzēji, nomnieki, brīvprātīgie palīgi utt., kā arī tiek reģistrēts (uzskaitīts) nepilns darbinieka nostrādātais darba laiks). Līdz ar to arī pierādījumu iegūšana kļūst arvien sarežģītāka un laikietilpīgāka. Darba inspekcijai ir izveidojusies efektīva sadarbība ar VID, Valsts un Pašvaldības policiju, kā rezultātā iepriekš minēto iestāžu pārsūtītie pārbaužu materiāli un sagatavotie administratīvie protokoli tiek izmantoti arī kā pierādījumi neregistrētās nodarbinātības pierādīšanā.

2014. gadā tika organizēti vairāki pasākumi Darba inspekcijas amatpersonu profesionālo zināšanu un kvalifikācijas paaugstināšanai, kas attiecās tieši uz neregistrētās nodarbinātības kontroli un uzraudzību. Darba inspekcijas amatpersonas devās pieredzes apmaiņas braucienos uz Slovākiju (Košice, Banská Bystrica), Lietuvu (Paņeveža, Viļņa, Klaipēda) un Igauniju (Pērnavā, Tartu), kuros iepazinās ar šo valstu pieredzi un praksi neregistrētās nodarbinātības uzraudzībā un kontrolē. Rezumējot braucienos redzēto, tika izvērtētas arī iespējas labākos piemērus pārņemt un izmantot Darba inspekcijas darbā. No 2014. gada 12. līdz 14. martam Latvijā notika Baltijas valstu darba inspekciju sanāksme, kurā liela uzmanība tika pievērsta jautājumiem par neregistrēto nodarbinātību. 2015. gada 1. janvārī stājās spēkā būtiski grozījumi Darba likumā, tāpēc 2014. gada 16. decembrī Darba inspekcija organizēja semināru inspektoriem „Darba likuma grozījumi, tiesu prakse un citas aktualitātes”, kurā viena no tēmām bija par administratīvajiem pārkāpumiem darba tiesisko attiecību lietās (lektors Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesu kolēģijas tiesnesis Juris Stukāns).

Neregistrētās nodarbinātības konstatēšanai būtisks ir arī sabiedrības atbalsts, sniedzot informāciju Darba inspekcijai par iespējamiem neregistrētās nodarbinātības gadījumiem. 2014. gadā Darba inspekcija pa anonīmo uzticības tālruni un elektroniski (e-pastā nelegals@vdi.gov.lv, mājas lapā www.vdi.gov.lv) saņēma 326 ziņojumus par iespējamu neregistrētu nodarbinātību. Kopš 2010. gada, kad tika izveidota speciāla e-pasta adrese nelegals@vdi.gov.lv, kā arī ir iespēja anonīmi caur Darba inspekcijas mājaslapu informēt par neregistrētās nodarbinātības gadījumiem, elektroniski saņemto ziņojumu skaits ir divkārtšojies.

1.4.2. Letālo nelaimes gadījumu darbā un to nelaimes gadījumu darbā, kuru rezultātā cietušajam radušies smagi veselības traucējumi, skaita samazināšana

1.4.2.1. Tematiskās pārbaudes darba aizsardzībā

Letālo nelaimes gadījumu darbā un to nelaimes gadījumu darbā, kuru rezultātā cietušajam radušies smagi veselības traucējumi, skaita samazināšana ir Darba inspekcijas prioritāte, kuras īstenošanas ietvaros 2014. gadā tika organizētas sešas tematiskās pārbaudes darba aizsardzībā, kopā veicot 905 uzņēmumu apsekojumus, ar mērķi:

- ✓ preventīvi apsekot un pārbaudīt darba apstākļus uzņēmumos;
- ✓ izvērtēt darba devēju faktisko darbību drošas darba vides izveidē;
- ✓ aktualizēt darba devēju uzmanību darba aizsardzības jautājumiem;
- ✓ mazināt arodslimību un nelaimes gadījumu darbā riskus.

Tematiskā pārbaude tirdzniecībā

2014. gadā no 3. februāra līdz 28. novembrim pirmo reizi tika organizēta tematiskā pārbaude tirdzniecības nozares uzņēmumos. Tematiskās pārbaudes laikā tika veikts 201 apsekojums (plānots – 183). Apsekojumu rezultātā darba devējiem tika izsniegti 137 rīkojumi konstatēto 668 pārkāpumu novēršanai. Tika piemēroti 3 administratīvie sodi par kopējo summu 280 eiro.

1. tabula: Normatīvie akti, kuru prasību pārkāpumi visbiežāk konstatēti tematiskās pārbaudes laikā apsekotajos **tirdzniecības** uzņēmumos, kuru novēršanai izsniegts rīkojums

Normatīvais akts	Pārkāpumu skaits
Ministru kabineta (MK) 02.10.2007. noteikumi Nr.660 „Darba vides iekšējās uzraudzības veikšanas kārtība”	184 (28%)
MK 10.08.2010. noteikumi Nr.749 „Apmācības kārtība darba aizsardzības jautājumos”	105 (16%)
MK 28.04.2009. noteikumi Nr.359 „Darba aizsardzības prasības darba vietās”	93 (14%)
Darba likums	90 (13%)
MK 03.09.2002. noteikumi Nr.400 „Darba aizsardzības prasības drošības zīmju lietošanā”	61 (9%)
MK 10.03.2009. noteikumi Nr.219 „Kārtība, kādā veicama obligātā veselības pārbaude”	59 (9%)
citi	76 (11%)
kopā:	668 (100%)

Būtiskākie secinājumi:

- ✓ kopumā situācija tirdzniecības nozarē vērtējama kā apmierinoša;
- ✓ pārkāpumi, kas visbiežāk tika konstatēti apsekotajos tirdzniecības uzņēmumos (trūkumi darba vides risku izvērtēšanā, apmācībā un instruktāžā; obligāto veselības pārbaūžu neveikšana), ir arī visbiežāk konstatētie pārkāpumi darba aizsardzībā Latvijas uzņēmumos vispār (skat. 2.4.1. nodaļu);
- ✓ pārkāpumi, kas biežāk nekā citu nozaru uzņēmumos tiek pieļauti tieši tirdzniecībā, ir trūkumi atbilstošu evakuācijas un pārvietošanās ceļu nodrošināšanā, kas nereti ir saistīts ar piemērotas platības telpu trūkumu un lielo preču skaitu; kā arī izpratnes trūkums par atšķirību starp, t.s., “sanitāro grāmatiņu” un obligāto veselības pārbaudi (OVP), kā rezultātā pēdējās netiek veiktas.

Tematiskā pārbaude kokapstrādē un mežizstrādē

2014. gadā no 4. februāra līdz 4. aprīlim tika organizēta astotā tematiskā pārbaude kokapstrādes uzņēmumos, bet trešā – mežizstrādes uzņēmumos. Tematiskās pārbaudes laikā tika veikti 168 apsekojumi (plānots – 157), no tiem 128 kokapstrādes un 40 mežizstrādes uzņēmumos.

Apsekojumu rezultātā tika izsniegti 124 rīkojumi (kokapstrādē – 103, mežizstrādē – 21 rīkojums) konstatēto 624 pārkāpumu (kokapstrādē – 525, mežizstrādē – 99) novēršanai. Tika piemēroti 20 administratīvie sodi (kokapstrādē - 12, mežizstrādē – 8) par kopējo summu 6 724 eiro (kokapstrādē – 5 155 eiro, mežizstrādē – 1 569 eiro).

Kokapstrādes uzņēmumos tika izsniegti arī 4 brīdinājumi par objekta darbības apturēšanu.

2. *tabula*: Normatīvie akti, kuru prasību pārkāpumi visbiežāk konstatēti tematiskās pārbaudes laikā apsektajos **kokapstrādes** uzņēmumos, kuru novēršanai izsniegts rīkojums

Normatīvie akti	Pārkāpumu skaits
MK 02.10.2007. noteikumi Nr.660 „Darba vides iekšējās uzraudzības veikšanas kārtība”	116 (22 %)
MK 10.03.2009. noteikumi Nr.219 „Kārtība, kādā veicama obligātā veselības pārbaude”	54 (10 %)
MK 10.08.2010. noteikumi Nr.749 „Apmācības kārtība darba aizsardzības jautājumos”	51 (10 %)
MK 28.04.2009. noteikumi Nr.359 „Darba aizsardzības prasības darba vietās”	49 (9 %)
MK 09.12.2002. noteikumi Nr.526 „Darba aizsardzības prasības, lietojot darba aprīkojumu un strādājot augstumā”	44 (8 %)
MK 03.09.2002. noteikumi Nr.400 “Darba aizsardzības prasības drošības zīmju lietošanā”	44 (8 %)
Darba likums	35 (7 %)
MK 20.08.2002. noteikumi Nr.372 “Darba aizsardzības prasības, lietojot individuālos aizsardzības līdzekļus”	30 (6 %)
Darba aizsardzības likums	29 (6 %)
citi	73 (14 %)
kopā:	525 (100 %)

3. *tabula*: Normatīvie akti, kuru prasību pārkāpumi visbiežāk konstatēti tematiskās pārbaudes laikā apsektajos **mežizstrādes** uzņēmumos, kuru novēršanai izsniegts rīkojums

Normatīvie akti	Pārkāpumu skaits
MK 02.10.2007. noteikumi Nr.660 „Darba vides iekšējās uzraudzības veikšanas kārtība”	38 (38 %)
MK 02.05.2012. noteikumi Nr.310 „Darba aizsardzības prasības mežsaimniecībā”	10 (10 %)
MK 10.08.2010. noteikumi Nr.749 „Apmācības kārtība darba aizsardzības jautājumos”	10 (10 %)
MK 09.12.2002. noteikumi Nr.526 „Darba aizsardzības prasības, lietojot darba aprīkojumu un strādājot augstumā”	10 (10 %)
MK 10.03.2009. noteikumi Nr.219 „Kārtība, kādā veicama obligātā veselības pārbaude”	9 (9 %)
MK 15.05.2007. noteikumi Nr.325 „Darba aizsardzības prasības saskarē ar ķīmiskajām vielām darba vietās”	9 (9 %)

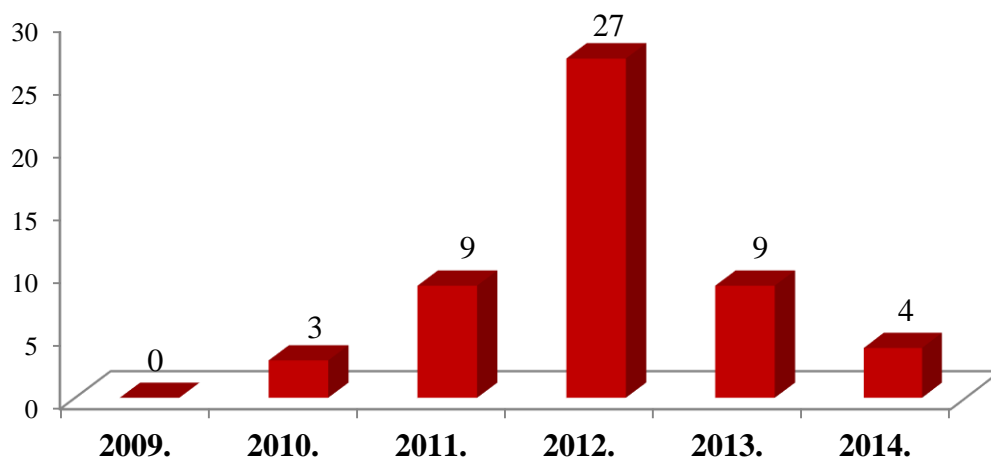
Darba aizsardzības likums	6 (6 %)
citi	7 (8%)
kopā:	99 (100 %)

Visvairāk administratīvie sodi tematiskās pārbaudes laikā tika piemēroti par:

- ✓ Darba likuma normu pārkāpumiem – darba līguma nenoslēgšana rakstveidā pirms darba uzsākšanas; darba līgumā nav norādīts darba tiesisko attiecību paredzamais ilgums, nolīgtais dienas vai nedēļas darba laiks, darba samaksas apmērs un izmaksas laiks, ikgadējā apmaksātā atvaļinājuma ilgums u.c.);
- ✓ MK 02.10.2007. noteikumu Nr.660 „Darba vides iekšējās uzraudzības veikšanas kārtība” pārkāpumiem – nav izstrādāts darba aizsardzības pasākumu plāns; darbinieki nav informēti par darba vides risku novērtējumu u.c.;
- ✓ MK 28.04.2009. noteikumu Nr.359 „Darba aizsardzības prasības darba vietās” pārkāpumiem – par elektroietaišu neuzturēšanu kārtībā;
- ✓ MK 10.03.2009. noteikumu Nr.219 „Kārtība, kādā veicama obligātā veselības pārbaude” pārkāpumiem – nav veikta OVP;
- ✓ MK 08.02.2005. noteikumu Nr.99 „Noteikumi par komercdarbības veidiem, kuros darba devējs iesaista kompetentu institūciju” pārkāpumiem – darba vides iekšējā uzraudzībā nav iesaistīta kompetentā institūcija/speciālists.

Kokapstrādes uzņēmumiem brīdinājumi par objekta darbības apturēšanu tika izdoti, konstatējot, ka:

- ✓ kustīgās darba aprīkojuma daļas nav aprīkotas ar aizsargiem vai citām drošības ierīcēm, lai novērstu nodarbinātā piekļūšanu bīstamajām zonām;
- ✓ zāģa operators nav nodrošināts ar iekārtas palaišanas un izslēgšanas ierīcēm;
- ✓ gan uzņēmuma teritorija kopumā, gan pie iekārtām ir piegrūžota ar lielu zāģu skaidu un atgriezumu daudzumu.

4. *grafiks*: Tematisko pārbaūžu laikā kokapstrādes uzņēmumos izsniegto rīkojumu un brīdinājumu par personas vai objekta darbības apturēšanu skaita dinamika

Būtiskākie secinājumi:

- ✓ tehniska rakstura pārkāpumu skaits (ražošanas iekārtu aprīkojuma kustīgās daļas nav aprīkotas ar aizsargiem vai iekārtām, kas nepieļauj darbinieku piekļūšanu bīstamajai zonai u.c.) ir samazinājies, par to liecina arī izsniegto rīkojumu un brīdinājumu par personas vai objekta darbības apturēšanu skaita samazinājums (skat. 4. grafiku), un tā ir pozitīva tendence;
- ✓ darba devēji nepietiekami kontrolē, vai nodarbinātie ievēro darba aizsardzības prasības, savukārt, nodarbinātajiem nav pietiekamas izpratnes par darba vides risku ietekmi uz veselību, kas arī ir viens no iemesliem, kāpēc nodarbinātie darba procesā nelieto individuālos aizsardzības līdzekļus (IAL), tas nozīmē, ka darba devējam lielāka uzmanība ir jāpievērš darbu uzraudzībai, kā arī jāveic papildu informēšanas un izskaidrošanas pasākumi darba aizsardzībā.

Tematiskā pārbaude būvniecībā

2014. gadā jau astoto gadu pēc kārtas no 6. maija līdz 29. augustam tika organizēta tematiskā pārbaude būvniecības uzņēmumos. Tematiskās pārbaudes laikā tika veikti 179 būvobjektu apsekojumi (plānots – 175), kuros darbus veica 372 uzņēmumi (galvenie uzņēmēji un apakšuzņēmēji). Apsekojumu rezultātā uzņēmējiem tika izsniegti 123 rīkojumi (33 % uzņēmumu no kopējā konstatēto uzņēmumu skaita būvobjektos) konstatēto 414 pārkāpumu novēršanai, piemēroti 10 administratīvie sodi (3 % uzņēmumu), kā arī apturēti darbi 4 būvobjektos un izsniegti 5 brīdinājumi par objekta darbības apturēšanu (2,5 % no visiem būvobjektiem).

5. tabula: Normatīvie akti, kuru prasību pārkāpumi visbiežāk konstatēti tematiskās pārbaudes laikā apsekotajos **būvniecības** uzņēmumos, kuru novēršanai izsniegts rīkojums

Normatīvie akti	Pārkāpumu skaits
MK 25.02.2003. noteikumi Nr.92 „Darba aizsardzības prasības, veicot būvdarbus”	167 (40%)
MK 02.10.2007. noteikumi Nr.660 „Darba vides iekšējās uzraudzības veikšanas kārtība”	56 (14%)
MK 03.09.2002. noteikumi Nr.400 „Darba aizsardzības prasības drošības zīmju lietošanā”	39 (9%)
MK 20.08.2002. noteikumi Nr.372 „Darba aizsardzības prasības, lietojot individuālos aizsardzības līdzekļus”	38 (9%)
MK 10.03.2009. noteikumi Nr.219 „Kārtība, kādā veicama obligātā veselības pārbaude”	35 (9%)
citi	79 (19%)
kopā:	414 (100%)

Visvairāk administratīvie sodi tematiskās pārbaudes laikā tika piemēroti par:

- ✓ Darba likuma normu pārkāpumiem – darba līguma nenoslēgšana rakstveidā pirms darba uzsākšanas (un/vai darba devējs nebija deklarējis nodarbinātos VID);
- ✓ MK 09.12.2002. noteikumu Nr.526 „Darba aizsardzības prasības, lietojot darba aprīkojumu un strādājot augstumā” pārkāpumiem - nodarbinātajiem netika nodrošināta aizsardzība pret kritieniem no augstuma, sastatnes nebija drošas;

- ✓ MK 25.02.2003. noteikumu Nr.92 „Darba aizsardzības prasības, veicot būvdarbus” pārkāpumiem – nodarbinātajiem, strādājot tranšejās, nebija veikti atbilstoši aizsardzības pasākumi;
- ✓ Darba aizsardzības likuma normu pārkāpumiem – darba devējs nebija organizējis darba aizsardzības organizatorisko struktūru atbilstoši normatīvo aktu prasībām.

Rīkojumi un brīdinājumi par objekta darbības apturēšanu izdoti par pārkāpumiem, kas saistīti ar nedrošiem darbiem tranšejās, neatbilstošām un nedrošām sastatnēm, jumta darbos nodarbinātie nebija nodrošināti pret krišanu no augstuma.

Būtiskākie secinājumi:

- ✓ joprojām visvairāk tiek konstatēti tieši to normatīvo aktu, kas attiecas uz darba aizsardzības prasībām būvlaukumos, pārkāpumi: nav nosūtīts iepriekšējs paziņojums par būvdarbu uzsākšanu, būvlaukums nav norobežots un tajā netiek uzturēta kārtība, nodarbinātajiem nav apliecību un būvobjektos neatrodas nodarbināto saraksti, bīstamās vietas nav apzīmētas un nav uzstādīti aizsargnožogojumi, nav izvietotas drošības zīmes;
- ✓ apsekotajos būvobjektos uzstādītās sastatnes nebija drošas, jo tās nebija aprīkotas pilnā komplektācijā, kā to paredzējis ražotājs;
- ✓ darba devēji nebija veikuši darba vides risku novērtējumu un nebija paredzējuši atbilstošus riska samazināšanas pasākumus, tādēļ arī nodarbinātajiem bija nedroši darba apstākļi.

Darba inspekcija pastiprinātu uzmanību būvniecības uzņēmumiem pievērsīs arī turpmāk, jo šajā nozarē pastāv liela bīstamība un augsts nelaimes gadījumu notikšanas risks.

Tematiskā pārbaude lauksaimniecībā

2014. gadā no 10. jūnija līdz 29. augustam tika organizēta tematiskā pārbaude lauksaimniecības uzņēmumos. Tematiskās pārbaudes laikā tika veikti 122 apsekojumi (plānoti – 135). Apsekojumu rezultātā uzņēmējiem tika izsniegti 89 rīkojumi konstatēto 350 pārkāpumu novēršanai. Administratīvie sodi netika piemēroti.

6. *tabula*: Normatīvie akti, kuru prasību pārkāpumi visbiežāk konstatēti tematiskās pārbaudes laikā apsekotajos **lauksaimniecības** uzņēmumos, kuru novēršanai izsniegts rīkojums

Normatīvie akti	Pārkāpumi (kopā)
MK 02.10.2007. noteikumi Nr.660 „Darba vides iekšējās uzraudzības veikšanas kārtība”	115 (33%)
MK 10.08.2010. noteikumi Nr.749 „Apmācības kārtība darba aizsardzības jautājumos”	57 (16%)
MK 10.03.2009. noteikumi Nr.219 „Kārtība, kādā veicama obligātā veselības pārbaude”	41 (12%)
MK 09.12.2002. noteikumi Nr.526 „Darba aizsardzības prasības, lietojot darba aprīkojumu un strādājot augstumā”	23 (7%)

MK 03.09.2002. noteikumi Nr.400 "Darba aizsardzības prasības drošības zīmju lietošanā"	23 (7%)
MK 15.05.2007. noteikumi Nr.325 „Darba aizsardzības prasības saskarē ar ķīmiskajām vielām darba vietās”	22 (6%)
MK 28.04.2009. noteikumi Nr.359 „Darba aizsardzības prasības darba vietās”	17 (5%)
MK 08.02.2005. noteikumi Nr.99 „Noteikumi par komercdarbības veidiem, kuros darba devējs iesaista kompetentu institūciju”	16 (4%)
Darba likums	13 (4 %)
citi	23 (6%)
kopā:	350 (100 %)

Būtiskākie secinājumi:

- ✓ vienā trešdaļā apsekoto uzņēmumu pēdējā gada laikā nebija veikts darba vides risku novērtējums, nebija izstrādāts darba aizsardzības pasākumu plāns un nodarbinātie nebija informēti par darba vides riska faktoriem, kā arī nodarbinātajiem nebija veiktas OVP;
- ✓ kaut arī darba aprīkojuma kustīgās daļas nebija norobežotas tikai 8% no apsekotajiem uzņēmumiem, tomēr 23% uzņēmumu dati par mašīnu un iekārtu regulārām tehniskajām apkopēm nebija dokumentēti un apkopes nebija veiktas atbilstoši prasībām;
- ✓ lauksaimniecības uzņēmumos konstatētie darba aizsardzību regulējošo normatīvo aktu pārkāpumi liecina, ka darba devējiem joprojām liela uzmanība ir jāpievērš darbu uzraudzībai, jāsadarbojas ar nodarbinātajiem un darba aizsardzības speciālistiem (DAS), lai darba vide tiktu uzlabota.

Jāpiebilst, ka, lai gan lauksaimniecība ir paaugstināta riska nozare, kurā notiek letāli nelaimes gadījumi darbā un ir augsts neregistrētās nodarbinātības risks, tomēr pirms tematiskās pārbaudes un tās laikā lauksaimniecības uzņēmumus pārstāvošas organizācijas pauda neapmierinātību par to, ka Darba inspekcija pastiprināti pārbauda nozares uzņēmumus. Neskatoties uz to, lauksaimniecības uzņēmumi paliks Darba inspekcijas īpašā uzmanībā arī turpmāk.

Vecāko darba inspektoru komitejas (SLIC) inspicēšanas kampaņa viesnīcās, restorānos un kafejnīcās paslīdēšanas un paklupšanas risku novēršanai

Darba inspekcija 2014. gadā no 6. oktobra līdz 7. novembrim organizēja SLIC inspicēšanas kampaņu viesnīcās, restorānos un kafejnīcās paslīdēšanas un paklupšanas risku novēršanai. Inspicēšanas kampaņas laikā tika veikti 106 apsekojumi (plānots – 100). Apsekojumu rezultātā darba devējiem tika izsniegti 65 rīkojumi konstatēto 224 pārkāpumu novēršanai. Tika piemērots 1 administratīvais sods.

7. *tabula*: Normatīvie akti, kuru prasību pārkāpumi visbiežāk konstatēti inspicēšanas kampaņas laikā apsekotajās **viesnīcās, restorānos un kafejnīcās**, kuru novēršanai izsniegts rīkojums

Normatīvais akts	Pārkāpumu skaits
MK 02.10.2007. noteikumi 660 „Darba vides iekšējās uzraudzības veikšanas kārtība”	98 (41%)
MK 10.08.2010. noteikumi Nr.749 „Apmācības kārtība darba aizsardzības jautājumos”	33 (14%)
MK 03.09.2002. noteikumi Nr.400 „Darba aizsardzības prasības drošības zīmju lietošanā”	26 (11%)
MK 28.04.2009. noteikumi Nr.359 „Darba aizsardzības prasības darba vietās”	24 (10%)
MK 10.03.2009. noteikumi Nr.219 „Kārtība, kādā veicama obligātā veselības pārbaude”	15 (6%)
citi	44 (18%)
kopā:	240 (100%)

Būtiskākie secinājumi:

- ✓ inspicēšanas kampaņas laikā konstatētais būtiski neatšķiras no jau iepriekš novērotajām problēmām nozarē – neatbilstošs grīdas segums, neatbilstošu apavu lietošana, nepietiekams apgaismojums darba vietās;
- ✓ darba vides risku nenovērtēšana un darba aizsardzības pasākumu plāna neizstrādāšana ir visbiežāk konstatētie pārkāpumi darba aizsardzībā viesnīcās, restorānos un kafejnīcās;
- ✓ kopumā situācija darba aizsardzības jomā viesnīcās, restorānos un kafejnīcās neatšķiras atkarībā no tā, vai tajās ir daudz vai maz nodarbināto.

Reģionālā tematiskā pārbaude

Reģionālā tematiskā pārbaude tika organizēta visa 2014. gada garumā. Katra RVDI noteica tās uzņēmumu mērķgrupas, kam pievērst īpašu uzmanību tematiskās pārbaudes laikā, izanalizējot situāciju savā reģionā. Kurzemes RVDI Liepājas sektors apsekoja tekstilizstrādājumu un apģērbu ražošanas uzņēmumus, Ventspils sektors – zvejniecības uzņēmumus, Saldus sektors – pašvaldību iestādēs un to pārraudzībā esošajos uzņēmumos, Rīgas RVDI – autoservisus, Latgales RVDI – izglītības iestādes. Vidzemes RVDI apsekoja uzņēmumus, kuros ir reģistrēti nelaimes gadījumi darbā, kā arī izglītības iestādes, kurās ir notikuši nelaimes gadījumi darbā.

Tematiskās pārbaudes laikā tika veikti 129 apsekojumi (plānoti – 150). Apsekojumu rezultātā uzņēmējiem tika izsniegti 105 rīkojumi konstatēto 414 pārkāpumu novēršanai. Administratīvie sodi netika piemēroti.

Normatīvo akti, kuru prasību pārkāpumi visvairāk tika konstatēti tematiskās pārbaudes laikā apsekotajos uzņēmumos:

- ✓ MK 02.10.2007. noteikumi Nr.660 „Darba vides iekšējās uzraudzības veikšanas kārtība” – nav izvērtēti darba vides riski un sagatavots darba aizsardzības pasākumu plāns;
- ✓ MK 10.08.2010. noteikumi Nr.749 „Apmācības kārtība darba aizsardzības jautājumos” – nodarbinātie nav apmācīti darba aizsardzībā, darba aizsardzības speciālistam nav nepieciešamā izglītības līmeņa darba aizsardzības jomā;

- ✓ MK 10.03.2009. noteikumi Nr.219 „Kārtība, kādā veicama obligātā veselības pārbaude” – nodarbinātie nav nosūtīti veikt OVP, nav ievērots OVP veikšanas periodiskums;
- ✓ MK 03.09.2002. noteikumi Nr.400 „Darba aizsardzības prasības drošības zīmju lietošanā” – darba vietās nav izvietotas drošības zīmes atbilstoši konkrētai situācijai;
- ✓ MK 15.05.2007. noteikumi Nr.325 "Darba aizsardzības prasības saskarē ar ķīmiskajām vielām darba vietās" un REACH regulas 32. pants (prasības drošības datu lapām) – izmantotajām ķīmiskajām vielām vai maisījumiem nav drošības datu lapu, nodarbinātajiem nav izskaidrota drošības datu lapās ietvertā informācija par ķīmiskajām vielām vai to maisījumiem, netiek marķēti trauki ar ķīmiskām vielām vai to maisījumiem, ja tie no oriģinālajiem iepakojumiem tiek pārlieti citos;
- ✓ Darba likuma 40. panta otrā daļas prasības - darba līgumā netiek iekļauta visa nepieciešamā informācija (nav norādīts nolīgtais dienas vai nedēļas darba laiks, nav noteikts darba laika sākums un beigas u.c.).

Būtiskākie secinājumi:

- ✓ reģionālās tematiskās pārbaudes ir efektīvs preventīvo pārbaužu organizēšanas veids, jo ļauj RVDI pievērst pastiprinātu uzmanību tieši tām uzņēmumu grupām, kas ir aktuālas konkrētajā RVDI, bet, kuru apsekošanai nav lietderīgi organizēt tematisko pārbaudi nacionālā līmenī (piemēram, zvejniecības uzņēmumi Kurzemes RVDI, kas nav aktuāli Latgales RVDI);
- ✓ tematiskās pārbaudes laikā darba devēji un DAS saņem konsultācijas un praktiskus ieteikumus par darba aizsardzības normatīvo aktu prasību izpildi, kas palīdz sakārtot darba vidi uzņēmumos.

1.4.2.2. Eiropas informatīvā kampaņa „Veselīgas darba vietas uzvar stresu”

2014. gada 8. aprīlī Darba inspekcija sadarbībā ar Aģentūru atklāja Eiropas informatīvo kampaņu „Veselīgas darba vietas uzvar stresu”, lai mudinātu darba devējus un nodarbinātos kopīgiem spēkiem izskaust vai mazināt ar darbu saistītu stresu. Informatīvā kampaņa norisināsies divus gadus. Informatīvās kampaņas mērķis ir parādīt, ka psihosociālos darba vides riska faktoros, sadarbojoties darba devējiem un nodarbinātajiem, var identificēt un efektīvi novērst vai samazināt, tos sistemātiski novērtējot, tāpat kā „tradicionālos” darba vides riska faktoros.

Lai izceltu un veiksmīgāk parādītu efektīvus darba vides stresa samazināšanas pasākumus, 2014. gadā jau devīto reizi tika organizēts labās prakses konkurss darba aizsardzībā „Zelta ķivere”. Tā ietvaros tika meklēti uzņēmumi, kas īsteno vienkāršus pasākumus stresa līmeņa samazināšanai, kā arī darbinieku labsajūtas un darbaspēju uzlabošanai.

Konkursā „Zelta ķivere” lielo uzņēmumu un organizāciju grupā pirmo vietu ieguva Lauku atbalsta dienests, kas ir pirmā un vienīgā valsts iestāde, kas ir piedalījies konkursā un uzvarējusi. Žūrija, kurā strādāja Darba inspekcijas, LM, Rīgas Stradiņa universitātes Darba drošības un vides veselības institūta (RSU DDVVI), Latvijas Darba devēju konfederācijas (LDDK) un Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības (LBAS) pārstāvji, atzina, ka Lauku atbalsta dienesta uzvaras pamatā ir viņu izstrādātā interneta vietne www.sajutugids.com. Tajā ir iespējams iegūt praktiskus un vizuāli atraktīvi noformētus padomus labākam noskaņojumam darba vietās, un tā ir pieejama ikvienam interesentam. Otro vietu ieguva SIA " Cemex", bet trešo AS "Aldaris" un SIA ""Ventspils nafta" termināls".

Mazo uzņēmumu un organizāciju grupā pirmo vietu ieguva SIA "DPA", otro vietu – SIA "Out Loud".

Veicināšanas balvas ieguva SIA "Grifs AG", AS "Swedbank" un AS "Cēsu alus".

Informatīvās kampaņas „Veselīgas darba vietas uzvar stresu” galvenais notikums bija nacionālā konference 2014. gada 24. oktobrī, kuras laikā tika apgalvoti arī labās prakses konkursa darba aizsardzībā „Zelta ķivere” laureāti.

Nolūkā izglītot sabiedrību Eiropas informatīvās kampaņas ietvaros 2014. gadā tika organizēti arī citi informēšanas pasākumi:

- ✓ seminārs „Alkohols, apreibinošās vielas un medikamenti – ko tie nodara darba videi (2014. gada 3. oktobrī Valmierā);
- ✓ seminārs arodskolu pedagogiem, kas pasniedz darba aizsardzību, “Vienkārši un aizraujoši par darba aizsardzību” (sadarbībā ar Valsts izglītības satura centru, 2014. gada 23. oktobrī);
- ✓ seminārs “Veselīgas darba vietas uzvar stresu” (sadarbībā ar Latvijas investīciju un attīstību aģentūru, 2014. gada 25. novembrī).

2014. gadā tika izmēģināts jaunas formas informatīvais pasākums – meistarklase. Meistarklases temats bija “Kā pateikt, lai darbinieks sadzird?”, un to Darba inspekcija īstenoja kopā ar Korporatīvās ilgtspējas un atbildības institūtu.

2014. gadā Darba inspekcija organizēja 2 darba aizsardzības filmu pēcpusdienas (Rīgā un Ventspilī). Darba aizsardzības filmu pēcpusdienu organizēšana ir oriģināla Aģentūras Latvijas Kontaktpunkta ideja, kura kā atsevišķa Eiropas informatīvās kampaņas daļa tika īstenota jau 2012. un 2013. gadā. Uz darba aizsardzības filmu pēcpusdienām tiek aicināti uzņēmumi, kuri ir paši izveidojuši vai adaptējuši latviešu valodā dažādas filmas par darba aizsardzības jautājumiem, dalīties savā pieredzē un parādīt filmas kinoteātrī citu uzņēmumu pārstāvjiem.

1.4.2.3. Interaktīvs rīks darba vides risku novērtēšanai (OiRA)

Darba vides riska faktoru novērtēšana katram darba devējam ir jāveic ne retāk kā reizi gadā. Lai darba devēji vieglāk varētu izpildīt normatīvo aktu prasības, Darba inspekcija sadarbībā ar Aģentūru ir izstrādājusi interneta vietnē bāzētu interaktīvu rīku OiRA, kas ir īpaši piemērots mazajiem uzņēmumiem, kuros strādā līdz 20 darbiniekiem. OiRA rīks ir paredzēts, lai darba devējs bez īpašām priekšzināšanām darba aizsardzībā varētu atpazīt savā darba vietā esošos darba vides riska faktorus un novērtēt, cik liels ir risks, ka nodarbinātie cietīs vai saslims darba vietā. Ar OiRA rīka palīdzību iespējams noteikt veicamos darba aizsardzības pasākumus, kā arī sagatavot nepieciešamo dokumentāciju.

2014. gadā Darba inspekcija ar Aģentūras atbalstu izveidoja 3 interaktīvus darba vides risku novērtēšanas datorprogrammas OiRA modulus darba vides risku novērtēšanai izglītības iestādēs, veikalos un lauksaimniecības uzņēmumos. No 2013. gada jau darbojas OiRA modulis birojiem. Rīka popularizēšanai tika organizēti praktiski semināri datorklasēs, kā rezultātā rīku kopš 2013. gada lieto jau 1 239 lietotāji, kas kopumā veikuši 1 481 novērtējumu.

Rīki ir pieejami interneta vietnē <http://www.oiraproject.eu/available-tools> (rīki ir sakārtoti pēc valstīm, tāpēc nepieciešams atrast vārdu “Latvija”). Plašāka informācija par OiRA rīku atrodama Darba inspekcijas mājaslapā www.vdi.gov.lv, savukārt, praktiska prezentācija par reģistrēšanos un rīka lietošanu: http://www.slideshare.net/Valsts_darba_inspekcija/oira-interaktivs-rks-darba-vides-riska-novrtanai.

1.5. Padotībā esošās iestādes

Darba inspekcijas padotībā nav nevienas iestādes.

2. Valsts darba inspekcijas finanšu resursi un darbības rezultāti

2.1. Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums

8. tabula: Darba inspekcijai piešķirtā valsts budžeta finansējums un tā izlietojums (eiro) ¹

Nr.p.k.	Finansiālie rādītāji	2013. gads (faktiskā izpilde)	2014. gads	
			apstiprināts likumā	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	2 555 097	2 646 247	2 646 247
1.1.	dotācijas	2 555 097	2 640 767	2 640 767
1.2.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	-	5 480	5 480
1.3.	ārvalstu finanšu palīdzība	-	-	-
1.4.	ziedojumi un dāvinājumi	-	-	-
2.	Izdevumi (kopā)	2 555 077	2 646 247	2 628 380
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	2 396 529	2 533 459	2 519 832
2.1.1.	kārtējie izdevumi	2 593 793	2 532 703	2 519 094
2.1.2.	procentu izdevumi	-	-	-
2.1.3.	subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti	-	-	-
2.1.4.	kārtējie maksājumi Eiropas Kopienas budžetā un starptautiskā sadarbība	736	756	738
2.1.5.	uzturēšanas izdevumu transferti	-	-	-
2.2.	izdevumi kapitālieguldījumiem	158 548	112 788	108 548

Darba inspekcijas darbības nodrošināšanai tiek izmantoti valsts budžeta programmas 21.00.00 „Darba apstākļu uzlabošana” apakšprogrammas 21.01.00 „Darba tiesisko attiecību un darba apstākļu kontrole un uzraudzība” finanšu līdzekļi.

¹ Tajā skaitā valsts budžeta programmā 96.00.00 „Latvijas prezidentūras Eiropas Savienības Padomē nodrošināšana 2015. gadā” un 99.00.00 „Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem izlietojums” paredzētais finansējums.

2.2. Budžeta programmas rezultatīvo rādītāju izpildes analīze

Saskaņā ar valsts budžeta programmas „Darba apstākļu uzlabošana” (21.00.00) apakšprogrammā „Darba tiesisko attiecību un darba apstākļu kontrole un uzraudzība” (21.01.00) noteiktajiem politikas rezultatīvajiem rādītājiem 2014. gadā Darba inspekcijai bija plānots veikt 11 500 uzņēmumu apsekojumus, tajā skaitā 4 500 apsekojumus sakarā ar neregistrētās nodarbinātības samazināšanu. No 4 500 apsekojumiem saistībā ar neregistrētās nodarbinātības samazināšanu 25% ir rezultatīvi².

2014. gadā tika veikti 10 317 apsekojumi 7 704 uzņēmumos (90% no plānotā). Saistībā ar neregistrētās nodarbinātības samazināšanu tika veikti 3 900 apsekojumi (87% no plānotā), no kuriem 21,6% bija rezultatīvi (plašāk skat. 1.4.1. nodaļu). Ņemot vērā Darba inspekcijas rīcībā esošos materiālos un cilvēkresursus, kā arī ārkārtas darba (iesniegumu izskatīšana, nelaimes gadījumu izmeklēšana, darba vietas higiēnisko raksturojumu sagatavošana, darba devēju, kas izvairās un nesadarbojas ar Darba inspekciju, atrašana u.c.) ievērojamo apjomu, tas ir optimālais uzņēmumu apsekojumu skaits, ko pašlaik gadā spēj veikt Darba inspekcijas amatpersonas. Visa plānoto apsekojumu skaita izpildi būtiski kavēja vairāki faktori:

- ✓ vakantas amata vietas (vidējais vakanču skaits 2014. gadā bija 14);
- ✓ jaunpieņemtajiem inspektoriem ir nepieciešama vismaz 6 – 8 mēnešu ilga teorētiska un praktiska apmācība, lai varētu patstāvīgi un pilnvērtīgi pildīt savus amata pienākumus, bet pieredzējušajiem kolēģiem daļa sava darbalaika ir jāvelta jauno inspektoru apmācībai, kas neapšaubāmi ietekmēja veikto apsekojumu skaitu;
- ✓ liela apmācību intensitāte – gan jauno inspektoru apmācība, gan pieredzējušo inspektoru zināšanu padziļināšana konkrētās nozarēs, kas bija saistīta ar to, ka apmācību finansējums Nodarbinātības valsts aģentūras (NVA) projekta ietvaros Darba inspekcijai bija pieejams tikai noteiktā laika periodā.

Lai neregistrētās nodarbinātības atklāšanas darbs būtu efektīvāks, Darba inspekcijas amatpersonas apseko uzņēmumu atkārtoti, ja pirmajā apsekošanas reizē neregistrēti nodarbinātas personas netiek atklātas, taču, izvērtējot situāciju uzņēmumā kopumā, rodas pamatotas bažas, ka darba devējs varētu neievērot Darba likumā noteiktās prasības attiecībā uz personu tiesisku nodarbināšanu. Valsts budžeta apakšprogrammā „Darba tiesisko attiecību un darba apstākļu kontrole un uzraudzība” 2014. gadam ir noteikts, ka atkārtoto apsekojumu īpatsvars uzņēmumos, kuru saimnieciskajā darbībā ir paaugstināts neregistrētās nodarbinātības risks, ir vismaz 5%. 2014. gadā atkārtoti tika apsekoti 14% augsta neregistrētās nodarbinātības riska uzņēmumi.

Neregistrētās nodarbinātības samazināšanas politikas īstenošanā būtiska nozīme ir informācijai, ko Darba inspekcija saņem no pašiem nodarbinātajiem vai no jebkura sociāli nevienaldzīga cilvēka. Tāpēc saskaņā ar valsts budžeta programmā noteiktajiem rezultatīvajiem rādītājiem 2014. gadā Darba inspekcijai jānodrošina iespēja par neregistrēto nodarbinātību paziņot elektroniski un/vai pa telefonu. Tika plānots saņemto ziņojumu skaita pieaugums par 15%, salīdzinot ar 2009. gadu. Atskaites periodā saņemto ziņojumu skaits palielinājās par 183% attiecībā pret 2009. gada rādītāju. Lielais pieauguma apjoms izskaidrojams ar Darba inspekcijas nodrošinātajiem, dažādajiem informācijas nodošanas kanāliem. 2009. gadā Darba

² Par rezultatīvu apsekojumu uzskatāms tas, kura rezultātā uzņēmumā ir atklātas neregistrēti nodarbinātas personas, t.i., personas, ar kurām nav noslēgti rakstveida darba līgumi un/vai kuras darba devējs nav deklarējis VID kā darba ņēmējus.

inspekciju anonīmi informēt varēja tikai zvanot pa uzticības tālruni 67 312 176. Kopš 2010. gada anonīmu ziņojumu par neregistrētu nodarbināšanu var iesniegt mājas lapā www.vdi.gov.lv speciālā tiešsaistes formā vai sūtīt uz e-pastu nelegals@vdi.gov.lv.

2014. gadā par neregistrēto nodarbinātību sniegta informācija arī plašsaziņas līdzekļiem 94 (plānots 200) dažāda veida un formāta Darba inspekcijas sagatavotajās publikācijās un sižetos (preses relīzes, iniciēti materiāli un sižeti). Tā kā neregistrētās nodarbinātības izpausmes formas mainās un negodprātīgi darba devēji atrod arvien jaunus veidus kā nepildīt vai tikai daļēji izpildīt darba tiesību normatīvo aktu prasības (skat. 1.4.1. nodaļu), Darba inspekcijas publicitātes pasākumu skaits par neregistrēto nodarbinātību, tās klasiskajā izpratnē, ir samazinājies. Darba inspekcija savās publikācijās ir informējusi par dažādām citām problēmām, kas saistītas ar darba tiesības regulējošo normatīvo aktu pārkāpumiem un pēc būtības ir pielīdzināmas neregistrētai nodarbināšanai, nenorādot uz to tiešo sasaistāmību ar neregistrēto nodarbināšanu, lai problēmas identificēšana un aktualizācija nekļūtu par tās reklāmu.

Atskaites periodā tika plānotas sešas tematiskās pārbaudes darba aizsardzībā. Tematisko pārbažu ietvaros bija plānots veikt 900 uzņēmumu apsekojumus. 2014. gadā Darba inspekcija organizēja sešas tematiskās pārbaudes, kurās kopā tika veikti 905 uzņēmumu apsekojumi (plašāk skat. 1.4.2.1. nodaļu).

2014. gadā tika atklāta ES sabiedrības informēšanas kampaņa par drošiem darba apstākļiem „Veselīgas darba vietas uzvar stresu”, kas norisināsies divus gadus. Atskaites periodā dažādos, kampaņas ietvaros organizētajos pasākumos izglītots 201 interesents (plānots – 150) (plašāk skat. 1.4.2.2. nodaļu).

Būtiska Darba inspekcijas darbības sastāvdaļa ir sabiedrības informēšana un izglītošana par darba tiesisko attiecību un darba aizsardzības jautājumiem. Valsts budžeta programmā tika plānots organizēt 15 seminārus sabiedrības izglītošanai par aktuāliem darba aizsardzības un darba tiesību jautājumiem, kuros būtu iespēja piedalīties 550 dalībniekiem. Atskaites periodā tika organizēti 29 semināri, kuros kopā tika izglītotas 700 personas, t.sk:

- ✓ reģionālo Valsts darba inspekciju (RVDI) organizētie semināri savu pārraudzības teritoriju uzņēmumos vai par reģiona uzņēmumiem aktuālām tēmām;
- ✓ semināri, kuros darba devēji un DAS tika iepazīstināti ar darba vides risku novērtēšanas interneta rīku OiRA un apmācīti, kā to praktiski lietot;
- ✓ seminārs kompetentajām institūcijām/kompetentajiem speciālistiem par konstatētajām nepilnībām un kļūdām viņu veiktajos darba vides risku novērtējumos;
- ✓ semināri Alberta koledžas, Kultūras koledžas un citu skolu jauniešiem par pamatjautājumiem darba aizsardzībā un darba tiesībās u.c.

Lai attīstītu un pilnveidotu efektīvu un klientorientētu Darba inspekcijas darbību, 2014. gadā tika veikta klientu aptauja par konsultāciju laiku, vietu, kvalitāti u.c. Tā bija brīvprātīga un anonīma, ar mērķi noskaidrot klientu viedokli par Darba inspekcijas klātienē sniegto konsultāciju kvalitāti. Valsts budžeta programmā tika noteikts, ka 85% no aptaujāto personu skaita būtu jābūt apmierinātām ar saņemtajām konsultācijām. Kopumā 96% no aizpildītajām klientu aptaujas anketām Darba inspekcijas konsultanta profesionālā darbība tika vērtēta kā laba vai ļoti laba.

2.3. Eiropas Reģionālās attīstības fonda projektu īstenošanas rezultāti

Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) projekta „Valsts darba inspekcijas informatīvās sistēmas pilnveidošana un e-pakalpojumu ieviešana” mērķis ir ieviest 16 Darba inspekcijas e-pakalpojumus, izveidot integrētu informācijas sistēmu (IS), integrējot to ar ledzīvotāju reģistru, VID informācijas sistēmu un citu valsts pārvaldes institūciju reģistriem un informācijas sistēmām Valsts informācijas sistēmu savietotājā, tādā veidā nodrošināt efektīvu darba aizsardzības un darba tiesisko attiecību jomas uzraudzības un kontroles informatīvo bāzi, kas paaugstinās Darba inspekcijas darba efektivitāti un ļaus ietaupīt resursus, samazinot administratīvo slogu Latvijas iedzīvotājiem, pilnveidojot un efektizējot starpinstitūciju sadarbību un informācijas apmaiņu tiešsaistē.

Projekta īstenošanas laiks – no 2009. gada 4. novembra līdz 2014. gada 4. novembrim. Darba inspekcijas IS un e-pakalpojumu izstrādātājs bija AS „Exigen Services Latvia”, projekta konsultants – SIA „Corporate Solution”.

2014. gada novembrī www.latvija.lv produkcijas vidē izvietoti 16 Darba inspekcijas e-pakalpojumi:

- ✓ Iesniegums Valsts darba inspekcijai un atbildes saņemšana;
- ✓ Valsts darba inspekcijas amatpersonas lēmuma apstrīdēšana;
- ✓ Paziņojums par notikušo nelaimes gadījumu darbā;
- ✓ Izziņa par darba tiesību būtiskiem pārkāpumiem;
- ✓ Valsts darba inspekcijas atļauja bērnu nodarbināšanai;
- ✓ Informācijas saņemšana no citām valsts institūcijām par iespējamem pārkāpumiem Valsts darba inspekcijas kompetences jomā;
- ✓ Darba devēja paziņojums Valsts darba inspekcijai par novērstajiem pārkāpumiem;
- ✓ Valsts darba inspekcijas izdoto administratīvo aktu darba devējiem par konstatētajiem pārkāpumiem saņemšana;
- ✓ Ziņojums par arodslimības gadījumu;
- ✓ Darba vietas higiēniskais raksturojums;
- ✓ Paziņojums par kriminālprocesa uzsākšanu, atteikumu uzsākt kriminālprocesu vai tā izbeigšanu;
- ✓ Atzinums par nodarbinātā veselības un drošības apdraudējuma faktu darbā;
- ✓ Darba devēja sastādītā izmeklēšanas akta par notikušu nelaimes gadījumu darbā iesniegšana reģistrācijai;
- ✓ Ārstniecības personas/iestādes paziņojuma par cietušo nelaimes gadījumā darbā sniegšana;
- ✓ Izziņa par veselības traucējumu smaguma pakāpi darbā;
- ✓ Valsts darba inspekcijas sastādītā izmeklēšanas akta par notikušu nelaimes gadījumu darbā saņemšana.

2014. gadā ERAF projekta ietvaros īstenotās aktivitātes:

- ✓ objektu apsekošanas apakšsistēma produkcijas vidē ieviesta un darbojas no 2014. gada 2. janvāra;
- ✓ papildinātas lietotāju un administratoru rokasgrāmatas, kā arī veikta lietvežu, struktūrvienību vadītāju un inspektoru apmācība;
- ✓ izstrādāta Darba inspekcijas saskarne ar Nacionālo veselības dienestu (NVD), izmantojot Valsts informācijas sistēmu savietotāju, kuru produkcijā NVD plāno nodot 2016. gada janvārī.

2014. gadā ERAF LM projekta „Labklājības ministrijas padotības iestāžu informācijas sistēmu uzlabojumu, LabIS, e-pakalpojumu un lietvedības sistēmas

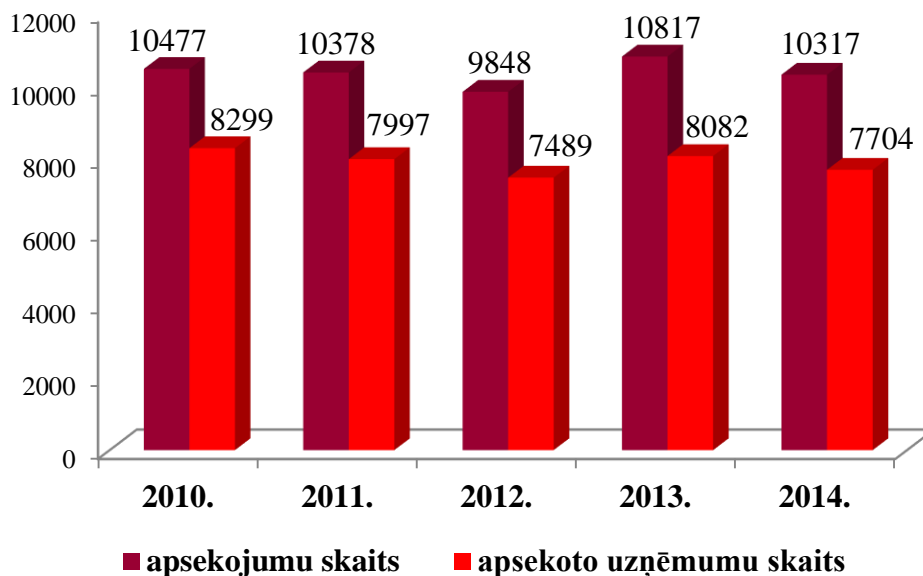
iegādes tehnisko specifikāciju izstrāde” ietvaros tika izstrādāta tehniskā specifikācija Darba inspekcijas IS uzlabojumiem un jauna e-pakalpojuma “Paziņojums par darba devēja zaudējumiem saistībā ar nelaimes gadījumu darbā” izstrādei un ieviešanai. Iepirkuma konkursa rezultātā ir noslēgts izstrādes līgums. Minēto projektu plānots realizēt līdz 2015. gada oktobrim.

2.4. Valsts darba inspekcijas darbības rezultāti un sniegtie publiskie pakalpojumi

2.4.1. Uzņēmumu apsekošana

Galvenā metode, ko Darba inspekcija izmanto, uzraugot un kontrolējot darba tiesisko attiecību un darba aizsardzības normatīvo aktu prasību ievērošanu, ir uzņēmumu apsekošana. Darba inspekcijas amatpersonu mērķis, apsekojot uzņēmumu, ir apzināt faktisko situāciju uzņēmumā darba tiesisko attiecību un darba aizsardzības jomā, novērtēt tās atbilstību spēkā esošo normatīvo aktu prasībām un panākt, lai darba devēji noformētu darba tiesiskās attiecības atbilstoši normatīvo aktu prasībām un gan darba devēji, gan nodarbinātie godprātīgi pildītu pienākumus un izmantotu savas tiesības, kā arī, lai uzņēmumos tiktu izveidota nodarbināto veselībai droša un nekaitīga darba vide. Nepilnību vai pārkāpumu konstatēšanas gadījumā, tiek pieņemts lēmums par efektīvāko rīcības veidu, lai panāktu darba vides sakārtošanu uzņēmumā, nodrošinot nodarbināto veselībai un dzīvībai nekaitīgus darba apstākļus.

2014. gadā Darba inspekcijas amatpersonas veikušas 10 317 apsekojumus 7 704 uzņēmumos. Apsekojumu skaits pēdējo piecu gadu periodā nav būtiski mainījies, un ir tieši saistīts ar reāli strādājošo inspektoru skaitu un mainību (skat. 5.grafīku).

5.grafīks: Apsekojumu un apsekoto uzņēmumu skaita dinamika (2010. – 2014.)

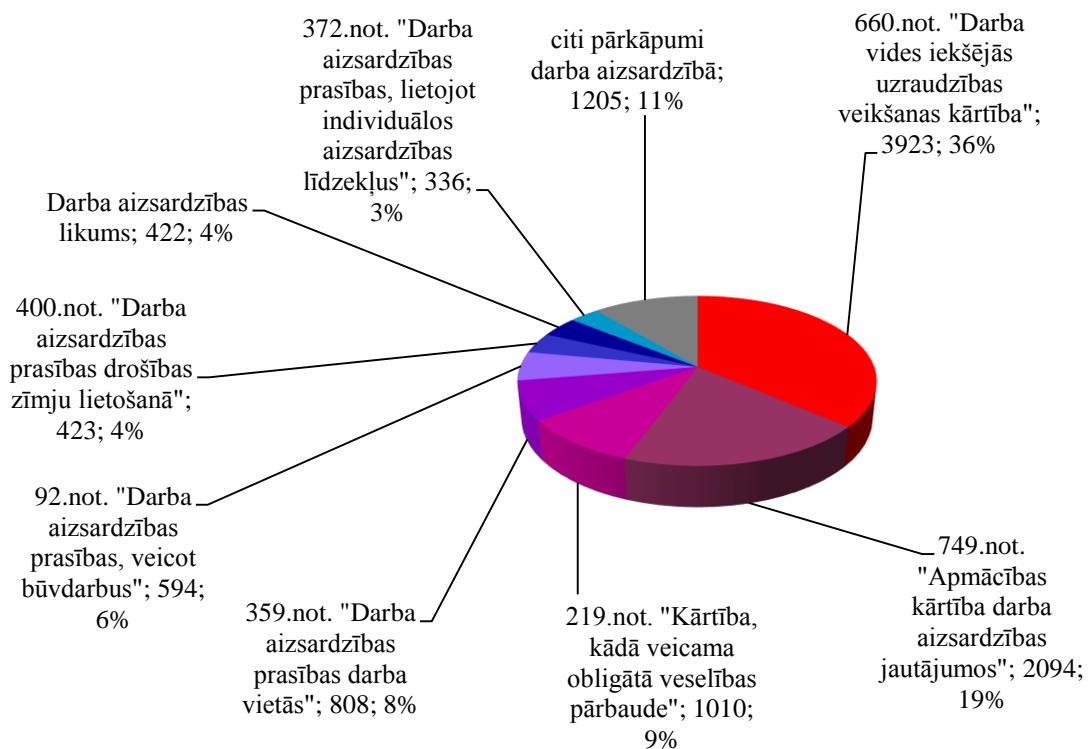
Darba inspekcijas amatpersonas 2014. gadā konstatēja 16 252 pārkāpumus³, no tiem:

³ Līdz ar integrētās Darba inspekcijas IS ieviešanu no 2014. gadā ir precizēts konstatēto pārkāpumu uzskaites veids. Līdz 2014. gadam tika atsevišķi skaitīti pārkāpumi, kuru novēršanai izdots rīkojums,

- ✓ 10 815 – par darba aizsardzības normatīvo aktu pārkāpumiem;
- ✓ 4 819 – par darba tiesību normatīvo aktu pārkāpumiem;
- ✓ 618 – par Valsts darba inspekcijas likuma neievērošanu.

Darba aizsardzību regulējošo normatīvo aktu pārkāpumi veido 66,5% no visiem Darba inspekcijas amatpersonu 2014. gadā konstatētajiem pārkāpumiem. Jau sešus gadus pēc kārtas normatīvie akti darba aizsardzības jomā, kuru prasības tiek pārkāptas visbiežāk ir:

- ✓ MK 02.10.2007. noteikumi Nr.660 „Darba vides iekšējās uzraudzības veikšanas kārtība”;
- ✓ MK 01.10.2010. noteikumi Nr.749 „Apmācības kārtība darba aizsardzības jautājumos”;
- ✓ MK 10.03.2009. not. Nr.219 „Kārtība, kādā veicama obligātā veselības pārbaude” (skat. 6. grafiku).

6. grafiks: Normatīvie akti darba aizsardzības jomā, kuru prasību pārkāpumi 2014. gadā konstatēti visbiežāk

MK 02.10.2007. noteikumu Nr.660 „Darba vides iekšējās uzraudzības veikšanas kārtība” prasību pārkāpumus Darba inspekcijas amatpersonas darba aizsardzības jomā konstatējušas visbiežāk. Daļā uzņēmumu joprojām nav novērtēti darba vides riski un sagatavots darba aizsardzības pasākumu plāns. Nereti minētie dokumenti ir sagatavoti

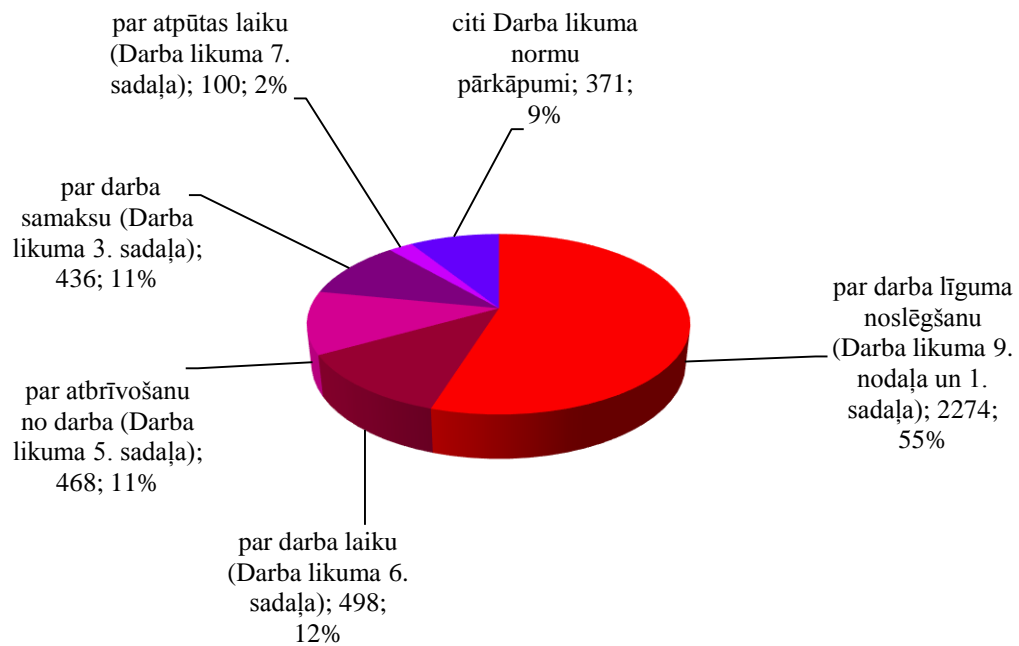
un atsevišķi skaitīti piemērotie administratīvie sodi. Administratīvajos sodos tika uzskaitīts tikai galvenais (smagākais) pārkāpums, par ko sods piemērots. No 2014. gada tiek uzskaitīti visi pārkāpumi - gan tie, kuru novēršanai izdots rīkojums, gan tie, par kuriem piemērots administratīvais sods. Ja administratīvais sods ir piemērots par vairākiem pārkāpumiem, tie visi tiek arī uzskaitīti. Jāņem vērā, ka par vienu pārkāpumu vienlaicīgi var izdot gan rīkojumu, gan piemērot administratīvo sodu. Tāpat viens rīkojums/administratīvais sods var būt piemērots gan par darba tiesisko, gan darba aizsardzības normatīvo aktu pārkāpumiem.

formāli, lai būtu ko uzrādīt Darba inspekcijas amatpersonai, nevis, lai noteiktu darba vidē faktiski pastāvošos riska faktorus un tos novērstu vai mazinātu. Ar darba vidē pastāvošā riska novērtēšanu tiek saprasta tikai riska faktoru konstatācija, tāpēc arī neseko nekāda reāla darbība, lai identificētos riskus mazinātu vai novērstu, pēc risku novērtēšanas nereti nodarbinātie pat netiek iepazīstināti ar riskiem, kam viņi ir pakļauti darba laikā, netiek sagatavoti darba aizsardzības pasākumu plāni, darba vides riski netiek pārvērtēti ne retāk kā reizi gadā utt.

MK 01.10.2010. noteikumu Nr.749 „Apmācības kārtība darba aizsardzības jautājumos” prasību pārkāpumi, galvenokārt, ir saistīti ar to, ka uzņēmumos nav izstrādātas instrukcijas darba aizsardzībā; instrukcijas ir novecojušas un nav aktualizētas; instrukcijas ir izstrādātas, bet tajās nav iekļauta visa nepieciešamā informācija (piemēram, par drošiem darba paņēmieniem u.c.); instrukcijas nav izstrādātas visiem uzņēmumā veicamo darbu veidiem, nav veiktas mērķa instruktāžas vienreizējiem darbiem, līdz ar to arī nodarbinātie nezina, kā pareizi rīkoties problēmsituācijās vai ārkārtas gadījumos. Tāpat bieži tiek konstatēts, ka nav veiktas atkārtotas instruktāžas. 17% no visiem konstatētajiem MK 01.10.2010. noteikumu Nr.749 „Apmācības kārtība darba aizsardzības jautājumos” prasību pārkāpumiem veido gadījumi, kad uzņēmumā strādājošajam DAS nav atbilstošas izglītības darba aizsardzībā.

MK 10.03.2009. noteikumu Nr.219 „Kārtība, kādā veicama obligātā veselības pārbaude” prasību pārkāpumi, galvenokārt, ir saistīti ar nodarbināto nenosūtīšanu uz pirmreizējo OVP un periodiskajām OVP. Turklāt daļa darba devēju uzskata, ka OVP tiek veikta formāli, līdz ar to nesaskata to lietderību.

Darba tiesības regulējošo normatīvo aktu pārkāpumi veido 29,7% no visiem Darba inspekcijas amatpersonu 2014. gadā konstatētajiem pārkāpumiem. Savukārt, 99% no konstatētajiem darba tiesību pārkāpumiem veido Darba likuma (86%) un MK 07.09.2010. noteikumu Nr.827 "Noteikumi par valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu veicēju reģistrāciju un ziņojumiem par valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām un iedzīvotāju ienākuma nodokli" (13%) normu pārkāpumi.

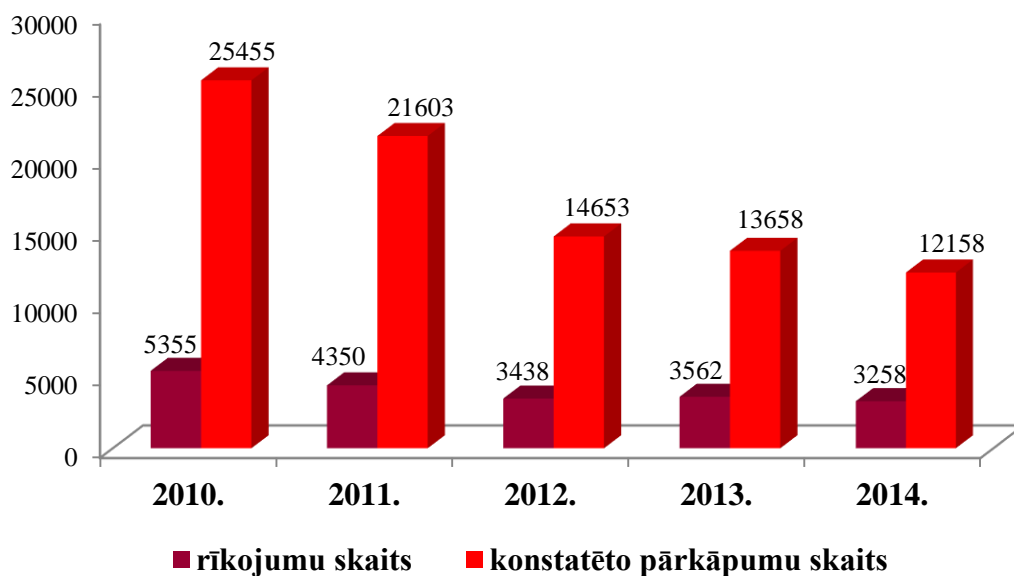
7. grafiks: Darba likuma panti, kuru prasību pārkāpumi 2014. gadā konstatēti visbiežāk

2014. gadā, tāpat kā iepriekšējos gados, darba devēji visbiežāk nebija ievērojuši Darba likuma 40. panta prasības, kas attiecas uz darba līguma noslēgšanu rakstveidā un darba līguma saturu – darba līgums netiek noslēgts vispār vai tajā netiek ietverta visa informācija, kas ir atrunāta Darba likuma 40.pantā, piemēram, nav norādīts nolīgtais dienas vai nedēļas darba laiks, ikgadējā apmaksātā atvaļinājuma ilgumu u.c. Minētos pārkāpumus darba devēji pieļauj gan nezināšanas dēļ, gan ar vēlmi manipulēt attiecībā uz darba laika nodrošināšanu nodarbinātajiem.

Būtisku darba tiesību pārkāpumu daļu veido neprecīza darba laika uzskaitē un organizācija, īpaši gadījumos, ja ir noteikts summētais darba laiks; neuzskaitīts virsstundu un nakts darbs un atbilstoši neveiktas piemaksas; darba samaksas neizmaksāšana vai izmaksāšana tikai daļēji; neprecīzi atvaļinājuma kompensācijas aprēķini vai atvaļinājuma kompensācijas neizmaksa vispār; visas pienākošās darba samaksas neizmaksāšana atlaišanas dienā; darba algas izmaksa, kas neatbilst darba līgumā noteiktajam u.c.

Valsts darba inspekcijas likuma pārkāpumi veido 3,8% no visiem Darba inspekcijas amatpersonu 2014. gadā konstatētajiem pārkāpumiem. Tie, galvenokārt, ir Valsts darba inspekcijas likuma 5. un 12. panta pārkāpumi, kas saistīti ar Darba inspekcijas amatpersonas likumīgo prasību savlaicīgu nepildīšanu.

Darba inspekcijas amatpersonas 2014. gadā darba devējiem izsniedza 3258 rīkojumus ar norādi konkrētā termiņā novērst konstatētos 12 158 pārkāpumus (skat. 8. grafiku).

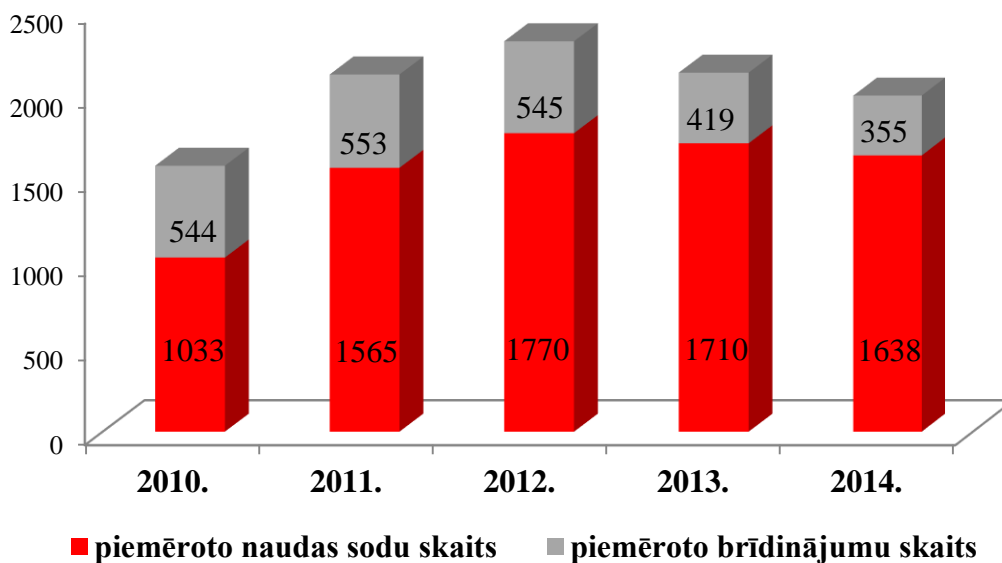

8.grafiks: Izsniegto rīkojumu un konstatēto pārkāpumu, kuru novēršanai izdots rīkojums, skaita dinamika (2010. – 2014.)

Salīdzinot ar 2013. gadu, rīkojumu skaits ir samazinājies par 8,5%, bet pārkāpumu skaits ir samazinājies par 11%. Savukārt, izsniegto rīkojumu īpatsvars attiecībā pret veikto apsekojumu skaitu ir saglabājies praktiski tāds pats kā 2013. gadā un veido 32% (2013. – 33%).

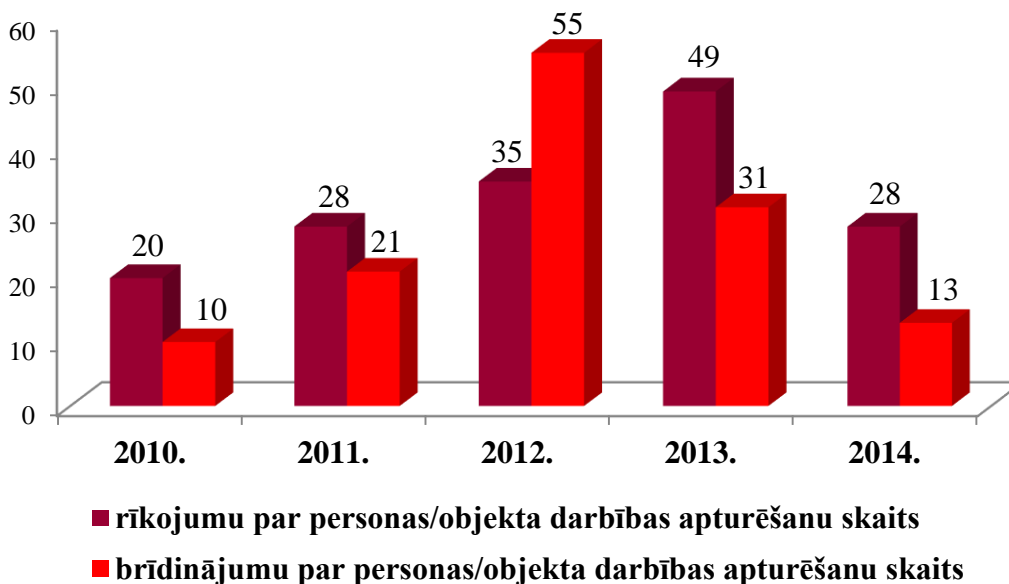
Ievērojot samērības principu starp administratīvo nodarījumu, tā sekām un piemērotā soda lielumu, Darba inspekcijas amatpersonas 2014. gadā par darba tiesisko attiecību, darba aizsardzības normatīvo aktu un Valsts darba inspekcijas likuma pārkāpumiem darba devējiem piemēroja 1993 administratīvos sodus, kuru īpatsvars attiecībā pret veikto apsekojumu skaitu ir 19%. 2014. gadā, salīdzinot ar 2013. gadu, brīdinājumu īpatsvars piemērotu administratīvo sodu skaitā praktiski nav mainījies, veidojot 18 % (2013. – 20%) (skat. 9. grafiku).

Atskaites periodā piemēroto naudas sodu summa kopā ir 840 317 eiro.

9.grafiks: Piemēroto administratīvo sodu struktūras un skaita dinamika (2010. – 2014.)

Konstatējot pārkāpumus, kas rada tiešus draudus nodarbināto dzīvībai un veselībai, Darba inspekcijas amatpersonas 2014. gadā izdeva 28 rīkojumus par personas/objekta darbības apturēšanu un 13 brīdinājumus par personas/objekta darbības apturēšanu (skat. 10. grafiku).

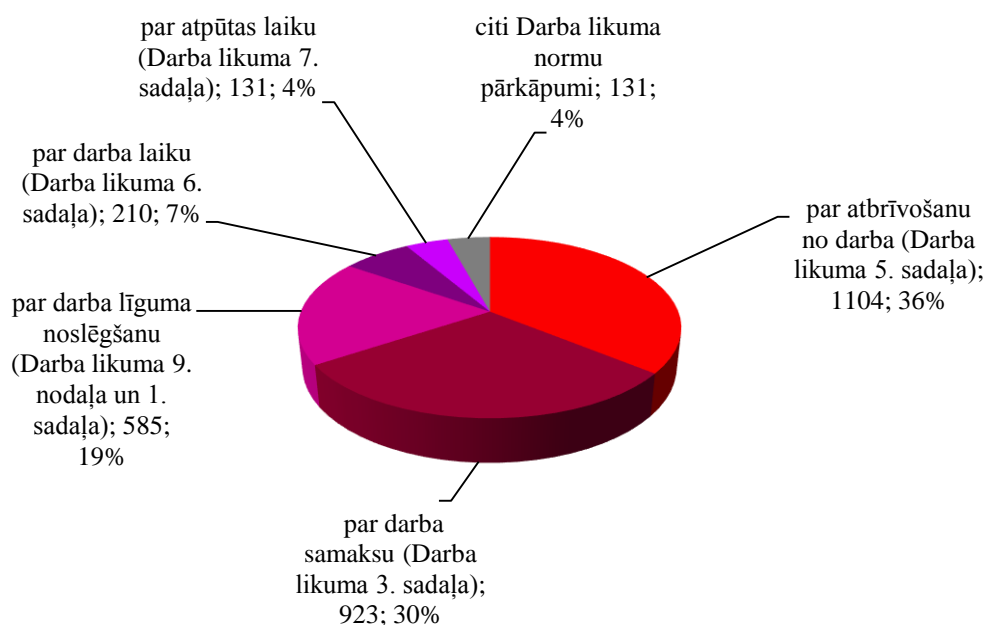
10.grafiks: Apturēto iekārtu/struktūrvienību skaita un brīdinājumu par apturēšanu skaita dinamika (2010. – 2014.)

No 28 apturētajiem objektiem 21 bija būvobjekts. Būvobjektos, lielākoties, darbs tika apturēts nedrošu vai nepilnīgi uzbūvētu sastatņu dēļ, kā arī nenostiprinātu tranšeju dēļ.

2.4.2. Iesniegumu izskatīšana

Pildot Valsts darba inspekcijas likumā noteikto funkciju, Darba inspekcijas amatpersonas 2014. gadā likumā noteiktajā kārtībā izskatīja 2 782 fizisko un juridisko personu iesniegumus, kuros bija norādīti 3 374 iespējamie pārkāpumi⁴, no tiem darba tiesību jomā – 3 141 pārkāpums (93%), darba aizsardzības jomā – 233 (7%). 2014. gadā, tāpat kā iepriekšējos gados, būtiski nav mainījies izskatīto iesniegumu skaita īpatsvars par darba tiesisko attiecību jautājumiem attiecībā pret iesniegumu skaitu darba aizsardzības jomā.

No visiem iesniegumos norādītajiem, iespējamajiem darba tiesisko attiecību pārkāpumiem 3 084 jeb 98% bija Darba likuma normu pārkāpumi (skat. 11. grafiku).

11. grafiks: Darba likuma sadaļas, kurās iekļauto normu iespējamie pārkāpumi norādīti 2014. gadā izskatītajos iesniegumos

Vairāk kā trešdaļa iesniegumos norādīto iespējamo pārkāpumu bija saistīti ar darba tiesisko attiecību izbeigšanu, no tiem 77% - par darbiniekam pienākošos naudas summu izmaksu (Darba likuma 128. pants). Darba devējs, pārtraucot darba tiesiskās attiecības, darbiniekam nav izmaksājis darba samaksu un/vai pilnu aprēķinu, tajā skaitā, nav aprēķinājis un izmaksājis kompensāciju par neizmantoto atvaļinājumu vai izmaksājis nepilnu kompensāciju. Tāpat iesniegumos bija norādīti gadījumi, kad, izbeidzot darba tiesiskās attiecības, darba devējs iespējams nebija ievērojis Darba likumā noteikto atļaušanas procedūru.

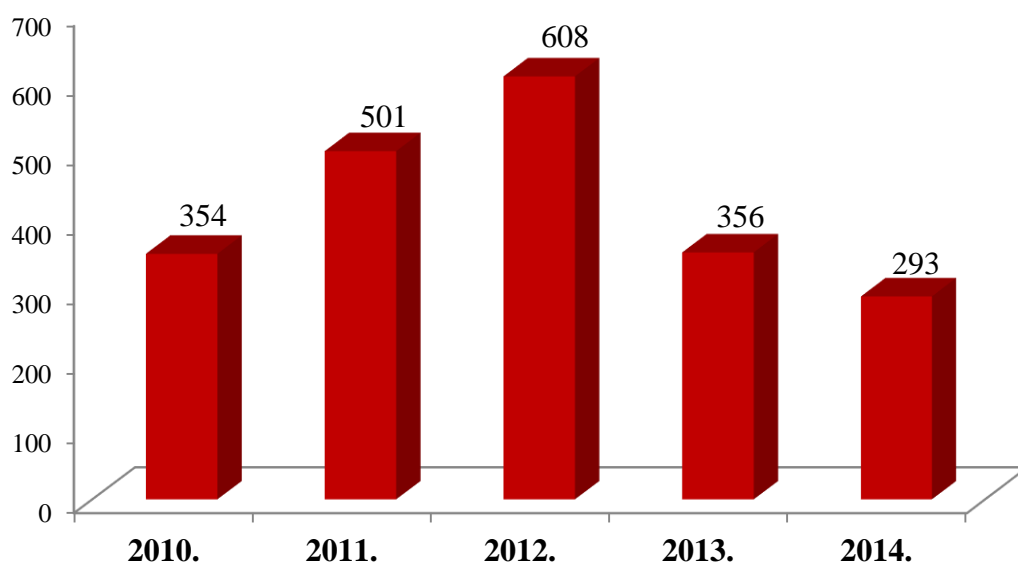
Iespējamie pārkāpumi par darba samaksu, kas norādīti iesniegumos, visbiežāk ir saistīti ar darba samaksas neizmaksu vispār vai neizmaksu nolīgtajā laikā, tikai daļēju darba samaksas izmaksu.

⁴ Līdz ar integrētās Darba inspekcijas IS ieviešanu no 2014. gadā ir precizēts iesniegumu un tajos norādīto iespējamo pārkāpumu uzskaites veids. Līdz 2014. gadam tika skaitīti izskatītie iesniegumi un tikai galvenais (smagākais) iespējamais pārkāpums, ja iesniegumā norādīts uz vairākiem pārkāpumiem. No 2014. gada tiek skaitīti izskatītie iesniegumi un visi tajos norādītie iespējamie pārkāpumi. Vienā iesniegumā var būt norādīti gan darba tiesisko, darba aizsardzības normatīvo aktu pārkāpumi.

Iesniegumu izskatīšanas rezultātā tika konstatēti 1 842 darba tiesisko attiecību pārkāpumi un 1 123 darba aizsardzības normu pārkāpumi, darba devējiem tika izsniegti 477 rīkojumi ar norādījumu novērst konstatētos pārkāpumus, bet 996 gadījumos par konstatētajiem pārkāpumiem darba devēji tika administratīvi sodīti, no tiem 256 gadījumos, piemērojot brīdinājumu, un 740 – naudas sodu, kā arī izsniegti 2 brīdinājumi un 3 rīkojumi par personas/objekta darbības apturēšanu. Tāpat tika izsniegti 86 brīdinājumi par administratīvo aktu piespiedu izpildi, 20 izpildrīkojumi par administratīvo aktu piespiedu izpildi un 3 izpildrīkojumi par piespiedu naudu.

Izskatot iesniegumus, bija gadījumi, kuros starp darba devēju un nodarbināto pastāvēja individuāls tiesību strīds, kura risināšana nav Darba inspekcijas kompetencē. Līdz ar to iesniegumā minēto problēmjaudājumu atrisināt un panākt sev vēlamu rezultātu nodarbinātais nevarēja ar Darba inspekcijas amatpersonu palīdzību un viņam bija jāvēršas tiesā ar prasību pret darba devēju.

2014. gadā saņemti 293 iesniegumi par Darba inspekcijas izdoto administratīvo aktu, faktiskās rīcības un lēmumu administratīvo pārkāpumu lietās apstrīdēšanu, kas ir par 17,7% mazāk, salīdzinot ar 2013. gadu. 2014. gadā novērojama tāda pati tendence kā 2013.gadā, proti, Darba inspekcijas izdoto administratīvo aktu, faktiskās rīcības un lēmumu administratīvo pārkāpumu lietās apstrīdēšanas iesniegumu skaits samazinās (skat. 12. grafiku).

12.grafiks: Darba inspekcijas izdoto administratīvo aktu, faktiskās rīcības un lēmumu administratīvo pārkāpumu lietās apstrīdēšanas iesniegumu skaita dinamika (2010. – 2014.)

Apstrīdēšanas iesniegumu skaita samazināšanās ir notikusi vairāku faktoru ietekmē:

- ✓ ir samazinājies Darba inspekcijas amatpersonu piemēroto administratīvo sodu skaits (par 6%), bet Lēmums par administratīvā soda uzlikšanu ir visbiežāk apstrīdētais lēmums administratīvo pārkāpumu lietās;
- ✓ īss lēmuma administratīvā pārkāpuma lietā pārsūdzēšanas termiņš – 10 darba dienas (līdz 2012. gada 30. jūnijam apstrīdēšanas termiņš bija 1 mēnesis).

Apstrīdēšanas iesniegumu skaita īpatsvars attiecībā pret kopējo Darba inspekcijas izdoto administratīvo aktu, faktisko rīcību un lēmumu administratīvo pārkāpumu

lietās skaitu joprojām bija neliels un 2014. gadā veidoja 3,5% (2013. – 3,4%, 2012. – 5,7%).

No visiem 2014. gadā saņemtajiem apstrīdēšanas iesniegumiem:

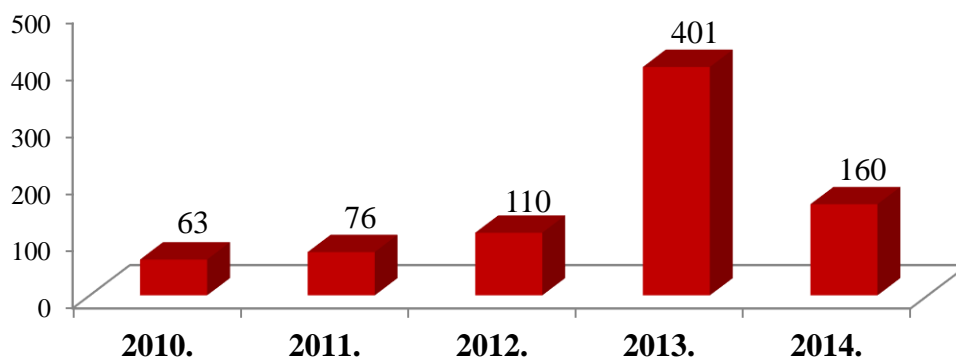
- ✓ 188 bija par piemērotajiem administratīvajiem sodiem (tas ir par 15,2% mazāk, salīdzinot ar 2013. gadu),
- ✓ 63 – par atbildēm un faktiskajām rīcībām (tas ir par 18,2% mazāk, salīdzinot ar 2013. gadu),
- ✓ 21 – par darbā notikušo nelaimes gadījumu aktiem,
- ✓ 15 – par Darba inspekcijas izdotajiem rīkojumiem,
- ✓ 3 – par lēmumiem par termiņa pagarinājumu,
- ✓ 3 – citi gadījumi.

2014. gadā pieņemti 314 lēmumi (2014. gadā turpinājās 2013. gadā saņemto apstrīdēšanas iesniegumu izskatīšana). No pieņemtajiem lēmumiem:

- ✓ 120 gadījumos administratīvie akti un lēmumi administratīvo pārkāpumu lietās ir atstāti spēkā (tas veido 38,2% no visiem apstrīdēšanas iesniegumiem, par kuriem pieņemti lēmumi),
- ✓ 66 – pilnībā atcelti (21%),
- ✓ 46 – atcelti daļā (14,7%),
- ✓ 31 – grozīti (9,9%),
- ✓ 23 – nodoti atkārtotai izskatīšanai (7,3%),
- ✓ 21 – atstāts bez izskatīšanas (6,7%),
- ✓ 6 – atteikts atjaunot nokavēto procesuālo termiņu (1,9%),
- ✓ 1 – cits (0,3%).

2014. gadā būtiski samazinājās tiesvedību skaits (skat. 13. grafiku), jo:

- ✓ 2013. gadā samazinājās Darba inspekcijas direktoram pārsūdzēto un apstrīdēto lietu skaits;
- ✓ beidzās pārejas posms, kura laikā administratīvo pārkāpumu lietas paralēli tika izskatītas gan rajonu (pilsētu) tiesās, gan administratīvajā rajona tiesā.

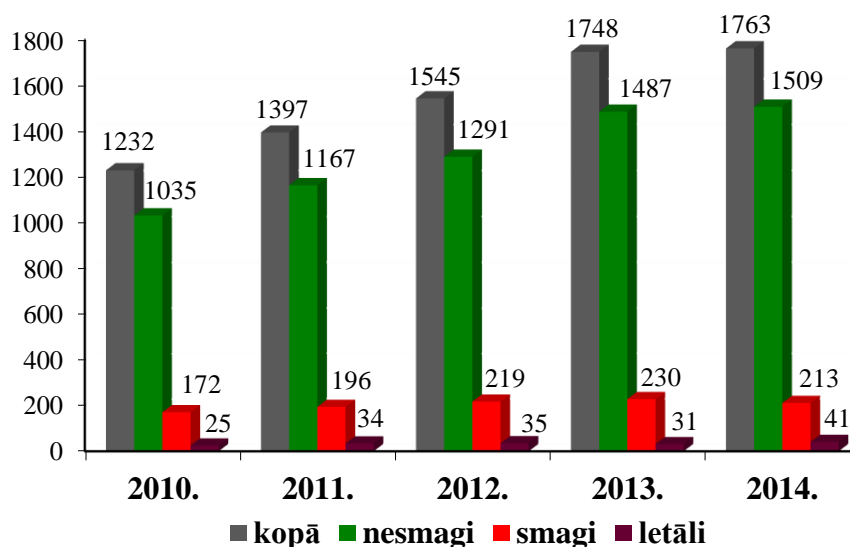

13.grafiks: Tiesā pieņemto nolēmumu skaita dinamika (2010. – 2014.)

Tiesā 2014. gadā par Darba inspekcijas izdotajiem administratīvajiem aktiem, faktisko rīcību un lēmumiem administratīvo pārkāpumu lietās ir pieņemti 160 nolēmumi (spriedumi un lēmumi), 84,4% gadījumu tiesas nolēmumi Darba inspekcijai bija labvēlīgi.

2.4.3. 2014. gadā notikušo nelaimes gadījumu darbā izmeklēšana un reģistrācija⁵

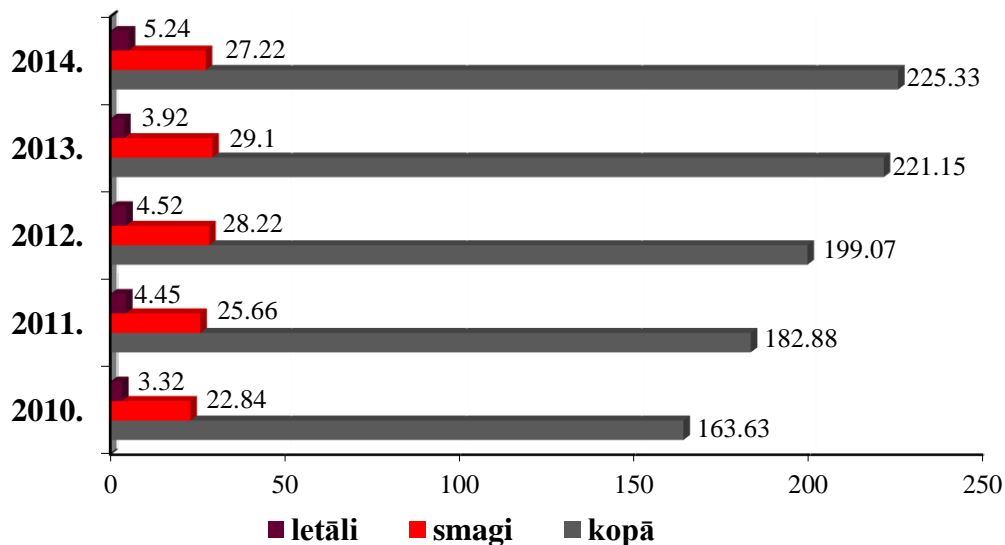
Pēc Darba inspekcijas rīcībā esošās informācijas 2014. gadā Latvijā nelaimes gadījumos darbā kopā cieta 1 763 nodarbinātie, no tiem 41 gāja bojā un 213 guva smagas traumas. Nelaimes gadījumos darbā cietušo skaitam ir tendence pieaugt – piecu gadu periodā kopējais nelaimes gadījumu skaits ir pieaudzis par 43%. Analizējot statistikas datus, ir redzams, ka 2014. gadā smagi cietušo skaits, salīdzinot ar 2013. gadu, ir samazinājies par 7,4%. Savukārt, 2014. gadā ievērojami – par 32,3% ir pieaudzis nelaimes gadījumos bojā gājušo skaits. Pēdējo piecu gadu laikā nelaimes gadījumos darbā bojā gājušo skaits ir palielinājies vairāk kā pusotru reizi (skat. 14. grafiku).

14. grafiks: Nelaimes gadījumu darbā skaita dinamika (2010. – 2014.)

2014. gadā būtiski ir pieaudzis nelaimes gadījumos darbā bojā gājušo skaits uz 100 000 nodarbinātajiem, savukārt, smagi cietušo skaits uz 100 000 nodarbinātajiem ir samazinājies par 6,9% (skat. 15. grafiku).

⁵ Statistiskā informācija par darbā notikušajiem nelaimes gadījumiem 2014. gadā apkopota 1.pielikumā.

15. grafiks: Nelaiemes gadījumos darbā cietušo skaits uz 100 000 nodarbinātajiem (2010. – 2014.)

Analizējot notikušos nelaimes gadījumus darbā pa nozarēm, ir redzams, ka, tāpat kā iepriekšējos gados, arī 2014. gadā visvairāk nelaimes gadījumi ir notikuši apstrādes rūpniecībā – 548 nelaimes gadījumi jeb 31,1% no visiem Latvijā kopā darbā notikušajiem nelaimes gadījumiem. Jānorāda, ka apstrādes rūpniecība sevī ietver 24 apakšnozares, no tām visvairāk nelaimes gadījumi notikuši kokapstrādē un mēbeļu ražošanā – 222, gatavo metālizstrādājumu ražošanā – 91 un pārtikas produktu ražošanā – 89.

2. vietā kopējo nelaimes gadījumu skaita ziņā ierindojas transporta un uzglabāšanas nozare – 252 nelaimes gadījumi jeb 12,6%, 3. vietā – tirdzniecība – 222 nelaimes gadījumi jeb 12,6%, 4. vietā – valsts pārvalde un aizsardzība – 151 nelaimes gadījums jeb 8,6 %, bet 5. vietā būvniecības nozare – 149 nelaimes gadījumi, jeb 8,4%.

Jāatzīmē, ka, salīdzinot ar 2013. gadu, valsts pārvaldē un aizsardzībā nelaimes gadījumu kopējais skaits ir pieaudzis par 55,7%. Vairāk kā trešdaļā (34,4%) gadījumu cietušie dažādas traumas guvuši, krītot no augstuma vai pakrītot. Galvenokārt, tie ir bijuši kritieni, kas saistīti ar pakļūšanu vai aizķeršanos aiz priekšmetiem, kā arī paslīdot vai pakrītot, kāpjot pa kāpnēm. Savukārt, 13,2% valsts pārvaldē un aizsardzībā notikušo nelaimes gadījumu darbās ir saistīti ar uzbrukumu (vardarbību). 2014. gadā visbiežāk traumas uzbrukumu rezultātā guva Pašvaldības policijas amatpersonas.

Letāli nelaimes gadījumi darbā 2014. gadā visvairāk notikuši transporta un uzglabāšanas nozarē (24,4%), apstrādes rūpniecībā (14,6%), lauksaimniecībā un mežsaimniecībā (12,2%) un būvniecībā (12,2%) (skat. 9. tabulu).

9. tabula: 2014. gadā darbā notikušo letālo nelaimes gadījumu skaits sadalījumā pa nozarēm

Nozare	Letālo nelaimes gadījumu skaits
Transports un uzglabāšana	10
Apstrādes rūpniecība	6

Lauksaimniecība, mežsaimniecība un zivsaimniecība	5
Būvniecība	5
Elektroenerģija, gāzes apgāde, siltumapgāde un gaisa kondicionēšana	3
Tirdzniecība	3
Finanšu un apdrošināšanas darbības	2
Operācijas ar nekustamo īpašumu	2
Administratīvo un apkalpojošo dienestu darbība	2
Valsts pārvalde un aizsardzība	2
Profesionālie, zinātniskie un tehniskie pakalpojumi	1

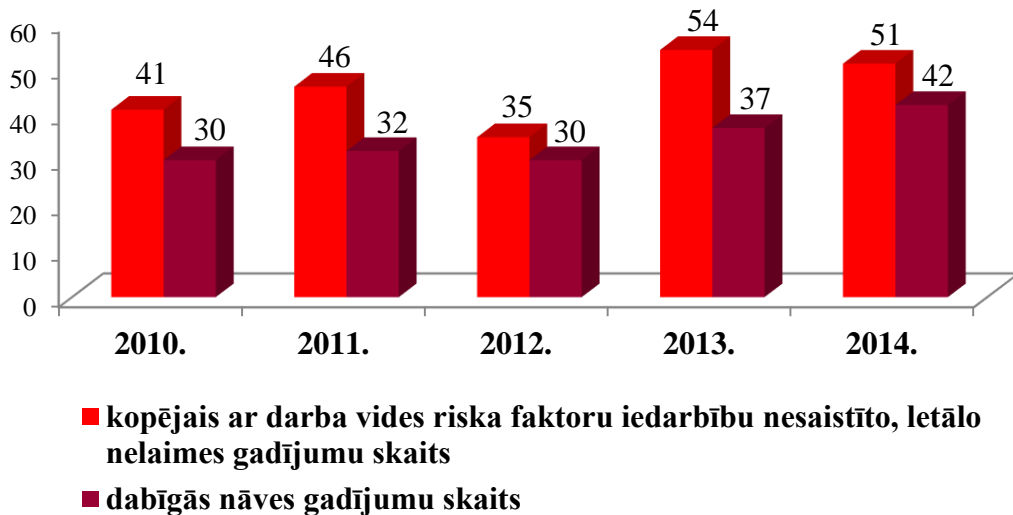
Transporta un uzglabāšanas nozarē, salīdzinot ar 2013. gadu, letālo nelaiemes gadījumu skaits ir pieaudzis par 66,7%. Lielākā daļa (60%) no transporta un uzglabāšanas nozarē notikušajiem letālajiem nelaiemes gadījumiem ir saistīti ar ceļu satiksmes negadījumiem. Ņemot vērā būtisko letālo nelaiemes gadījumu skaita pieaugumu, Darba inspekcija 2015. gadā organizēs tematisko pārbaudi darba aizsardzībā transporta un uzglabāšanas nozarē. Tematiskās pārbaudes laikā tiks pārbaudīti komerctransporta autovadītāju darba apstākļi, īpašu uzmanību pievēršot tam, kā tiek ievērots darba un atpūtas laiks. Jāatzīmē, ka kopējais letālo nelaiemes gadījumu, kas saistīti ar ceļu satiksmes negadījumiem, skaits ir lielāks, jo arī citās nozarēs nodarbinātie, pildot darba pienākumus, ar uzņēmuma automašīnu iekļuvuši ceļu satiksmes negadījumā un gājuši bojā.

Jāatzīmē, ka, mežsaimniecībā, salīdzinot ar 2013. gadu, letālo nelaiemes gadījumu skaits ir trīskāršojies. Mežsaimniecībā notikušo letālo nelaiemes gadījumu cēloņi bija darba drošības noteikumu un/vai instrukciju neievērošana, nodarbinātā neuzmanība, kā arī neapmierinoša nodarbināto instruēšana un apmācība drošu darba paņēmieni pielietošanā. Ņemot vērā augsto nelaiemes gadījumu notikšanas risku, mežsaimniecībā 2015. gadā tiks organizēta jau ceturrtā tematiskā pārbaude darba aizsardzībā.

Jāuzsver, ka 2014. gadā tika konstatēta tendence pieaugt tādu letālo nelaiemes gadījumu darbā skaitam, par kuriem sākotnējā informācija liek prognozēt, ka tie varētu būt nesaistīti ar darba vides riska faktoru iedarbību, citiem vārdiem sakot, “dabīgās nāves” gadījumi (piemēram, kravas automobiļa vadītājs – tālbraucējs ārzemēs tika atrasts miris savas automašīnas kabīnē, saskaņā ar sākotnējo informāciju nodarbinātajam bija pēkšņi pasliktinājies veselības stāvoklis, kā rezultātā iestājās nāve). Tomēr izmeklēšanas laikā tiek pierādīts, ka mirušā nodarbinātā veselības stāvokļa pasliktināšanās ir saistīta ar darba pienākumu pildīšanu, līdz ar to nelaiemes gadījums darbā atbilstoši MK 2009. gada 25. augusta noteikumiem Nr. 950 “Nelaiemes gadījumu darbā izmeklēšanas un uzskaites kārtība” ir klasificējams kā saistīts ar darba vides faktoru iedarbību. 2014. gadā tika konstatēti 3 augstāk aprakstītie, letālie nelaiemes gadījumi darbā.

2014. gadā Darba inspekcija izmeklēja 51 letālu nelaiemes gadījumu darbā, kas nebija saistīts ar darba apstākļiem un darba vides riska faktoru iedarbību, no tiem 42 (82,4%) bija t.s. dabīgās nāves gadījumi⁶. 2014. gadā, salīdzinot ar 2013. gadu, dabīgās nāves gadījumu skaits ir palielinājies par 13,5% (skat. 16. grafiku).

⁶ Akts par nelaiemes gadījumu darbā ir sagatavots atbilstoši MK 25.08.2009. noteikumu Nr.950 „Nelaiemes gadījumu darbā izmeklēšanas un uzskaites kārtība” 35.² punktam, kurā noteikts, ka Darba inspekcija, ņemot vērā Aroda un radiācijas medicīnas centra ārstu komisijas arodslimībās sniegto atzinumu, izvērtē nelaiemes gadījuma cēloņus un secina, ka cietušā nāves cēlonis darba vietā nav darba vides faktoru iedarbības rezultāts.

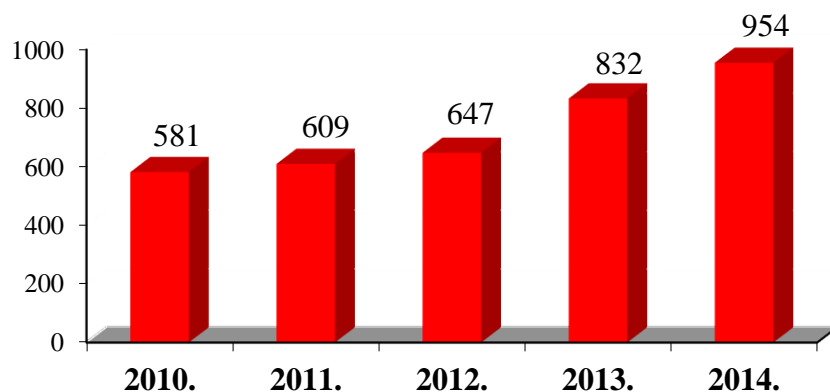
16. grafiks: Letālo nelaimes gadījumu, kas nav saistīti ar darba vides riska faktoru iedarbību, skaita dinamika (2010. – 2014.)

Analizējot 2014. gadā izmeklētos letālos nelaimes gadījumus darbā, kas nav bijuši saistīti ar darba apstākļiem un darba vides riska faktoru iedarbību, jāsecina, ka visbiežāk nāve darba vietās tika konstatēta vīriešiem, kuru vidējais vecums bija 53/54 gadi. Nāve iestājusies laikā no plkst. 6 rītā līdz pusdienlaikam. Visbiežāk dabīgā nāvē darba vietā miruši transportlīdzekļu vadītāji, palīgstrādnieki un remontstrādnieki, dažādu iekārtu operatori, apsargi un ēku uzraugi, kuri strādāja transporta un uzglabāšanas nozarē (11 miruši nodarbinātie jeb 21,6%), apstrādes rūpniecībā (8 miruši nodarbinātie jeb 15,7%), būvniecībā (6 miruši nodarbinātie jeb 11,8%).

2.4.4. 2014. gadā sagatavoto darba vietas higiēnisko raksturojumu un to apstiprinājumu analīze⁷

Darba inspekcija piedalās arodslimību gadījumu izmeklēšanā, sagatavojot darba vietas higiēniskos raksturojumus (DVHR). 2014. gadā, pamatojoties uz arodslimību ārstu pieprasījumiem, Darba inspekcijas amatpersonas sagatavoja 954 DVHR. Salīdzinot ar 2013. gadu, 2014. gadā Darba inspekcijas sagatavoto DVHR skaits ir pieaudzis par 14%. (skat. 17. grafiku).

⁷ Statistiskā informācija par pirmreizēji atzītajiem arodslimniekiem 2014. gadā apkopota 2.pielikumā.

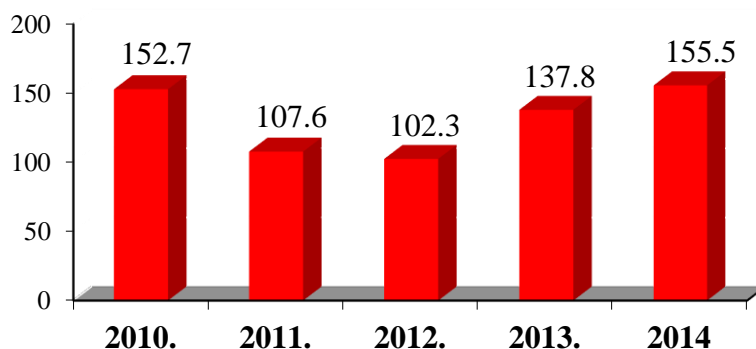

17. grafiks: Sagatavoto DVHR skaita dinamika (2010. – 2014.)

2014. gadā no visiem pirmreizēji apstiprinātajiem arodslimniekiem saskaņā ar Aroda un radiācijas medicīnas centra sniegto informāciju 31,1% gadījumu arodslimība tika apstiprināta bez DVHR sagatavošanas. Iespēja apstiprināt arodslimības bez Darba inspekcijas iesaistīšanas jeb bez DVHR sagatavošanas ir atrunāta MK 06.11.2006 noteikumos Nr. 908 „Arodslimību izmeklēšanas un uzskaites kārtība”. 2014. gadā arodārstu komisija bez Darba inspekcijas iesaistīšanas ir apstiprinājusi 379 pirmreizējos arodslimniekus. Darba inspekcijai netiek pieprasīts sagatavot DVHR gadījumā, ja:

- ✓ potenciālā arodslimnieka darba vieta, kurā pastāvējuši kaitīgi darba vides riska faktori, kas bijuši iespējamās arodslimības cēlonis, ir likvidēti (179 gadījumi jeb 47%);
- ✓ pēdējā pusgada laikā jau ir apstiprināti arodslimību gadījumi pie tā paša darba devēja un tajā pašā profesijā vai darba veidā, kurā strādā potenciālais arodslimnieks, un ir zināms, ka darba apstākļi, kas izraisījuši iespējamo arodslimību, bijuši līdzīgi (112 gadījumi jeb 30%).

2014. gadā, salīdzinot ar 2013. gadu, pirmreizēji apstiprināto arodslimnieku skaits uz 100 000 nodarbinātajiem ir pieaudzis par 12,8% (skat. 18. grafiku).

18. grafiks: Pirmreizēji apstiprināto arodslimnieku skaita dinamika uz 100 000 nodarbinātajiem (2010. – 2014.)

Pirmreizēji apstiprināto arodslimnieku skaits katru gadu pieaug. 2014. gadā, salīdzinot ar 2013. gadu, pirmreizēji apstiprināto arodslimnieku skaits ir pieaudzis par 11,8% (2014. – 1217, 2013. – 1089, 2012 – 794).

Saskaņā ar pirmreizēji apstiprināto arodslimnieku datiem vidējais arodslimnieka vecums ir 53/54 gadi un darba stāžs – apmēram 25 gadi. Divas trešdaļas no visiem pirmreizēji apstiprinātajiem arodslimniekiem ir sievietes.

Nozares, kurās visvairāk pirmreizēji apstiprināti arodslimnieki, 2014. gadā, tāpat kā iepriekšējos gados, ir apstrādes rūpniecība (24%), transporta un uzglabāšanas nozare (17%), veselības un sociālās aprūpe (15%). Apstrādes rūpniecība ir liela nozare (ar 24 apakšnozarēm), tāpēc tā ik gadu ir pirmajā vietā pirmreizēji apstiprināto arodslimnieku skaita ziņā. Apstrādes rūpniecībā 2014. gadā visvairāk pirmreizējie arodslimnieki tika konstatēti pārtikas produktu ražošanā (82), kokapstrādē un mēbeļu ražošanā (50), apģērbu ražošanā (46).

Profesijas, kurās nodarbinātajiem tiek diagnosticētas arodslimības, ir dažādas. Tie ir gan skolotāji, gan apkopēji, gan strādnieki, gan transportlīdzekļu vadītāji u.c. 2014. gadā visbiežāk arodslimības konstatētas transportlīdzekļu vadītājiem (218), mediķiem (165), pavāriem un konditoriem (91). Iepriekšminētajās profesijās nodarbinātie veido vairāk kā trešdaļu no pirmreizēji apstiprināto arodslimnieku skaita 2014. gadā.

Saskaņā ar Darba inspekcijas datiem 2014. gadā transportlīdzekļu vadītājiem visbiežāk arodslimības izraisījuši fizikālie faktori, piemēram, troksnis un vibrācija. Viena no visbiežāk konstatētajām arodslimībām transportlīdzekļu vadītājiem ir bijusi vājdzirdība. Tāpat transportlīdzekļu vadītājiem bieži tika konstatētas arī muguras un mugurkaula slimības, kuras pārsvarā izraisījuši biomehāniskie faktori (piespiedu darba pozas, smagumu pārvietošana, fiziskās pārslodzes u.c.).

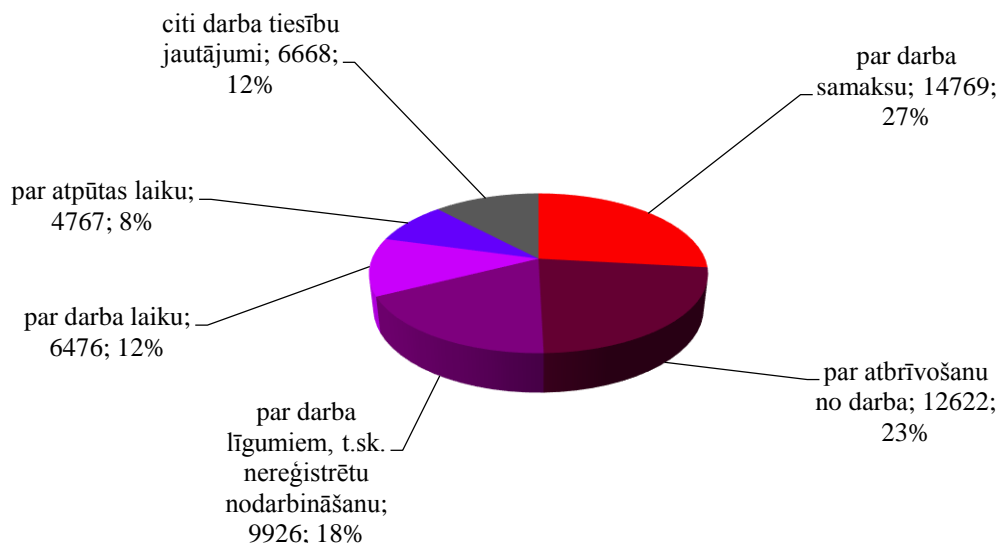
Savukārt, medicīnas darbiniekiem ļoti bieži tika konstatētas nervu sistēmas slimības un skeleta – muskuļu – saistaudu slimības. Mediķiem visbiežāk tika diagnosticēts karpālā kanāla sindroms, ko izraisa nerva saspiešana plaukstas pamatnē un, tāpat kā transportlīdzekļu vadītājiem, muguras un mugurkaula slimības (radikulīts, spondiloze u.c.), ko, galvenokārt, ir izraisījusi pārmērīga fiziskā slodze, kā arī nepareizas un vienveidīgas kustības u.c.

2.4.5. Konsultāciju sniegšana un sociālo dialogu organizēšana

Būtisku darbu Darba inspekcijas amatpersonas veic, konsultējot visus interesentus Darba inspekcijas birojos un Konsultatīvajā centrā apmeklētāju pieņemšanas laikā, kā arī pa Darba inspekcijas konsultatīvo tālruni un elektroniski.

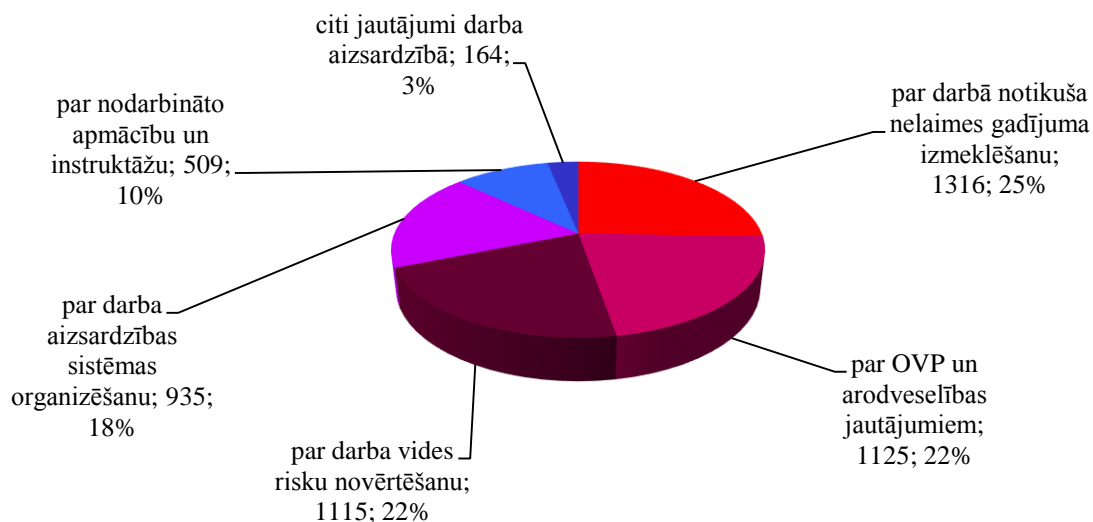
2014. gadā sniegtas konsultācijas 49 852 klientiem, no tiem 55,2% bija nodarbinātie, 41,6% – darba devēji, 3,2% – citi interesenti. Konsultācijas saņēmēju skaits ir pieaudzis par 15%, salīdzinot ar 2013. gadu.

2014. gadā konsultācijās pa tālruni tika sniegtas atbildes kopā uz 60 409 jautājumiem, no tiem visvairāk par darba tiesiskajām attiecībām – 55 228 (skat. *19.grafīku*), bet darba aizsardzību – 5 164 un par citiem jautājumiem – 17. Pa tālruni atbildēto jautājumu skaits pieaudzis par 29%, salīdzinot ar 2013. gadu.

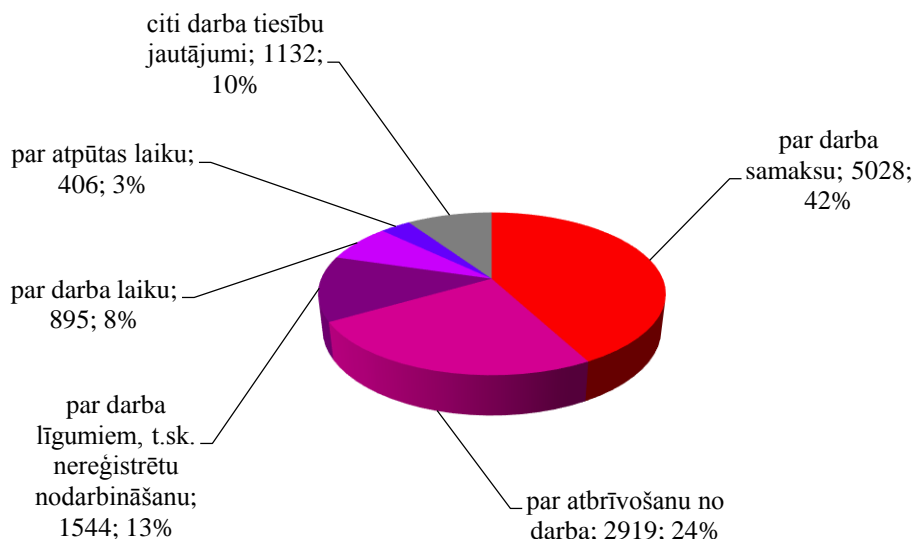
19. grafiks: 2014. gadā pa tālruni atbildēto jautājumu darba tiesisko attiecību jomā skaita sadalījums

Konsultācijas pa tālruni darba aizsardzības jomā visvairāk sniegtas par jautājumiem, kuru risinājumi vistiešākajā veidā skar nodarbināto darba drošību un veselības aizsardzību darba vietās (skat. 20. grafiku).

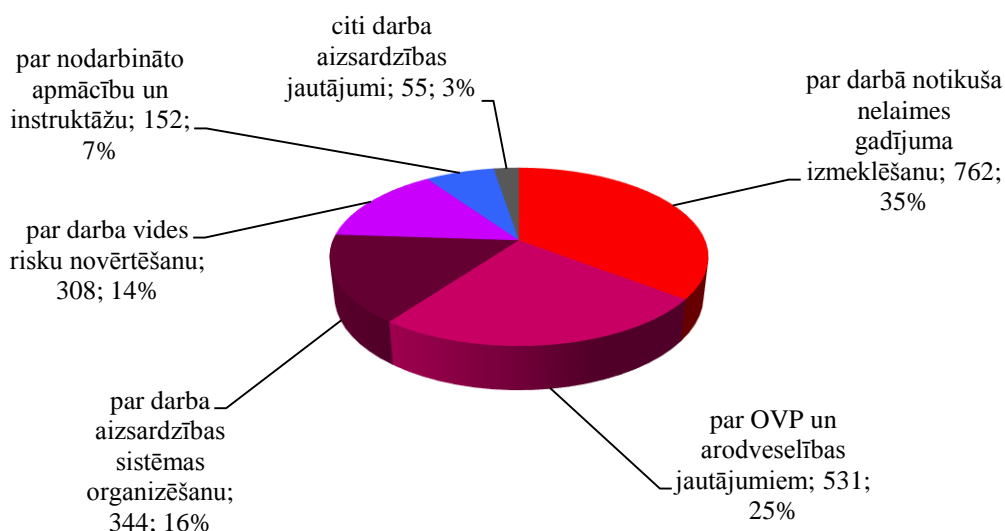

20. grafiks: 2014. gadā pa tālruni atbildēto jautājumu darba aizsardzības jomā skaita sadalījums

2014. gadā Darba inspekcijas birojos un Konsultatīvajā centrā apmeklētāju pieņemšanas laikā pavisam sniegtas atbildes uz 14 087 jautājumiem, no tiem visvairāk par darba tiesiskajām attiecībām – 11 924 (skat. 21. grafiku), bet darba aizsardzību – 2 152 (skat. 22. grafiku) un par citiem jautājumiem – 11.

21. grafiks: 2014. gadā klātienē darba tiesisko attiecību jautājumus sniegto konsultāciju skaita sadalījums

22. grafiks: 2014. gadā klātienē darba aizsardzības jautājumus sniegto konsultāciju skaita sadalījums

2014. gadā darba inspekcijas amatpersonas elektroniski atbildējušas uz 740 jautājumiem, no tiem par darba tiesiskajām attiecībām bija 371 jautājums, par darba aizsardzību – 355 un par citiem jautājumiem – 14.

Darba inspekcijas sniegto konsultāciju tematiskais sadalījums liek secināt, ka, tāpat kā iepriekšējos gados, visvairāk interesējošie jautājumi bijuši par darba samaksu un atbrīvošanu no darba, kā arī darba līgumiem. Pēc konsultācijas par darba samaksu, galvenokārt, nodarbinātie vērsušies situācijās, kad nav izmaksāta darba samaksa nolīgtajā datumā, darba devējs nav izmaksājis darba samaksu pilnā apmērā. Jautājumi par atbrīvošanu no darba bija saistīti ar galīgā aprēķina izmaksu (izbeidzot darba tiesiskās attiecības darba devējs nav izmaksājis darba samaksu un kompensāciju par neizmantoto ikgadējo apmaksāto atvaļinājumu u.c.) un uzteikumu (uzteikuma termiņi,

uzteikuma procedūra, gadījumi, kad darba devējs nav rakstveidā paziņojis darbiniekam par tiem apstākļiem, kas ir darba līguma uzteikuma pamatā u.c.). Konsultācijās par darba līgumiem tika jautāts par darba līguma sastāvdaļām – kā pareizi ir jānorāda darba laiks atbilstoši faktiskajiem apstākļiem uzņēmumā u.c.

Saskaņā ar Valsts darba inspekcijas likumu viens no Darba inspekcijas uzdevumiem ir veicināt sociālo dialogu un veikt pasākumus, lai sekmētu domstarpību novēršanu starp darba devēju un nodarbinātajiem, nepieciešamības gadījumā pieaicinot darbinieku pārstāvjus. Darba inspekcija, saskaroties ar sarežģītām un grūti risināmām konfliktsituācijām uzņēmumos, aicināja puses tās risināt trīspusējā sociālā dialoga ietvaros.

2014. gadā Darba inspekcija organizēja 8 sociālos dialogus, 5 no tiem kā trešā puse piedalījās arī arodorganizācijas pārstāvji. Visu sociālo dialogu rezultātā pieņemtie lēmumi tiek pildīti. Sociālie dialogi, galvenokārt, tika risināti par darba tiesisko attiecību jautājumiem – par precīzu un adekvātu darba laika uzskaiti, ikgadējo atvaļinājumu piešķiršanu un pārceļšanu, piemaksu aprēķināšanu un prēmiju izmaksas kārtību, atlaišanas procedūras ievērošanu u.c. Sociālajos dialogos darba aizsardzības jautājumi tika skarti mazāk, viena no tēmām bija psihoemocionālo darba vides riska faktoru identificēšana, un to ietekmes mazināšanas pasākumi.

Sociālie dialogi ir efektīva metode, lai nodrošinātu sadarbību starp darba devēju un nodarbināto pārstāvjiem, iesaistoties Darba inspekcijas amatpersonām un sniedzot profesionālas konsultācijas un informāciju.

2.4.6. Rūpniecisko avāriju riska uzņēmumu uzraudzība

Saskaņā ar Ķīmisko vielu likumu un MK 19.07.2005. noteikumiem Nr.532 „Noteikumi par rūpniecisko avāriju riska novērtēšanas kārtību un riska samazināšanas pasākumiem” Darba inspekcijas amatpersonas 2014. gadā piedalījās rūpniecisko avāriju riska uzņēmumu objektu apsekošanā un šo uzņēmumu sagatavoto dokumentu (drošības pārskatu, rūpniecisko avāriju novēršanas programmu) izvērtēšanā. Darba inspekcijas amatpersonas uzņēmumus pārbaudīja Valsts darba inspekcijas likumā noteiktās kompetences ietvaros.

Pārbaudes tika veiktas saskaņā ar Valsts vides dienesta Uzraudzības departamenta direktores apstiprināto 2014. gada Inspekcijas programmu (skat. 10.tabulu).

10.tabula: Paaugstinātas bīstamības objektu pārbaudes 2014. gadā (sadalījums pa reģioniem un bīstamā parametra)

RVDI	Naftas produkti	Gāze	Mīnerāl-mēslojums	Ķīmiskās vielas	kopā
Rīga	6	3	1	2	12
Zemgale	2		2	2	6
Kurzeme	7	1		2	10
Vidzeme	1	3		1	5
Latgale	1	2			3
kopā	17	9	3	7	36

Pārbažu rezultātā tika izsniegti 24 rīkojumi 86 konstatēto pārkāpumu novēršanai.

2014. gadā Darba inspekcijas amatpersonas savas kompetences darba aizsardzībā ietvaros izskatīja un sniedza komentārus par 14 drošības pārskatiem un 10 rūpniecisko

avāriju novēršanas programmām, ko uzņēmumi iesniedza Vides pārraudzības valsts birojā, kā arī piedalījās 13 Vides pārraudzības valsts biroja riska izvērtējuma komisijas sēdēs.

2.4.7. Streika norises uzraudzība

Atbilstoši Streiku likumam Streika komitejai ne vēlāk kā septiņas dienas pirms streika uzsākšanas Darba inspekcijā ir jāiesniedz streika pieteikums. 2014. gada 31. oktobrī arodbiedrība LABA iesniedza Darba inspekcijā pieteikumu par streika rīkošanu uzņēmumā AS „Nordeka”. Streiks sākās 2012. gada 8. novembrī, un tajā piedalījās 5 personas. Streikošanas iemesls bija neapmierinātība ar AS „Nordeka” autobusu vadītāju atalgojumu. Streikotāji prasīja AS "Nrodeka" autobusu vadītāju darba algas/stundas tarifa likmes paaugstināšanu, bet viņu prasības netika izpildītas.

2.5. Valsts darba inspekcijas vadības un darbības uzlabošanas sistēmas efektīvas darbības nodrošināšanai

2.5.1. Iekšējā kontrole

Lai pilnveidotu Darba inspekcijas pamatdarbību procesus un to dokumentēšanas kvalitāti, tika veiktas trīs tematiskās pārbaudes, kuru mērķis bija pārliecināties, cik efektīvi darbojas iekšējās kontroles mehānismi Darba inspekcijā un RVDI struktūrvienībās, nodrošinot inspektoru optimālu darba plānošanu, kā arī par amatpersonu metodiski pamatotu rīcību klientu konsultēšanā. Tāpat tika veikts korupcijas novēršanas un apkarošanas pasākumu monitorings. Pārbaužu rezultātā struktūrvienību vadītājiem tika sniegti 36 ieteikumi darbības vai metodikas pilnveidošanai.

2014. gadā tika turpināta Darba inspekcijas risku reģistrā definēto risku faktoru izvērtēšana. Sistematizējot izvērtētos datus pēc to ietekmes uz Darba inspekcijas darbības procesiem un iestāšanās varbūtības, tika konstatēts, ka 2014. gadā par 55% samazinājies augsta riska faktoru skaits salīdzinājumā ar 2013. gadu.

2.5.2. Amatpersonu apmācība

Lai nodrošinātu kvalitatīvu un efektīvu Darba inspekcijas darbību, nepārvērtējama nozīme ir amatpersonu pieredzei, zināšanām un prasmēm savas zināšanas piemērot praksē. Tādēļ Darba inspekcija organizē apmācības gan jaunpieņemtajām amatpersonām, gan jau pieredzējušiem inspektoriem.

Darba inspekcijas jauno inspektoru apmācības mērķis ir nodrošināt vispārējo pamatapmācību (A modulis). 2014. gadā jaunpieņemtajām amatpersonām tika organizēts pilns piecu nedēļu apmācību kurss. Mācību laikā tika sniegta informācija par Darba inspekcijas misiju un vīziju, darba aizsardzības stratēģiju, Darba aizsardzības likumu un ar to saistītajiem normatīvajiem aktiem, darba tiesību sistēmu, datu ievadīšanu Darba inspekcijas IS un IS datu bāzu pielietojumu, administratīvo procesu iestādē, dokumentu noformēšanu, kā arī efektīvu komunikāciju ar klientiem un žurnālistiem u.c. Apmācības īstenoja Darba inspekcijas pārvaldes nodaļu speciālisti, LM, Valsts kancelejas un Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja amatpersonas, kā arī NVA iepirkuma konkursa uzvarētājs.

Darba inspekcijas pieredzējušo inspektoru specializētās apmācības (B modulis) mērķis ir teorētisko un praktisko zināšanu pilnveidošana darba aizsardzības

jautājumos kādā konkrētā nozarē. 2014. gadā B moduļa ietvaros notika apmācība 3 specializētajās nozaru programmās: "Mežizstrāde", "Lauksaimniecība" un „Būvniecība”, kuras laikā tika apmācīti 36 inspektori.

C moduļa ietvaros tika organizēta apmācība programmās: "Rakstiskā komunikācija", „Stresa vadība un psiholoģiskā noturība (konfliktu risināšana)”, „Angļu valoda”, kuras laikā tika apmācīti 76 inspektori. C moduļa ietvaros notika arī psiholoģiskā atbalsta nodarbības (grupu supervīzijas), kurās piedalījās visu RVDI un Darba inspekcijas pārvaldes amatpersonas.

2014. gadā tika organizētas vairākas starptautiskas konferences un semināri:

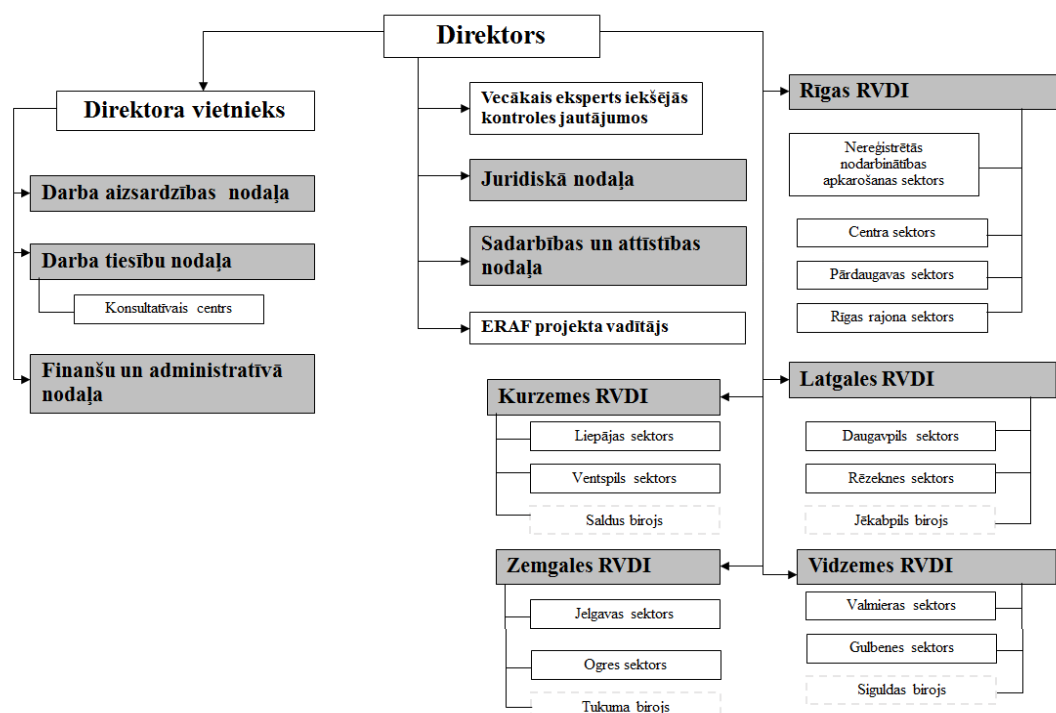
- ✓ “Valsts darba inspekcijas konference par efektīvām inspicēšanas metodēm”, kurā piedalījās četru ES dalībvalstu eksperti un Darba inspekcijas amatpersonas;
- ✓ “Valsts darba inspekcijas konference par darba aizsardzību”, kurā piedalījās darba aizsardzības eksperti no visām trīs Baltijas valstīm, citām ES dalībvalstīm un Straptautiskās Darba inspekciju asociācijas;
- ✓ seminārs “Neregistrētās nodarbinātības samazināšanai īstenojamie pasākumi”, kurā piedalījās arī pārstāvji no Lietuvas un Bulgārijas (seminārs tika organizēts kopā ar NVA);
- ✓ Baltijas valstu darba inspekciju ikgadējā tikšanās.

2014. gadā 38 Darba inspekcijas inspektori devās 6 pieredzes apmaiņas braucienos uz Slovākiju, Somiju, Lietuvu un Igauniju, kuru laikā iepazinās ar minētajās valstīs izmantotajām inspicēšanas metodēm.

2014. gadā vairākas Darba inspekcijas amatpersonas piedalījās angļu valodas apmācībās un Valsts administrācijas skolas organizētajos mācībuursos, kas tika organizēti, gatavojoties Latvijas prezidentūrai ES Padomē.

2.5.3. Strukturālās reformas

Darba inspekcijas struktūru veido Darba inspekcijas pārvalde un piecas RVDI (skat 1.attēlu).

1. attēls: Darba inspekcijas struktūra

2014. gadā Darba inspekcijā strukturālas izmaiņas netika veiktas, jo personālrесursi tiek izmantoti optimāli un tiek nodrošināta koordinēta un efektīva RVDI darbība visā Latvijas teritorijā. RVDI ir iespējami labi sasniedzamas nodarbinātajiem, darba devējiem un citiem interesentiem, kā arī katrā konkrētā sektorā/birojā strādājošiem inspektoriem ir iespējami ērta nokļūšana darbavietā no savas dzīvesvietas.

3. Personāls

2014. gadā Darba inspekcijā vidēji bija 185 amata vietas. Faktiskais vidējais nodarbināto skaits – 171, no tiem 146 valsts civildienesta ierēdņi un 25 darbinieki.

11.tabula: 2014. gadā Darba inspekcijā strādājošo darbinieku un ierēdņu skaita sadalījums pēc dzimuma un vecuma

Vecuma grupa	Sievietes	Vīrieši
līdz 20 gadiem	0	0
20 – 29 gadi	40	3
30 – 39 gadi	45	10
40 – 49 gadi	19	11
50 – 59 gadi	19	9
60 – 69 gadi	9	4
70 gadi un vairāk	1	1

Darba inspekcijas personāla mainības līmenis 2014. gadā bija 33% un vidējais vakanču skaits – 14. 2014.gadā Darba inspekcijā kopā pieņemti 26 darbinieki, bet atbrīvoti 31 darbinieks. Vislielākā mainība ir bijusi Rīgas RVDI, kur pieņemti 15 darbinieki, bet atbrīvoti 17. Darba inspekcijā 53% darbinieku strādā vairāk nekā trīs gadus, 27% – no viena līdz trīs gadiem, bet 20% – mazāk nekā vienu gadu. 97% nodarbināto ir augstākā izglītība.

4. Komunikācija ar sabiedrību

4.1. Sabiedrības informēšanas un izglītošanas pasākumi

Nozīmīgs Darba inspekcijas darbības virziens ir sabiedrības informēšana. Turklāt būtiski ir komunicēt ar sabiedrību, izmantojot arī mūsdienīgus saziņas līdzekļus, kādi ir sociālie tīkli un internets. Tas ļauj ne tikai ātri un nepastarpināti sasniegt ziņu gala adresātu, bet nodrošina arī tūlītēju atgriezenisko saiti, ir efektīvi un izmantojami bez maksas.

2014. gadā Darba inspekcijas uzturētajai mājaslapai www.stradavesels.lv tika izveidots jauns dizains un saturs, tajā skaitā riska spēle „Atpazīsti bīstamību” (fotogrāfijās ar reālām situācijām jāatpazīst un jānorāda konkrētas bīstamās vietas no darba aizsardzības viedokļa), nelaimes gadījuma izmaksu kalkulators u.c. Mājaslapas saturs tika pastāvīgi aktualizēts un papildināts sadarbībā ar RSU DDVVI. 2014. gadā mājaslapai www.stradavesela.lv kopā bija 66 428 skatījumi, 22 048 apmeklētāji, bet vidējais mājaslapā pavadītais laiks 2:22 minūtes.

2014. gada septembrī tika izveidots Darba inspekcijas profils arī sociālajā tīklā Facebook.

2014. gadā Darba inspekcija turpināja uzturēt un ievietot aktuālo informāciju:

- ✓ mājaslapā www.vdi.gov.lv;
- ✓ Eiropas darba drošības un veselības aizsardzības aģentūras Latvijas kontaktpunkta mājaslapā www.osha.lv;
- ✓ Twitter kontā @darbainspekcija;

- ✓ Twitter kontā @darbaizsardziba;
- ✓ Darba inspekcijas Youtube kanālā;
- ✓ Darba inspekcijas Slideshare kontā;

2014. gadā ikviens varēja nosūtīt savus jautājumus darba tiesībās un darba aizsardzībā uz vienoto Darba inspekcijas e-pasta adresi info@vdi.gov.lv, lai saņemtu konsultāciju vai skaidrojumu.

Darba inspekcijas komunikēšanas daudzveidību, elastību un efektivitāti apstiprinājis arī 2014. gadā veiktais pētījums „Latvijas valsts iestāžu e-indeks”, kurā pēc sabiedrības līdzdalības un komunikācijas ar sabiedrību indeksa Darba inspekcija ierindojās augstajā 8. vietā no 89 pētījumā vērtētajām iestādēm.

Viena no galvenajām Darba inspekcijas izglītošanas darba mērķauditorijām ir jaunieši, kuri paši tuvākajā nākotnē kļūs par nodarbinātajiem vai darba devējiem, tāpēc būtiski ir izglītēt skolēnus un jauniešus par darba tiesiskajām attiecībām un darba aizsardzību. 2014. gadā Darba inspekcija organizēja gan lekcijas par Darba inspekcijas galvenajām darbības jomām, darba aizsardzības un darba tiesisko attiecību pamatiem Alberta koledžas, Latvijas Kultūras koledžas studentiem un Rīgas Teikas vidusskolas un Bauskas sākumskolas skolēniem, gan atvērto durvju dienu.

2014. gadā arī pirmsskolas izglītības iestādēs tika organizētas izglītojošas nodarbības par darba aizsardzību. Nodarbību laikā bērniem tika rādītas filmas par NAPO un ieradās ciemos arī pats NAPO. NAPO ir animācijas filmu varonis, vīrs, kurš izglīto par darba aizsardzības jautājumiem. NAPO tērps Darba inspekcijai ir kopš 2014. gada sākuma, un tas tiek arī iznomāts izglītības iestādēm bez maksas.

Izglītības iestādēs organizēto pasākumu laikā tika popularizēts 2013. gadā adaptētais mācību stundu plāns par veselību un drošību ar NAPO, kas pieejams interneta mājaslapā www.napofilm.net.

4.2. Sadarbība ar nevalstisko sektoru

Lai Darba inspekcijas veiktā uzņēmumu uzraudzība būtu efektīvāka un tiktu meklēti un atrasti patiesi veiksmīgi risinājumi jau nozares līmenī identificētām problēmām darba tiesību un darba aizsardzības jomā, 2014. gadā Darba inspekcija noslēgto līgumu ietvaros turpināja sadarbību ar nozaru asociācijām.

2014. gadā Darba inspekcija veiksmīgi sadarbojusies ar dažādām organizācijām, piedaloties dažādos to organizētos pasākumos:

- ✓ LBAS un LDDK organizētajā „Ilgtspējas indeksā”, www.ilgtspejasindekss.lv;
- ✓ LBAS rīkotajā konkursā jauniešiem par darba aizsardzību un darba tiesībām;
- ✓ Valsts izglītības satura centra organizētajos semināros pedagogiem, kuri tālāk izglīto bērnus un jauniešus par darba aizsardzības pamatprincipiem;
- ✓ Mašīnbūves un metālapstrādes rūpniecības asociācijas rīkotajā seminārā par labās prakses piemēriem darba aizsardzībā;
- ✓ Latvijas Pašvaldību darbinieku arodbiedrības padomes organizētajā seminārā par darba aizsardzības jautājumiem u.c.

Darba inspekcija 2014. gadā turpināja sadarbības ar arodbiedrībām – Latvijas Sabiedrisko pakalpojumu un Transporta darbinieku arodbiedrību LAKRS un Latvijas iekšlietu darbinieku arodbiedrību, risinot problēmsituācijas ar sociālās dialoga palīdzību.

Darba inspekcijas darbā būtiska loma ir sadarbībai ar sociālajiem partneriem. Darba inspekcija Latvijā nodrošina Aģentūras Kontaktpunkta darbību, savukārt, informācijas apriņķī organizē Informācijas padome, kurā ietilpst darba drošības un nodarbināto veselības aizsardzības jomās kompetenti pārstāvji no LM, Darba

inspekcijas, LBAS, LDDK, kā arī RSU DDVVI. 2014. gadā notika 3 Informācijas padomes sanāksmes. Informācijas padomes darbības mērķis ir nodrošināt ES un Latvijas darba drošības un nodarbināto veselības aizsardzības stratēģijām un sabiedrības interesēm atbilstošas informācijas apriti Latvijā. Darba inspekcijas sociālie partneri – LBAS un LDDK – Informācijas padomē darbojas, lai nodrošinātu sabiedrību ar informāciju par Aģentūras īstenotajām aktivitātēm darba drošības un veselības aizsardzības jomā. Tādējādi par minētajiem jautājumiem tiek nodrošināta informācijas aprite starp Darba inspekcijas primārajām mērķauditorijām – nodarbinātajiem un darba devējiem.

5. Plāni 2015. gadam

2015. gadā Darba inspekcijas prioritātes ir:

- ✓ darba tiesisko attiecību un darba aizsardzības jomas uzraudzības un kontroles pilnveidošana, tajā skaitā uz mērķu sasniegšanu orientēto preventīvo darbību attīstība, lai panāktu neregistrētās nodarbinātības samazināšanos un letālo nelaimes gadījumu darbā un to nelaimes gadījumu darbā, kuru rezultātā cietušajam radušies smagi veselības traucējumi, skaita samazināšanos;
- ✓ sniegto pakalpojumu pilnveidošana un iekļaušana elektroniskās informācijas aprītē;
- ✓ cilvēkresursu attīstība un kapacitātes celšana;
- ✓ starptautiskas darba aizsardzības konferences un SLIC tematiskās dienas un plenārsēdes organizēšana Latvijas prezidentūras ES padomē ietvaros.

2015. gadā Darba inspekcija īsteno budžeta programmas „Darba apstākļu uzlabošana” (21.00.00) apakšprogrammā „Darba tiesisko attiecību un darba apstākļu kontrole un uzraudzība” (21.01.00) noteiktos politikas un darbības rezultātīvos rādītājus:

- ✓ 2015. gadā kopā veicamais uzņēmumu apsekojumu skaits – 10 000;
- ✓ apsekojumu skaits uzņēmumos, kuru darbībā ir paaugstināts neregistrētās nodarbinātības risks – 3 000, no tiem vismaz 25% apsekojumu ir rezultatīvi⁸;
- ✓ atkārtoto apsekojumu īpatsvars uzņēmumos, kuros konstatēts paaugstināts neregistrētās nodarbinātības risks – 10%;
- ✓ preventīvo apsekojumu darba aizsardzībā skaits – 2 000, no tiem 600 apsekojumi tiks veikti 4 tematisko pārbaužu ietvaros;
- ✓ atkārtoto apsekojumu īpatsvars uzņēmumos, kuros ir konstatēti pārkāpumi – 5%;
- ✓ uzņēmumos novērsto darba tiesisko attiecību un darba aizsardzības pārkāpumu skaita īpatsvars no visiem Darba inspekcijas konstatētajiem pārkāpumiem darba tiesībās un darba aizsardzībā – 70%;
- ✓ 1 ES ikgadējā sabiedrības informēšanas kampaņa par drošiem darba apstākļiem (200 izglītotās personas);
- ✓ sabiedrības izglītošanas pasākumos par aktuāliem darba aizsardzības un darba tiesību jautājumiem (semināri, konferences, diskusijas u.c.) izglītotas 550 personas;

⁸ Par rezultatīvu apsekojumu tiek uzskatīts apsekojums, kura rezultātā atklātas neregistrēti nodarbinātas personas, t.i. personas, ar kurām nav noslēgti rakstveida darba līgumi un/vai kuras darba devējs nav deklarējis VID kā darba ņēmējus.

- ✓ 1 200 publicitātes pasākumi par aktuāliem darba aizsardzības un darba tiesību jautājumiem, tajā skaitā par neregistrēto nodarbinātību (preses relīzes, breses brīfingi, publikācijas drukātajos un elektroniskajos medijos, intervijas TV un radio).

1. pielikums

Valsts darba inspekcijas pārskats – analīze par notikušajiem nelaimes
gadījumiem darbā 2014. gadā

1.	Reģistrētos nelaimes gadījumos cietušo skaita sadalījums pa RVDI						
	Reģionālā Valsts Darba Inspekcija	Kopā		Tajā skaitā			
		2013	2014	Smagi		Letāli	
				2013	2014	2013	2014
	Rīgas RVDI	950	813	102	88	13	18
	Kurzemes RVDI	178	209	26	25	3	5
	Latgales RVDI	159	179	26	32	3	4
	Vidzemes RVDI	225	247	27	30	2	7
	Zemgales RVDI	236	313	49	38	10	7
	kopā	1748	1763	230	213	31	41

2.	Nelaimes gadījumos cietušo sadalījums pa nozarēm						
	Nozares	Kopā		Tajā skaitā			
		2013	2014	Smagi		Letāli	
				2013	2014	2013	2014
A	Lauksaimniecība, mežsaimniecība un zivsaimniecība	65	70	17	17	4	5
01	Augkopība un lopkopība, medniecība un saistītas palīgdarbības	40	40	10	9	3	2
02	Mežsaimniecība un mežizstrāde	23	29	7	8	0	3
03	Zivsaimniecība	2	1	0	0	1	0
B	Ieguves rūpniecība un karjeru izstrāde	13	5	4	2	1	0
08	Pārējā ieguves rūpniecība un karjeru izstrāde	13	4	4	2	1	0
09	Ar ieguves rūpniecību saistītās palīgdarbības	0	1	0	0	0	0
C	Apstrādes rūpniecība	508	548	54	56	6	6
10	Pārtikas produktu ražošana	94	89	2	8	0	1
11	Dzērienu ražošana	12	10	0	0	0	0
13	Tekstilizstrādājumu ražošana	9	6	4	1	0	0
14	Apģērbu ražošana	4	15	0	1	0	0
15	Ādas un ādas izstrādājumu ražošana	1	0	0	0	1	0
16	Koksnes, koka un korķa izstrādājumu ražošana, izņemot mēbeles; salmu un pīto izstrādājumu ražošana	168	197	20	22	2	2
17	Papīra un papīra izstrādājumu ražošana	5	4	0	1	0	0
18	Poligrāfija un ierakstu reproducēšana	5	2	0	1	0	0
19	Koksa un naftas pārstrādes produktu ražošana	0	1	0	0	0	0
20	Ķīmisko vielu un ķīmisko produktu ražošana	7	4	3	2	0	0
21	Farmaceutisko pamatvielu un farmaceitisko preparātu ražošana	9	5	2	2	0	0
22	Gumijas un plastmasas izstrādājumu ražošana	15	6	2	0	0	0
23	Nemetālisko minerālu izstrādājumu ražošana	44	39	3	3	0	0
24	Metālu ražošana	8	4	1	0	0	1
25	Gatavo metālizstrādājumu ražošana, izņemot mašīnas un iekārtas	68	91	10	10	1	1
26	Datoru, elektronisko un optisko iekārtu ražošana	1	0	0	0	0	0

27	Elektrisko iekārtu ražošana	2	6	0	0	0	0
28	Citur neklasificētu iekārtu, mehānismu un darba mašīnu ražošana	8	13	2	1	1	0
29	Automobiļu, piekabju un puspiekabju ražošana	0	7	0	0	0	0
30	Citu transportlīdzekļu ražošana	6	6	2	1	1	0
31	Mēbeļu ražošana	34	25	2	1	0	0
32	Cita veida ražošana	2	1	0	0	0	0
33	Iekārtu un ierīču remonts un uzstādīšana	6	17	0	2	0	1
D	Elektroenerģija, gāzes apgāde, siltumapgāde un gaisa kondicionēšana	25	23	4	4	1	3
35	Elektroenerģija, gāzes apgāde, siltumapgāde un gaisa kondicionēšana	25	23	4	4	1	3
E	Ūdens apgāde; notekūdeņu, atkritumu apsaimniekošana un sanācija	32	20	5	6	1	0
36	Ūdens ieguve, attīrīšana un apgāde	10	3	3	0	0	0
37	Notekūdeņu savākšana un attīrīšana	1	0	0	0	0	0
38	Atkritumu savākšana, apstrāde un izvietošana; materiālu pārstrāde	20	16	2	5	1	0
39	Sanitārija un citi atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumi	1	1	0	1	0	0
F	Būvniecība	157	149	45	42	3	5
41	Ēku būvniecība	68	52	25	19	0	1
42	Inženierbūvniecība	41	46	8	13	1	1
43	Specializētie būvdarbi	48	51	12	10	2	3
G	Vairumtirdzniecība un mazumtirdzniecība; automobiļu un motociklu remonts	225	222	21	14	5	3
45	Automobiļu un motociklu vairumtirdzniecība, mazumtirdzniecība un remonts	8	10	0	0	0	1
46	Vairumtirdzniecība, izņemot automobiļus un motociklus	32	35	5	4	1	1
47	Mazumtirdzniecība, izņemot automobiļus un motociklus	185	177	16	10	4	1
H	Transports un uzglabāšana	262	252	39	35	6	10
49	Sauszemes transports un cauruļvadu transports	135	137	23	22	4	9
50	Ūdens transports	3	4	0	1	0	0
51	Gaisa transports	10	5	0	0	0	0
52	Uzglabāšanas un transporta palīgdarbības	68	77	8	9	2	1
53	Pasta un kurjeru darbība	46	29	8	3	0	0
I	Izmitināšana un ēdināšanas pakalpojumi	48	43	1	1	0	0
55	Izmitināšana	9	16	0	0	0	0
56	Ēdināšanas pakalpojumi	39	27	1	1	0	0
J	Informācijas un komunikācijas pakalpojumi	10	9	1	1	0	0
58	Izdevējdarbība	1	2	0	0	0	0
59	Kinofilmu, video filmu, televīzijas programmu un skaņu ierakstu producēšana	0	1	0	0	0	0
60	Radio un televīzijas programmu izstrāde un apraide	3	0	0	0	0	0
61	Telekomunikācija	4	1	0	0	0	0
62	Datorprogrammēšana, konsultēšana un saistītas darbības	1	2	0	1	0	0
63	Informācijas pakalpojumi	1	3	1	0	0	0
K	Finanšu un apdrošināšanas darbības	3	9	0	0	0	2

64	Finanšu pakalpojumu darbības, izņemot apdrošināšanu un pensiju uzkrāšanu	3	6	0	0	0	1
65	Apdrošināšana, pārāpdrošināšana un pensiju uzkrāšana, izņemot obligāto sociālo apdrošināšanu	0	2	0	0	0	1
66	Finanšu pakalpojumus un apdrošināšanas darbības papildinošas darbības	0	1	0	0	0	0
L	Operācijas ar nekustamo īpašumu	21	27	1	2	1	2
68	Operācijas ar nekustamo īpašumu	21	27	1	2	1	2
M	Profesionālie, zinātniskie un tehniskie pakalpojumi	13	15	5	2	0	1
70	Centrālo biroju darbība; konsultēšana komercdarbībā un vadībzinībās	1	3	0	0	0	0
71	Arhitektūras un inženiertehniskie pakalpojumi; tehniskā pārbaude un analīze	4	4	2	1	0	0
72	Zinātniskās pētniecības darbs	1	2	0	1	0	0
73	Reklāmas un tirgus izpētes pakalpojumi	2	0	1	0	0	0
74	Citi profesionālie, zinātniskie un tehniskie pakalpojumi	5	6	2	0	0	1
N	Administratīvo un apkalpojošo dienestu darbība	42	58	4	8	0	2
77	Iznomāšana un ekspluatācijas līzings	6	4	0	0	0	1
78	Darbaspēka meklēšana un nodrošināšana ar personālu	3	4	0	0	0	0
79	Ceļojumu biroju, tūrisma operatoru rezervēšanas pakalpojumi un ar tiem saistīti pasākumi	1	0	0	0	0	0
80	Apsardzes pakalpojumi un izmeklēšana	26	28	4	2	0	1
81	Būvniecības un ainavu arhitektu pakalpojumi	5	21	0	6	0	0
82	Biroju administratīvās darbības un citas uzņēmumu palīgdarbības	1	1	0	0	0	0
O	Valsts pārvalde un aizsardzība; obligātā sociālā apdrošināšana	97	151	12	8	2	2
84	Valsts pārvalde un aizsardzība; obligātā sociālā apdrošināšana	97	151	12	8	2	2
P	Izglītība	60	40	6	8	0	0
85	Izglītība	60	40	6	8	0	0
Q	Veselība un sociālā aprūpe	132	96	7	4	0	0
86	Veselības aizsardzība	110	70	5	4	0	0
87	Sociālā aprūpe ar izmitināšanu	20	20	2	0	0	0
88	Sociālā aprūpe bez izmitināšanas	2	6	0	0	0	0
R	Māksla, izklaide un atpūta	18	16	2	2	1	0
90	Radošas, mākslinieciskas un izklaides darbības	8	8	2	0	0	0
91	Bibliotēku, arhīvu, muzeju un citu kultūras iestāžu darbība	5	5	0	0	0	0
92	Azartspēles un derības	3	1	0	1	1	0
93	Sporta nodarbības, izklaides un atpūtas darbība	2	2	0	1	0	0
S	Citi pakalpojumi	17	10	3	1	0	0
94	Sabiedrisko, politisko un citu organizāciju darbība	1	4	0	1	0	0
96	Pārējo individuālo pakalpojumu sniegšana	16	6	3	0	0	0
	kopā	1748	1763	230	213	31	41

3.	Nelaiemes gadījumu sadalījums pa uzņēmuma grupām						
	Uzņēmuma grupas	Kopā		Tajā skaitā			
				Smagi		Letāli	
		2013	2014	2013	2014	2013	2014
līdz 5 strādājošiem	61	61	21	18	5	6	
no 6 līdz 49 strādājošiem	381	295	84	60	11	12	
no 50 līdz 249 strādājošiem	565	495	76	68	5	16	
no 250 līdz 499 strādājošiem	186	240	13	19	4	2	
500 strādājošie un vairāk	555	671	36	48	6	5	
kopā	1478	1763	230	213	31	41	

4.	Nelaiemes gadījumos cietušo sadalījums pa profesijām						
	Profesijas	Kopā		Tajā skaitā			
				Smagi		Letāli	
		2013	2014	2013	2014	2013	2014
1	VADĪTĀJI	31	42	7	6	1	3
1.1	Likumdevēji, amatpersonas un vadītāji	6	6	3	0	1	1
1.2	Administratīvie vadītāji un komercdirektori	10	8	2	2	0	1
1.3	Ražošanas un specializēto pakalpojumu jomas vadītāji	13	27	2	4	0	1
1.4	Viesmīlības, ēdināšanas, tirdzniecības un citu pakalpojumu jomas vadītāji	2	1	0	0	0	0
2	VECĀKIE SPECIĀLISTI	109	108	10	8	2	0
2.1	Zinātnes un inženierzinātņu jomas vecākie speciālisti	18	9	1	1	1	0
2.2	Veselības aprūpes jomas vecākie speciālisti	37	25	3	0	0	0
2.3	Izglītības jomas vecākie speciālisti	33	26	6	3	0	0
2.4	Komercdarbības un pārvaldes (administrācijas) vecākie speciālisti	11	25	0	3	1	0
2.5	Informācijas un komunikācijas tehnoloģiju jomas vecākie speciālisti	0	3	0	1	0	0
2.6	Juridisko, sociālo un kultūraslietu vecākie speciālisti	10	20	0	0	0	0
3	SPECIĀLISTI	179	148	19	16	1	3
3.1	Zinātnes un inženierzinātņu speciālisti	55	46	10	7	0	1
3.2	Veselības aprūpes jomas speciālisti	40	23	2	4	0	0
3.3	Komercdarbības un pārvaldes (administrācijas) speciālisti	65	64	4	4	1	2
3.4	Juridisko, sociālo un kultūras lietu un tām radniecīgo lietu speciālisti	15	12	1	0	0	0
3.5	Informācijas tehnoloģiju jomas speciālisti	4	3	2	1	0	0
4	KALPOTĀJI	112	91	13	8	4	1
4.1	Iestāžu kalpotāji un kancelejas tehnikas operatori	0	2	0	0	0	0
4.2	Klientu apkalpotāji	28	22	4	1	4	1
4.3	Uzskaites un materiālo vērtību reģistrēšanas darbinieki	48	38	4	5	0	0
4.4	Citi kalpotāji	36	29	5	2	0	0
5	PAKALPOJUMU UN TIRDZNICĪBAS DARBINIEKI	203	209	15	8	0	2
5.1	Individuālo pakalpojumu jomas darbinieki	51	59	3	2	0	0
5.2	Tirdzniecības darbinieki	77	69	5	2	0	0
5.3	Individuālās aprūpes darbinieki	32	29	1	0	0	0

5.4	Apsardzes pakalpojumu jomas darbinieki	43	52	6	4	0	2
6	KVALIFICĒTI LAUKSAIMNIECĪBAS, MEŽSAIMNIECĪBAS UN ZIVSAIMNIECĪBAS DARBINIEKI	23	31	5	7	0	3
6.1	Kvalificēti tirgus lauksaimniecības darbinieki	11	12	1	1	0	1
6.2	Kvalificēti tirgus mežsaimniecības, zivsaimniecības un medību saimniecības darbinieki	12	19	4	6	0	2
7	KVALIFICĒTI STRĀDNIEKI UN AMATNIEKI	433	425	55	55	10	11
7.1	Būvnieki un tiem radniecīgu profesiju strādnieki (izņemot elektrikus)	106	104	31	22	2	4
7.2	Metālapstrādes, mašīnbūves un tām radniecīgu jomu strādnieki	127	147	14	15	6	4
7.3	Amatnieki un iespieddarbu strādnieki	11	4	0	1	0	0
7.4	Elektrisko un elektronisko iekārtu strādnieki	43	42	5	8	2	3
7.5	Pārtikas produktu pārstrādes un kokapstrādes strādnieki, apģērbu izgatavošanas un citi amatnieki un tiem radniecīgu profesiju strādnieki	146	128	5	9	0	0
8	IEKĀRTU UN MAŠĪNU OPERATORI UN IZSTRĀDĀJUMU MONTIERI	317	357	54	54	4	16
8.1	Rūpniecisko iekārtu operatori	122	134	15	15	0	1
8.2	Montieri	7	13	2	2	0	0
8.3	Pašgājēju mašīnu un iekārtu vadītāji un celšanas mašīnu un iekārtu operatori	188	210	37	37	4	15
9	VIENKĀRŠĀS PROFESIJAS	341	352	52	51	9	2
9.1	Apkopēji un palīgi mājas darbos	34	34	4	5	0	0
9.2	Lauksaimniecības, mežsaimniecības un zivsaimniecības strādnieki	20	18	5	6	2	0
9.3	Raktuvju, būvniecības, ražošanas un transporta strādnieki	222	244	36	36	6	2
9.4	Pārtikas produktu sagatavošanas strādnieki	15	11	0	1	0	0
9.5	Ielu strādnieki un ielu pārdevēji	0	1	0	0	0	0
9.6	Atkritumu savācēji un citu viekāršo profesiju strādnieki	50	44	7	3	1	0

5.	Nelaiemes gadījumos cietušo skaita sadalījums pēc to instruēšanas						
	Ievadinstruktāža	Kopā		Tajā skaitā			
				Smagi		Letāli	
		2013	2014	2013	2014	2013	2014
	veikta	1662	1705	207	201	25	31
nav veikta	86	58	23	12	6	10	
	kopā	1748	1763	230	213	31	41
	Instruktāža darba vietā	Kopā		Tajā skaitā			
				Smagi		Letāli	
		2013	2014	2013	2014	2013	2014
	veikta	1673	1733	212	206	20	32
nav veikta	75	30	18	7	11	9	
	nav nepieciešama	0	0	0	0	0	0
	kopā	1748	1763	230	213	31	41

6.	Nelaiemes gadījumos cietušo sadalījums pēc darba stāža amatā, kuru izpildot noticis nelaimes gadījums						
	Darba stažs	Kopā		Tajā skaitā			
				Smagi		Letāli	
		2013	2014	2013	2014	2013	2014
līdz 1 gadam	619	638	95	74	13	14	
no 1 līdz 3 gadiem	535	539	67	61	12	18	
no 4 līdz 10 gadiem	397	395	50	47	3	6	
no 11 līdz 15 gadiem	90	102	12	16	1	1	
no 16 līdz 20 gadiem	50	47	2	7	0	2	
virs 20 gadiem	57	42	4	8	2	0	
kopā	1748	1763	230	213	31	41	

7.	Nelaiemes gadījumos cietušo sadalījums pēc dzimuma						
	Dzimums	Kopā		Tajā skaitā			
				Smagi		Letāli	
		2013	2014	2013	2014	2013	2014
Sievietes	599	573	48	47	3	3	
Vīrieši	1149	1190	182	166	28	38	
kopā	1748	1763	230	213	31	41	

8.	Nelaiemes gadījumos cietušo sadalījums pēc to vecuma						
	Vecums	Kopā		Tajā skaitā			
				Smagi		Letāli	
		2013	2014	2013	2014	2013	2014
līdz 18 gadiem	6	5	0	0	0	0	
no 18 līdz 24 gadiem	258	248	21	15	3	2	
no 25 līdz 34 gadiem	360	417	41	28	8	7	
no 35 līdz 44 gadiem	342	326	42	39	4	9	
no 45 līdz 54 gadiem	409	392	59	57	7	12	
no 55 līdz 64 gadiem	312	326	50	62	9	10	
virs 65 gadiem	61	49	17	12	0	1	
kopā	1748	1763	230	213	31	41	

9.	Nelaiemes gadījumos cietušo skaits pa mēnešiem						
	Mēnesis	Kopā		Tajā skaitā			
				Smagi		Letāli	
		2013	2014	2013	2014	2013	2014
janvāris	133	154	21	20	3	6	
februāris	132	114	22	16	3	1	
marts	178	155	23	19	2	5	
aprīlis	127	128	15	15	1	5	
maijs	147	141	26	22	3	3	

	jūnijs	135	134	16	17	0	1
	jūlijs	135	165	13	15	2	3
	augusts	162	152	18	18	0	2
	septembris	148	180	13	18	4	3
	oktobris	159	150	21	19	1	4
	novembris	161	154	31	20	10	6
	decembris	131	136	11	14	2	2
	kopā	1748	1763	230	213	31	41

10.	Nelaiemes gadījumu sadalījums pēc nelaiemes gadījumu cēloņiem						
	Nelaiemes gadījumu cēloņi	Kopā		Tajā skaitā			
				Smagi		Letāli	
		2013	2014	2013	2014	2013	2014
1	Neapmierinoši apstākļi darba vietā	147	119	44	21	6	6
	Trūkst drošības aprīkojums, tas nedarbojas vai ir nepietiekošs	40	27	23	11	4	4
	Bojātas iekārtas, instrumenti vai darba rīki	31	21	9	4	1	2
	Kļūme darba materiālā, produktā vai vielā	17	8	0	0	0	0
	Šauras vai nepiemērotas telpas	1	6	1	0	0	0
	Nepietiekoša kārtība darba vietā	16	16	3	1	0	0
	Nepiemērotie individuālās aizsardzības līdzekļi, vai to trūkums	12	16	3	3	1	0
	Pārējie (Neapmierinoši apstākļi darba vietā)	30	25	5	2	0	0
2	Nedroša cilvēka rīcība (rīcība/cilvēks)	1355	1502	144	175	11	21
	Nav ievēroti darba drošības noteikumi vai instrukcijas	537	625	70	87	4	10
	Nav lietots drošības aprīkojums vai IAL	41	29	6	7	1	4
	Lietotas nepieļautas vai nepiemērotas darba metodes	59	58	2	9	2	3
	Lietoti nepiemēroti vai nepieļauti darba rīki, instrumenti, mašīnas	7	8	1	1	1	1
	Nepietiekoša uzmanība	615	603	48	45	1	0
	Darbs alkohola reibumā	13	22	5	13	2	2
	Pārējie (Nedroša cilvēka rīcība (rīcība/cilvēks))	83	157	12	13	0	1
3	Darba organizācija un ar to saistītie trūkumi	214	189	82	79	32	16
	Trūkumi darba vadībā, nepietiekoša kontrole	44	40	22	16	9	4
	Neapmierinoša darbinieku instruēšana un apmācība	84	84	38	46	13	7
	Nepareiza darba tehnoloģijas izvēle	20	10	2	2	0	2
	Neapmierinoša darba uzdevumu deleģēšana, atbildības sadalījums	5	2	1	0	0	0
	Neapmierinoša darba vietas izveidošana	34	20	14	6	4	3
	Neapmierinoša darba telpas uzturēšana	12	9	0	1	0	0
	Pārējie (Darba organizācija un ar to saistītie trūkumi)	14	24	5	8	6	0
	Trūkumi darba laika sadalījumā	1	0	0	0	0	0
4	Ceļu satiksmes noteikumu neievērošana	106	83	22	16	3	10
	Ceļu satiksmes noteikumu neievērošana	106	83	22	16	3	10
5	Vardarbība (uzbrukumi)	102	109	4	6	2	3

	Vardarbība (uzbrukumi)	102	109	4	6	2	3
6	Pārējie	134	89	26	10	10	4
	Pārējie	134	89	26	10	10	4
	kopā	2058	2091	322	307	64	60

11.	Nelaiemes gadījumos cietušo sadalījums pēc traumēšanas faktoriem	Traumēšanas faktori		Tajā skaitā			
				Kopā		Smagi	
		2013	2014	2013	2014	2013	2014
00	Nav informācijas	0	1	0	0	0	0
10	Saskarsme ar elektropriegumu, ar temperatūru, ar bīstamām vielām	74	57	6	4	4	3
11	Netiešs kontakts ar metināšanas elektrisko loku, ar elektrisko dzirksteli, ar zibeni (pasīvs)	5	0	0	0	0	0
12	Tiešais kontakts ar elektrību, elektriskā lādiņa saņemšana ķermenī (elektrotrieciens)	11	4	1	0	2	1
13	Saskarsme ar atklātu uguni, karstu vai degošu priekšmetu vai vidi	33	27	5	2	1	2
14	Saskarsme ar aukstu vai saldētu priekšmetu vai vidi	0	2	0	0	0	0
15	Saskarsme ar indīgām vielām, ieelpojot tās caur degunu, muti	7	8	0	0	1	0
16	Saskarsme ar indīgām vielām, absorbējot tās caur ādu vai acīm	16	8	0	1	0	0
17	Saskarsme ar indīgām vielām caur gremošanas sistēmu, norijot tās	0	3	0	0	0	0
19	Citi 10.grupas Kontakta – Ievainojuma veidi, kas nav minēti iepriekš	2	5	0	1	0	0
20	Iegrimšana šķidrā vielā, iegrušana, nosmakšana – sīkāk nav norādīts	5	10	4	2	1	5
21	Iegrimšana, sliksana šķidrumā	1	1	0	1	1	0
22	Iegrimšana, iegrušana, apbēršana zem cietām vielām	4	5	4	1	0	3
23	Nosmakšana ar gāzi vai ar elementārdaļiņām gaisā	0	3	0	0	0	2
29	Citi 20.grupas Kontakta – Ievainojuma veidi, kas nav minēti iepriekš	0	1	0	0	0	0
30	Horizontāla vai vertikālā sadursme ar/preto stacionāru objektu (cilvēks kustībā) – sīkāk nav norādīts	639	601	129	113	7	7
31	Vertikāla kustība – sadursme/trieciens ar vai preto stacionāru objektu (kritiena (no augstuma) rezultātā)	543	494	118	108	6	4
32	Sadursme, trieciens ar vai preto stacionāru objektu horizontālas kustības rezultātā	91	94	11	5	1	3
39	Citi 30.grupas Kontakts - Ievainojuma veidi, kas nav minēti iepriekš	5	13	0	0	0	0
40	Sadursme vai sitiens ar kustībā esošu priekšmetu – sīkāk nav norādīts	362	423	60	56	11	16
41	Sitiens – lidojoša priekšmeta iedarbība	59	48	9	6	1	0
42	Sitiens – krītoša priekšmeta iedarbība	156	191	26	26	7	5
43	Sitiens – piekarināta, šūpojoša priekšmeta iedarbība	9	23	1	4	0	0
44	Sitiens – ripojoša priekšmeta iedarbība, ieskaitot transportlīdzekļus	53	76	7	7	1	4

45	Saduršanās ar kustībā esošiem objektiem, t.sk. transportlīdzekļiem – saduršanās ar personu (cietušais kustībā)	80	82	17	13	2	7
49	Citi 40.grupas Kontakta – Ievainojuma veidi, kas nav minēti iepriekš	5	3	0	0	0	0
50	Saskarsme ar asu, smailu, raupju, nelīdzenu Materiālo aģentu – sīkāk nav norādīts	218	219	4	4	0	0
51	Saskarsme ar asu Materiālo aģentu (naži, asmeņi, utt.)	155	165	2	3	0	0
52	Saskarsme ar smailu Materiālu aģentu (naglas, asi instrumenti, utt.)	23	22	1	0	0	0
53	Saskarsme ar nelīdzenu, raupju, cietu Materiālu aģentu	37	29	0	1	0	0
59	Citi 50.grupas Kontakta – Ievainojuma veidi, kas nav minēti iepriekš	3	3	1	0	0	0
60	Ievilkšana, saspiešana, iespiešana, sasmalcināšana (saberžot), utt. – sīkāk nav norādīts	242	217	21	22	6	5
61	Ievilkšana, saspiešana, iespiešana – iekšienē	30	23	6	3	1	1
62	Ievilkšana, saspiešana, iespiešana – zem	33	31	3	2	4	1
63	Ievilkšana, saspiešana, iespiešana – starp	112	105	5	13	1	2
64	Ķermeņu daļas, rokas vai pirksta noraušana vai atgriešana (amputācija)	66	57	7	4	0	1
69	Citi 60.grupas Kontakta – Ievainojuma veidi, kas nav minēti iepriekš	1	1	0	0	0	0
70	Fiziska vai garīga spriedze, stress – sīkāk nav norādīts	93	114	1	4	0	0
71	Fiziska spriedze – skeleta-muskuļu sistēmā	87	111	1	3	0	0
73	Garīga spriedze, stress vai šoks	6	3	0	1	0	0
80	Kodums, dzēliens, spēriens, situms, utt. (cilvēka vai dzīvnieka)	111	113	5	8	2	2
81	Dzīvnieku kodiens	8	12	0	0	0	0
82	Insektu vai zivju kodiens, dzēliens	2	0	0	0	0	0
83	Trieciens, sitiens, grūdiens, spēriens, sitiens, žņaugšana (gan cilvēku, gan dzīvnieku)	100	101	5	8	2	2
89	Citi 80.grupas Kontakta – Ievainojuma veidi, kas nav minēti iepriekš	1	0	0	0	0	0
99	Pārējie Kontakta – Ievainojuma veidi, kas nav minēti iepriekš šajā klasifikācijā	4	8	0	0	0	3
	kopā	1748	1763	230	213	31	41

12.	Nelaiemes gadījumu sadalījums pēc ievainotām ķermeņu daļām		
	Ievainota ķermeņu daļa	2013	2014
00	Cietušo ķermeņa daļu nav iespējams noteikt	16	14
10	Galva (bez detalizēta uzskaitījuma)	185	177
11	Galvas un galvaskausa nervi un asinsvadi, smadzeņu asinsvadi	18	14
12	Sejas daļa	43	55
13	Acs (acis)	46	35
14	Auss (ausis)	2	1
15	Zobi	0	1
18	Galva, cietušas daudzas daļas	14	9
19	Galva, citas daļas, kas nav iepriekš minētas	10	15

20	Kakls (bez detalizēta uzskaitījuma)	12	14
21	Kakls, neieskaitot mugurkaulu un kakla skriemeļus	4	1
22	Kakls, citas daļas, kas nav iepriekš minētas	3	0
30	Mugura (bez detalizēta uzskaitījuma)	16	33
31	Mugura, ieskaitot mugurkaulu un muguras skriemeļus	52	29
39	Mugura, citas daļas, kas nav iepriekš minētas	8	9
40	Rumpis un orgāni (bez detalizēta uzskaitījuma)	2	3
41	Krūškurvis, ribas (arī locītavas) un plecu lāpstiņas	61	61
42	Krūšu daļa, ieskaitot orgānus	10	5
43	Iegurnis un vēdera daļa, ieskaitot orgānus	25	30
48	Rumpis, ievainotas daudzas vietas	0	4
49	Rumpis, citas daļas, kas nav iepriekš minētas	1	1
50	Augšējās ekstremitātes (bez detalizēta uzskaitījuma)	31	22
51	Plecs un plecu locītavas	48	54
52	Roka, ieskaitot elkoni	120	113
53	Plauksta	136	118
54	Rokas pirksts (pirksti)	303	335
55	Delnas locītava	31	22
58	Augšējās ekstremitātes, cietušas daudzas vietas	13	4
59	Augšējās ekstremitātes, citas daļas, kas nav iepriekš minētas	11	8
60	Apakšējās ekstremitātes (bez detalizēta uzskaitījuma)	55	46
61	Gūža un gūžas locītava	22	17
62	Kāja, ieskaitot celi	125	119
63	Potīte	105	120
64	Pēda	117	144
65	Kājas pirksts (pirksti)	34	49
68	Apakšējās ekstremitātes, skartas daudzas vietas	8	12
69	Apakšējās ekstremitātes, citas daļas, kas iepriekš nav minētas	16	16
70	Viss ķermenis (bez detalizēta uzskaitījuma)	5	14
71	Viss ķermenis (sistēmiskā iedarbība)	6	7
78	Cietušas daudzas ķermeņa vietas	27	18
99	Citas ķermeņa daļas, kas nav iepriekš minētas	7	14
	kopā	1748	1763

13.	Nelaiemes gadījumu sadalījums pēc ievainojuma rakstura		
	Ievainojuma raksturs	2013	2014
000	Ievainojuma veids nezināms vai nav norādīts	18	16
010	Brūces un virspusēji ievainojumi	181	179
011	Virspusēji ievainojumi	222	252
012	Atvērtas brūces	234	223
019	Citi brūču un virspusēju ievainojumu veidi	35	52
020	Kaulu lūzumi	193	179
021	Slēgti lūzumi	293	258

022	Atklāti lūzumi	60	80
029	Citi kaulu lūzumu veidi	8	5
030	Izmežģījumi, sastiepumi un izstiepumi	71	76
031	Izmežģījumi un muguras skriemeļu mežģījumi (subluksācijas)	5	5
032	Sastiepumi un izstiepumi	125	134
039	Citi izmežģījumu, sastiepumu un izstiepumu veidi	13	18
040	Traumatiskas amputācijas (ķermeņa daļu zaudējums)	54	65
050	Smadzeņu satricinājums un iekšējie ievainojumi	28	17
051	Smadzeņu satricinājums un intrakraniālie ievainojumi	23	12
052	Iekšējie ievainojumi	5	2
059	Citi smadzeņu satricinājuma un iekšējo ievainojumu veidi	7	9
060	Apdegumi, applaucējumi un apsaldējumi	10	12
061	Apdegumi un applaucējumi (termālie)	29	17
062	Ķīmiskie apdegumi	16	11
063	Apsaldējumi	0	1
069	Citi apdegumu, applaucējumu un apsaldējumu veidi	3	1
070	Saindēšanās un infekcijas	0	3
071	Akūtas saindēšanās	8	4
080	Slikšana un asfiksija (nosmakšana)	1	0
081	Asfiksija (nosmakšana)	4	1
101	Karstuma un saules dūriens	0	1
103	Pazeminātas temperatūras sekas	0	1
110	Šoks	1	3
112	Traumatiskais šoks	1	0
120	Daudzi ievainojumi	13	13
999	Citi ievainojumi, kas nav minēti iepriekš	87	113
	kopā	1748	1763

14.	Nelaiemes gadījumu sadalījums pa darba nespējas darba dienām	2013	2014
	Zaudēto dienu skaits	12960	9888

15.	Darba devēja zaudējumi, kas saistīti ar nelaiemes gadījumu	2013	2014
	Pēc darba nespējas lapām (A) izmaksātā nauda, eiro	278285	217336.5
	Zaudējumi, kas radušies sabojāto ražošanas līdzekļu dēļ, eiro	100238	37286.54
	Sagrauto ēku un būvju vērtība, eiro	142.29	0

16.	Ierosinātie kriminālprocesi	2013	2014
	Kriminālprocesu skaits	21	26

2. pielikums

Valsts darba inspekcijas pārskats par pirmreizēji apstiprinātajiem arodslimniekiem un arodslimību izveidošanās cēloņiem 2014. gadā

1.	Pirmreizēji apstiprināto arodslimnieku skaita sadalījums pa RVDI	2013	2014
	Kurzemes RVDI	91	113
	Latgales RVDI	116	112
	Rīgas RVDI	643	670
	Vidzemes RVDI	124	168
	Zemgales RVDI	115	154
	kopā	1089	1217

2.	Pirmreizēji apstiprināto arodslimnieku skaita sadalījums pēc vecuma	2013	2014
	no 0 līdz 17 gadiem	0	0
	no 18 līdz 24 gadiem	0	2
	no 25 līdz 34 gadiem	10	4
	no 35 līdz 44 gadiem	89	101
	no 45 līdz 54 gadiem	500	529
	no 55 līdz 64 gadiem	471	549
	virš 65 gadiem	19	32
	kopā	1089	1217

3.	Pirmreizēji apstiprināto arodslimnieku skaita sadalījums pēc dzimuma	2013	2014
	Sievietes	698	790
	Vīrieši	391	427
	kopā	1089	1217

4.	Pirmreizēji apstiprināto arodslimnieku skaita sadalījums pēc profesiju grupām atbilstoši profesiju klasifikatoram	2013	2014
1	VADĪTĀJI	16	21
1.1	Likumdevēji, amatpersonas un vadītāji	1	1
1.2	Administratīvie vadītāji un komercdirektori	7	8
1.3	Ražošanas un specializēto pakalpojumu jomas vadītāji	7	10
1.4	Viesmīlības, ēdināšanas, tirdzniecības un citu pakalpojumu jomas vadītāji	1	2
2	VECĀKIE SPECIĀLISTI	93	121
2.1	Zinātnes un inženierzinātņu jomas vecākie speciālisti	3	6
2.2	Veselības aprūpes jomas vecākie speciālisti	54	62
2.3	Izglītības jomas vecākie speciālisti	24	32
2.4	Komercdarbības un pārvaldes (administrācijas) vecākie speciālisti	6	8
2.5	Informācijas un komunikācijas tehnoloģiju jomas vecākie speciālisti	1	1

2.6	Juridisko, sociālo un kultūraslietu vecākie speciālisti	5	12
3	SPECIĀLISTI	87	115
3.1	Zinātnes un inženierzinātņu speciālisti	15	11
3.2	Veselības aprūpes jomas speciālisti	48	73
3.3	Komercedarbības un pārvaldes (administrācijas) speciālisti	16	22
3.4	Juridisko, sociālo un kultūras lietu un tām radniecīgo lietu speciālisti	6	8
3.5	Informācijas tehnoloģiju jomas speciālisti	2	1
4	KALPOTĀJI	40	44
4.1	Iestāžu kalpotāji un kancelejas tehnikas operatori	0	4
4.2	Klientu apkalpotāji	12	9
4.3	Uzskaites un materiālo vērtību reģistrēšanas darbinieki	18	24
4.4	Citi kalpotāji	10	7
5	PAKALPOJUMU UN TIRDZNIECĪBAS DARBINIEKI	154	177
5.1	Individuālo pakalpojumu jomas darbinieki	80	81
5.2	Tirdzniecības darbinieki	45	54
5.3	Individuālās aprūpes darbinieki	27	39
5.4	Apsardzes pakalpojumu jomas darbinieki	2	3
6	KVALIFICĒTI LAUKSAIMNIECĪBAS, MEŽSAIMNIECĪBAS UN ZIVSAIMNIECĪBAS DARBINIEKI	10	15
6.1	Kvalificēti tirgus lauksaimniecības darbinieki	8	12
6.2	Kvalificēti tirgus mežsaimniecības, zivsaimniecības un medību saimniecības darbinieki	2	3
7	KVALIFICĒTI STRĀDNIKI UN AMATNIEKI	208	234
7.1	Būvnieki un tiem radniecīgu profesiju strādnieki (izņemot elektriķus)	28	34
7.2	Metālapstrādes, mašīnbūves un tām radniecīgu jomu strādnieki	55	63
7.3	Amatnieki un iespieddarbu strādnieki	14	11
7.4	Elektrisko un elektronisko iekārtu strādnieki	11	10
7.5	Pārtikas produktu pārstrādes un kokapstrādes strādnieki, apģērbu izgatavošanas un citi amatnieki un tiem radniecīgu profesiju strādnieki	101	116
8	IEKĀRTU UN MAŠĪNU OPERATORI UN IZSTRĀDĀJUMU MONTIERI	318	302
8.1	Rūpniecisko iekārtu operatori	75	69
8.2	Montieri	9	9
8.3	Pašgājēju mašīnu un iekārtu vadītāji un celšanas mašīnu un iekārtu operatori	235	224
9	VIENKĀRŠĀS PROFESIJAS	161	188
9.1	Apkopēji un palīgi mājas darbos	48	61
9.2	Lauksaimniecības, mežsaimniecības un zivsaimniecības strādnieki	19	23
9.3	Raktuvju, būvniecības, ražošanas un transporta strādnieki	49	66
9.4	Pārtikas produktu sagatavošanas strādnieki	20	9
9.5	Ielu strādnieki un ielu pārdevēji	1	0

9.6	Atkritumu savacēji un citu viekāršo profesiju strādnieki	25	29
10	NACIONĀLO BRUŅOTO SPĒKU PROFESIJAS	1	0
10.2	Instruktori	1	0
	kopā	1089	1217

5.	Pirmreizēji apstiprināto arodslimnieku skaita sadalījums pēc ekonomiskās darbības veidiem atbilstoši NACE klasifikatoram	2013	2014
A	Lauksaimniecība, mežsaimniecība un zivsaimniecība	49	63
01	Augkopība un lopkopība, medniecība un saistītas palīgdarbības	41	44
02	Mežsaimniecība un mežizstrāde	7	18
03	Zivsaimniecība	1	1
B	Ieguves rūpniecība un karjeru izstrāde	1	11
08	Pārējā ieguves rūpniecība un karjeru izstrāde	1	9
09	Ar ieguves rūpniecību saistītās palīgdarbības	0	2
C	Apstrādes rūpniecība	284	293
10	Pārtikas produktu ražošana	70	82
11	Dzērienu ražošana	17	8
12	Tabakas izstrādājumu ražošana	1	0
13	Tekstilizstrādājumu ražošana	28	11
14	Apģērbu ražošana	29	46
15	Ādas un ādas izstrādājumu ražošana	0	4
16	Koksnes, koka un korķa izstrādājumu ražošana, izņemot mēbeles; salmu un pīto izstrādājumu ražošana	58	44
17	Papīra un papīra izstrādājumu ražošana	5	4
18	Poligrāfija un ierakstu reproducēšana	9	6
20	Ķīmisko vielu un ķīmisko produktu ražošana	3	2
21	Farmaceutisko pamatvielu un farmaceitisko preparātu ražošana	1	1
22	Gumijas un plastmasas izstrādājumu ražošana	4	5
23	Nemetālisko minerālu izstrādājumu ražošana	11	13
24	Metālu ražošana	1	9
25	Gatavo metālizstrādājumu ražošana, izņemot mašīnas un iekārtas	18	13
27	Elektrisko iekārtu ražošana	7	9
28	Citur neklasificētu iekārtu, mehānismu un darba mašīnu ražošana	5	6
29	Automobiļu, piekabju un puspiekabju ražošana	3	5
30	Citu transportlīdzekļu ražošana	6	5
31	Mēbeļu ražošana	7	6
32	Cita veida ražošana	0	5
33	Iekārtu un ierīču remonts un uzstādīšana	1	9
D	Elektroenerģija, gāzes apgāde, siltumapgāde un gaisa kondicionēšana	13	11
35	Elektroenerģija, gāzes apgāde, siltumapgāde un gaisa kondicionēšana	13	11
E	Ūdens apgāde; notekūdeņu, atkritumu apsaimniekošana un sanācija	17	18

36	Ūdens ieguve, attīrīšana un apgāde	6	5
37	Notekūdeņu savākšana un attīrīšana	0	2
38	Atkritumu savākšana, apstrāde un izvietošana; materiālu pārstrāde	10	11
39	Sanitārija un citi atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumi	1	0
F	Būvniecība	50	49
41	Ēku būvniecība	15	16
42	Inženierbūvniecība	22	22
43	Specializētie būvdarbi	13	11
G	Vairumtirdzniecība un mazumtirdzniecība; automobiļu un motociklu remonts	96	127
45	Automobiļu un motociklu vairumtirdzniecība, mazumtirdzniecība un remonts	2	4
46	Vairumtirdzniecība, izņemot automobiļus un motociklus	11	18
47	Mazumtirdzniecība, izņemot automobiļus un motociklus	83	105
H	Transports un uzglabāšana	220	208
49	Sauszemes transports un cauruļvadu transports	171	169
50	Ūdens transports	3	2
51	Gaisa transports	5	0
52	Uzglabāšanas un transporta palīgdarbības	25	28
53	Pasta un kurjeru darbība	16	9
I	Izmitināšana un ēdināšanas pakalpojumi	37	40
55	Izmitināšana	5	3
56	Ēdināšanas pakalpojumi	32	37
J	Informācijas un komunikācijas pakalpojumi	3	9
58	Izdevējdarbība	1	2
60	Radio un televīzijas programmu izstrāde un apraide	0	2
61	Telekomunikācija	2	4
63	Informācijas pakalpojumi	0	1
K	Finanšu un apdrošināšanas darbības	7	7
64	Finanšu pakalpojumu darbības, izņemot apdrošināšanu un pensiju uzkrāšanu	5	5
65	Apdrošināšana, pārapirošināšana un pensiju uzkrāšana, izņemot obligāto sociālo apdrošināšanu	2	2
L	Operācijas ar nekustamo īpašumu	22	25
68	Operācijas ar nekustamo īpašumu	22	25
M	Profesionālie, zinātniskie un tehniskie pakalpojumi	5	7
69	Juridiskie un grāmatvedības pakalpojumi	1	1
71	Arhitektūras un inženiertehniskie pakalpojumi; tehniskā pārbaude un analīze	0	2
72	Zinātniskās pētniecības darbs	1	1
73	Reklāmas un tirgus izpētes pakalpojumi	1	1
74	Citi profesionālie, zinātniskie un tehniskie pakalpojumi	1	1
75	Veterinārie pakalpojumi	1	1
N	Administratīvo un apkalpojošo dienestu darbība	5	14
77	Iznomāšana un ekspluatācijas līzings	0	2

78	Darbspēka meklēšana un nodrošināšana ar personālu	0	3
80	Apsardzes pakalpojumi un izmeklēšana	1	0
81	Būvniecības un ainavu arhitektu pakalpojumi	1	7
82	Biroju administratīvās darbības un citas uzņēmumu palīgdarbības	3	2
O	Valsts pārvalde un aizsardzība; obligātā sociālā apdrošināšana	38	60
84	Valsts pārvalde un aizsardzība; obligātā sociālā apdrošināšana	38	60
P	Izglītība	57	63
85	Izglītība	57	63
Q	Veselība un sociālā aprūpe	159	188
86	Veselības aizsardzība	130	161
87	Sociālā aprūpe ar izmitināšanu	25	26
88	Sociālā aprūpe bez izmitināšanas	4	1
R	Māksla, izklaide un atpūta	3	4
90	Radošas, mākslinieciskas un izklaides darbības	3	3
91	Bibliotēku, arhīvu, muzeju un citu kultūras iestāžu darbība	0	1
S	Citi pakalpojumi	24	20
94	Sabiedrisko, politisko un citu organizāciju darbība	1	4
96	Pārējo individuālo pakalpojumu sniegšana	23	16
	kopā	1089	1217

6.	Pamatojums DVHR nepieprasīšanai apstiprinātajiem arodslimniekiem	2013	2014
16.1.	Ja zināms, ka darba vieta, kurā pastāvējuši kaitīgie faktori, kas bijuši iespējamās arodslimības cēlonis, likvidēta	0	179
16.3.	Hronisku arodslimību gadījumos par pēdējo darba vietu, ja persona pēdējā darba vietā strādā mazāk par diviem gadiem	0	69
16.4.	Ja iespējamo arodslimību izraisījis darba vides faktors, kas ir tipisks profesijai un darba veidam, kurā persona strādā vai strādāja iespējamās arodslimības iegūšanas laikā	0	19
16.5.	Ja pēdējā pusgada laikā konstatēti arodslimību gadījumi pie tā paša darba devēja un tajā pašā profesijā vai darba veidā, kur nodarbināta persona, kuras iespējamā arodslimība tiek izmeklēta, un zināms, ka darba apstākļi, kas izraisījuši iespējamo arodslimību, bijuši līdzīgi	0	112
	Nav datu par tiem pirmreizēji apstiprinātajiem arodslimību gadījumiem 2013. gadā, kuru pamatā nav bijis pieprasīts un sagatavots Darba vietas higiēniskais raksturojums		
	kopā	0	379

7.	Arodslimību grupas un kods, atbilstoši starptautiskajam statistiskās slimību un veselības problēmu klasifikācijas klasifikatoram (SSK-10)	2013	2014
A00-B99	Infekcijas un parazitārās slimības	5	6
C00-D48	Audzēji (ļaundabīgi un pirmsvēža saslimšanas)	3	2
F00-	Psihiski un uzvedības traucējumi	9	12

F99			
G00-G99	Nervu sistēmas slimības	517	613
H60-H95	Ausu un aizauss paugura slimības	12	21
I00-I99	Asinsrites slimības	6	18
J00-J99	Elpošanas sistēmas slimības	43	46
L00-L99	Ādas un zemādas audu slimības	12	18
M00-M99	Skeleta-muskuļu-saistaudu sistēmas slimības	259	332
R00-R99	Citur neklasificēti simptomi, pazīmes un anomāla klīniska un laboratorijas atrade	2	3
S00-T98	Ievainojumi, saindēšanās un citas ārējas iedarbes sekas	221	146
	kopā	1089	1217

8.	Pirmreizēji apstiprināto arodslimnieku skaita sadalījums pēc arodslimību grupu klasifikācijas	2013	2014
1	Slimības, ko izraisījušas sekojošas ķīmiskās vielas	1	2
2	Ādas slimības, ko izraisījušas substances un aģenti, kas nav iekļauti citās sadaļās	14	19
3	Slimības, ko izraisījuši substanču un aģentu ieelpošana, kas nav iekļautas citās sadaļās	23	20
4	Infekciozas un parazitiskas slimības	5	6
5	Slimības, ko izraisījuši sekojoši fizikāli aģenti:	763	790
2.2	Ādas slimības, ko izraisījušas substances un aģenti, kas nav iekļautas citās sadaļās	1	1
2.3	Ieelpojamo substanču izraisītas slimības, kas nav iekļautas citās sadaļās	6	11
2.5	Fizikālu aģentu izraisītas slimības	276	368
	kopā	1089	1217

9.	Arodslimību izraisītājfaktori pirmreizēji apstiprinātajiem arodslimniekiem	2013	2014
1000000000	ĶĪMISKAIS FAKTORS (Ķīmiskie savienojumi)	14	12
2000000000	FIZIKĀLIE FAKTORI (FIZIKĀLIE AĢENTI)	279	180
3000000000	BIOĻĢISKIE FAKTORI (BIOĻĢISKIE AĢENTI)	12	8
4000000000	BIOMEHĀNISKIE FAKTORI	1151	965
5000000000	PSIHOSOCIĀLIE FAKTORI	10	13
6000000000	RŪPNIECISKIE FAKTORI, MATERIĀLI UN PRODUKCIJA	44	39
	kopā	1089	1217

10.	Pirmreizēji apstiprināto arodslimnieku skaita sadalījums pa uzņēmumu grupām	2013	2014
	līdz 5 strādājošiem	33	58
	no 6 līdz 49 strādājošiem	164	212
	no 50 līdz 249 strādājošiem	253	339
	no 250 līdz 499 strādājošiem	85	173
	500 strādājošie un vairāk	183	435
	Nav datu par tiem pirmreizēji apstiprinātajiem arodslimību gadījumiem 2013. gadā, kuru pamatā nav bijis pieprasīts un sagatavots Darba vietas higiēniskais raksturojums		
	kopā	718	1217

11.	Pirmreizēji apstiprināto arodslimnieku skaita sadalījums pēc darba vides riska faktoru iedarbības laika	2013	2014
	līdz 5 gadiem	14	40
	no 6 līdz 10 gadiem	44	69
	no 11 līdz 15 gadiem	114	128
	no 16 līdz 20 gadiem	159	193
	no 21 līdz 30 gadiem	375	409
	no 31 līdz 35 gadiem	216	201
	no 36 līdz 40 gadiem	129	129
	ilgāk par 40 gadiem	38	48
	kopā	1089	1217

12.	Pirmreizēji apstiprināto arodslimnieku skaita sadalījums pēc kopējā darba stāža	2013	2014
	līdz 5 gadiem	6	13
	no 6 līdz 10 gadiem	10	17
	no 11 līdz 15 gadiem	15	22
	no 16 līdz 20 gadiem	33	67
	no 21 līdz 30 gadiem	199	210
	no 31 līdz 35 gadiem	196	205
	no 36 līdz 40 gadiem	181	207
	ilgāk par 40 gadiem	78	97
	Nav datu par tiem pirmreizēji apstiprinātajiem arodslimību gadījumiem 2013. un 2014. gadā, kuru pamatā nav bijis pieprasīts un sagatavots Darba vietas higiēniskais raksturojums		
	kopā	718	838

13.	Pirmreizēji apstiprināto arodslimnieku skaita sadalījums pēc seku grupām (darba attiecības)	2013	2014
	Turpina strādāt profesijā (amatā)	635	741
	Strādā citā darbā un citā profesijā (amatā)	19	24
	Nestrādā	64	73
	kopā	718	838

14.	Veiktie pasākumi arodslimību profilaksei	2013	2014
	Riska faktoru mērījumi ir/nav veikti	296/422	301/537
	Instruktaža un apmācība darba aizsardzībā ir/nav	710/8	829/9
	Obligātās veselības pārbaudes ir/nav veiktas	582/136	665/173
	Izsniegti IAL/nav izsniegti/IAL izsniegti, bet nav lietoti	689/27/2	780/55/3